

ÅRSRAPPORT 2020

SpareBank 1 Gruppen

SpareBank 1

STYRETS ÅRSBERETNING FOR 2020

SpareBank 1 Gruppen

VIRKSOMHETEN I 2020

- Konsernresultat før skatt i 2020 ble 1.817 (1.581) mill. kroner¹. Annualisert egenkapitalavkastning ble 11,0 (15,8) %.
- SpareBank 1 Forsikring AS (livsforsikring) hadde et resultat før skatt på 298 (1.041) mill. kroner. Resultatnedgangen skyldes blant annet en betydelig oppregulering av eiendomsverdier i 2019 samt at personrisikoproduktene ble utfisjonert til Fremtind Livsforsikring fra 1. januar 2020. SpareBank 1 Forsikring har god underliggende utvikling på gjenværende produktportefølje og har bygget ytterligere buffere.
- Fremtind konsern oppnådde et resultat før skatt på 1.506 (585) mill. kroner, som var 921 mill. kroner høyere enn i 2019. Resultatforbedringen skyldes høyere forsikringsresultat, i all hovedsak som følge av lavere skadeprosenter for hovedbransjene PM Hus og PM bil.
- ODIN Forvaltning AS oppnådde et resultat før skatt på 132 (95) mill. kroner. Forvaltningskapitalen økte betydelig i 2020.
- SpareBank 1 Factoring AS fikk et resultat før skatt på 71 mill. kroner. Dette var 7 mill. kroner svakere enn i 2019, noe som hovedsakelig skyldes nedgang i utlån som følge av korona pandemien.
- Modhi Finance konsern oppnådde et resultat på 20 (64) mill. kroner før skatt. Oppstartskostnader i Sverige og Finland er hovedforklaringen til resultatnedgangen. Modhi Norge AS (tidligere Conecto) ble datterselskap av Modhi Finance AS i 2020.

SpareBank 1 Gruppen AS er et holdingselskap som gjennom sine datterselskaper produserer, leverer og distribuerer produkter innenfor skadeforsikring, livsforsikring, fondsforvaltning, factoring, porteføljekjøp, innfordringstjenester og folkefinansiering.

Personforsikringsproduktene til SpareBank 1 Forsikring AS og DNB Livsforsikring, samt de bedriftsbetalte personforsikringene fra SpareBank 1 Forsikring ble overført til Fremtind Livsforsikring AS med virkning fra 1. januar 2020. Sammenligningstall for 2019 for forsikringselskapene er ikke omarbeidet, og tallene for 2020 og 2019 er derfor ikke direkte sammenlignbare for disse selskapene.

SpareBank 1 Gruppen AS har kontoradresse i Tromsø, og konsernets primærmarked er Norge. I årsberetningen benyttes SpareBank 1 Gruppen AS om holdingselskapet, og SpareBank 1 Gruppen om konsernet.

SpareBank 1 Gruppen AS og konsernet avlegger regnskap i tråd med EU-godkjent IFRS-standard (International Financial Reporting Standards).

SpareBank 1 Gruppen oppnådde et resultat før skatt på 1.817 (1.581) mill. kroner. Resultat etter skatt ble 1.393 (1.510) mill. kroner. Resultatet ga en annualisert egenkapitalavkastning på 11,0 % (15,8 %). Samlet forvaltningskapital for SpareBank 1 Gruppen var 108 mrd. kroner per 31. desember 2020. Dette representerer en vekst på 15 % fra 2019.

SpareBank 1 Gruppen – resultater og nøkkeltall:

Mill. kroner	2020	2019
Andel resultat fra datterselskapene før skatt:		
- SpareBank 1 Forsikring AS*	298,2	1 040,5
- Fremtind Forsikring konsern *	1 505,7	584,5
- ODIN Forvaltning konsern	131,7	95,2
- SpareBank Forvaltning AS	-5,1	
- Lofavør**		-2,2
- SpareBank 1 Factoring AS	70,9	77,8
- Modhi Finance konsern***	20,3	63,6
- SpareBank 1 Spleis AS	-16,2	-30,5
- Konsernjusteringer	-73,3	-121,2
Sum resultat datterselskaper før skatt	1 932,4	1 707,8
Driftskostnader morselskap	-82,4	-83,7
Netto finans morselskap	902,5	1 653,0
Gevinst/tap ved salg av verdipapirer	-5,8	-
Tilknyttet selskap og fellekontrollert virksomhet	13,0	16,9
Resultat før avskrivninger merverdier og nedskrivninger	2 759,7	3 294,1
Reklassifisering av gevinst DNB****/Goodwill nedskrivning	-942,8	-1 712,9
RESULTAT FØR SKATT	1 817,0	1 581,2
Skattekostnad	-424,0	-71,0
RESULTAT ETTER SKATT	1 393,0	1 510,2
<i>Kontrollerende interessers andel</i>	988,5	1 302,4
<i>Ikke-kontrollerende interessers andel</i>	405,0	207,8

* Personrisikoproduktene fra SpareBank 1 Forsikring AS ble overført Fremtind Livsforsikring AS med virkning fra 1. januar 2020. Sammenligningstall for 2019 er ikke omarbeidet.

** 1. juli 2020 solgte SpareBank 1 Gruppen AS 2 % av aksjene i LOFavør AS til LO slik at eierandelen ble redusert fra 51% til 49 %. Selskapet er følgelig ikke et datterselskap fra samme tidspunkt.

*** Modhi Finance AS overtok aksjene i Conecto AS fra SpareBank 1 Gruppen AS med regnskapsmessig virkning fra 1. januar 2020. I tabellen er Conecto inkludert i Modhi Finance konsern.

**** I konsernregnskapet er morselskapets gevinst 1. kvartal 2020 i forbindelse med overføring av personrisikoproduktene til Fremtind Livsforsikring AS fra DNB Livsforsikring AS, eliminert som følge av enhetssynet.

¹ Tall i parentes angir beløpet eller prosenten for 2019.

SpareBank 1 Gruppen er, som et forsikringsdominert finanskonsern, underlagt Solvens II-regelverket. Solvensmarginen per 31. desember 2020 på konsolidert nivå var 165 (168) % uten bruk av overgangsregler og justert for foreslått utbytte. Det er fastsatt et mål om en solvensmargin på 150 % på konsolidert nivå.

EIERSTYRING OG SELSKAPSELEDELSE

Aksjene i SpareBank 1 Gruppen AS er ikke børsnotert, og selskapet hadde per 31. desember 2020 heller ikke børsnoterte obligasjonslån. Selskapet har en konsentrert eierstruktur, og aksjene er ikke gjenstand for regelmessig omsetning. SpareBank 1 Gruppen AS var per 31. desember 2020 eid av SpareBank 1 Nord-Norge (19,5 %), SpareBank 1 SMN (19,5 %), SpareBank 1 SR-Bank ASA (19,5 %), Samarbeidende Sparebanker AS (19,5 %), SpareBank 1 Østlandet (12,4 %) og Landsorganisasjonen i Norge (LO) og forbund tilknyttet LO (9,6 %). Alle aksjeeiere og aksjeeiergrupperinger er representert i selskapets styre enten direkte eller indirekte. Det er løpende og god kontakt med alle aksjeeiere og aksjeeiergrupperinger i selskapet. Styret i SpareBank 1 Gruppen AS har drøftet «Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse», og sluttet seg til denne der den gir føringer som er aktuelle og relevante for et selskap som ikke har aksjer notert på børs, og hvor aksjene heller ikke er gjenstand for regelmessig omsetning.

Styrets samlede redegjørelse for selskapets eierstyring og selskapsledelse er inntatt i årsrapporten for 2020.

LEDELSEN

Rollen til SpareBank 1 Gruppen AS er å se til at den samlede virksomheten i konsernet er organisert og drives på en forsvarlig måte. I tillegg til at morselskapet utøver eierinteresser leverer morselskapet også støttetjenester til datterselskapene. Sigurd Aune er administrerende direktør i SpareBank 1 Gruppen AS

OPPLYSNING OM GODTGJØRELSE

Opplysninger om godtgjørelse til administrerende direktør, og styret fremgår av regnskapets note 37, og opplysninger om godtgjørelse til revisor fremgår av note 35.

UTBYTTEPOLITIKK

SpareBank 1 Gruppen AS har som mål å utbetale 60-70 % av overskuddet på konsolidert nivå som netto utbytte. Ved fastleggelse av utbytte for SpareBank 1 Gruppen AS skal det legges vesentlig vekt på at man har en tilfredsstillende solvensmargin, basert både på gjeldende regelverk og de interne mål som er fastsatt av styret. I vurderingen av solvenssituasjonen skal det hensyntas kapitalbehov for fremtidig vekst samt selskapets ORSA-beregninger og likviditetssituasjon. Det er foretatt ulike former for stresstester for å vurdere om selskapet fortsatt vil ha gode buffere og er solid nok til å foreta en utbytteutdeling.

Det er resultat etter skatt i morselskapet, SpareBank 1 Gruppen AS, som danner grunnlag for fastsettelse av størrelsen på utbyttet.

Styrets forslag til utbytte for 2020 vektlegger at konsernet vurderes å være tilstrekkelig kapitalisert også etter at det er utført ulike stresstester.

FORRETNINGSOMRÅDER – RESULTATER OG NØKKELTALL

SPAREBANK 1 FORSIKRING AS

SpareBank 1 Forsikring AS er et heleiet datterselskap av SpareBank 1 Gruppen AS. SpareBank 1 Forsikring AS understøtter strategien til SpareBank 1-bankene mot deres bedrifts- og privatkunder, samt LO-forbundene mot deres medlemmer og foreninger.

SpareBank 1 Forsikring AS er etablert med ny organisasjon og strategi etter at selskapets personrisikoprodukter ble utfisjonert til Fremtind Livsforsikring AS med virkning fra 1. januar 2020. Strategien har derfor fått et tyngdepunkt mot virksomhetsområdet pensjon. Hovedproduktene til selskapet er innskuddsbasert tjenestepensjon, hybridpensjon kollektive utføredkninger samt private pensjonsspareprodukter. Pensjon har vært et eget strategisk satsingsområde i SpareBank 1 Forsikring AS siden 2016, og gjennomførte aktiviteter medfører at selskapet står godt rustet til å innfri strategien

Resultatutvikling:

Mill. kroner	2020	2019*
Risikoresultat netto	70,6	506,8
Administrasjonsresultat netto	16,6	-367,3
Renteresultat	5,1	1 254,6
Vederlag for rentegarantien	23,2	22,3
RESULTAT FØR TILLEGGSAVSETNINGER	115,5	1 416,3
Avsetning tilleggsavsetninger	85,5	-394,5
Resultat til kunder	-110,2	-640,8
Avkastning på finansielle eiendeler i selskapsporteføljen	237,6	706,9
Andre inntekter og kostnader	-30,3	-47,4
RESULTAT TIL EIER	298,2	1 040,5
Skattekostnad	-64,5	-96,8
Resultat etter skatt	233,7	943,7

*]Personrisikoproduktene fra SpareBank 1 Forsikring AS ble overført Fremtind Livsforsikring AS med virkning fra 1. januar 2020. Sammenligningstall for 2019 er ikke omarbeidet.

SpareBank 1 Forsikring AS oppnådde et resultat før skatt på 298 (1.041) mill. kroner. Per 1. januar ble 5,3 mrd. kroner av selskapets forvaltningskapital utfisjonert i forbindelse med overføringen av personrisikoproduktene til Fremtind Livsforsikring AS. Forvaltningskapitalen utgjorde 73.7 mrd. kroner ved utgangen av 2020. Dette var 9 mrd. kroner mer enn ved utløpet av forrige år, hensyntatt utfisjoneringen.

Brutto premieinntekter eksklusive tilflyttet kapital ble 5.514 mill. kroner i 2020 mot 7.808 mill. kroner i 2019. Premieinntekt for produkter som fortsatt er i selskapet, utgjorde 5.160 mill. kroner. Dette ga en økning i premieinntekten for disse produktene på 6,6 % sammenlignet med 2019.

Gjennom 2020 økte kursreguleringsfondet med 480 mill. kroner slik at dette utgjorde 2.806 mill. kroner ved utgangen av året.

Netto risikoresultat utgjorde 71 mill. kroner, mot minus 42 mill. kroner for tilsvarende produkter forrige år. Hovedårsaken til det bedre resultatet var reduserte erstatningsavsetninger (IBNR). Det er usikkerhet knyttet til hvilken effekt koronasituasjonen vil ha på uførhet og andel friskmeldte (reaktivering). Det er foretatt ekstra avsetninger som tar høyde for noe økt uførhet for permitterte og noe redusert reaktivering blant dagens uføre enn det som tidligere ble lagt til grunn.

Administrasjonsresultatet, sett bort fra endringer i administrasjonsavsetninger, ble 18 mill. kroner bedre enn forrige år for selskapets nåværende produkter.

Avkastningsresultatet (finansinntekter i kunde-porteføljene redusert med garantert avkastning) ble 5 mill. kroner, mot 1.254 mill. kroner året før. Pliktige renter utgjorde 480 mill. kroner. Av dette ble 86 mill. kroner dekket av tilleggsavsetninger. Vederlaget for rentegarantien utgjorde 23 mill. kroner, mot 22 mill. kroner forrige år. Det gode renteresultatet i fjor skyldtes for en stor del verdiregulering av eiendommer både i kollektivporteføljen og i selskapsporteføljen

Selskapet oppnådde en verdijustert kapitalavkastning i kollektivporteføljen på 4,6 (11,5) %, mens den bokførte kapitalavkastningen ble 2,3 (8,0) %. I selskapsporteføljen ble kapitalavkastningen 3,8 % i 2020, mot 10,8 % i 2019. Selskapets gjennomsnittlige årlig garanterte rente er 2,5 %.

Selskapet fikk en skattekostnad på 64 mill. kroner (21,6 %), sammenlignet med 97 mill. kroner året før. Hovedårsaken til avvik i selskapets skattekostnad sammenlignet med en normal-skattesats for finansforetak på 25 % var beregnet effekt av fritaksmetoden for aksjerelaterte investeringer i selskapsporteføljen og for den delen av slike investeringer i kollektivporteføljene hvor inntekten tilfaller selskapet.

Selskapets solvensmargin per 31. desember 2020 var 241 % uten bruk av overgangsregler, sammenlignet med 193 % ved utgangen av 2019. Selskapets mål for solvensmarginen er 140-160%.

FREMIND FORSIKRING KONSERN

Fremtind Forsikring konsern er det ledende norske selskapet på salg av forsikring gjennom bank, til bankkunder og medlemmer av LO-forbund.

Personforsikringsproduktene til SpareBank 1 Forsikring AS og DNB Livsforsikring AS samt de bedriftsbetalte personforsikringer fra SpareBank 1 Forsikring ble overført til Fremtind Livsforsikring per 1. januar 2020. Fisjonen ble gjennomført med regnskapsmessig virkning fra samme tidspunkt.

I forbindelse med overføring av porteføljen fra DNB Livsforsikring AS ble det innregnet en immateriell eiendel i Fremtind Livsforsikring AS på 1.250 mill. kroner. Den immaterielle eiendelen er relatert til kunderelasjoner og avskrives over ti år.

Oppgjøret for porteføljene, til SpareBank 1 Gruppen AS og DNB ASA, fulgte reglene for trekantfusjon, hvor vederlaget var aksjer i morselskapet Fremtind Forsikring AS. Samtidig ble det etablert en fusjonsfordring mellom mor-og datterselskapet til virkelig verdi av vederlaget på 1.250 mill. kroner som ble konvertert til egenkapital.

Resultatutvikling:

Mill. kroner	2020	2019*
Brutto opptjent premie	12 747,0	8 664,0
Brutto påløpne erstatninger	-8 933,0	-6 380,0
Gevinst /tap tidligere år	345,0	244,0
Brutto driftskostnader	-3 306,0	-2 629,0
Andre inntekter/kostnader	25,0	122,0
Andre tekniske avsetninger	213,0	-51,0
Forsikringsresultat	1 091,0	-30,0
Netto finansinntekter	417,0	625,0
Andre kostnader	-3,0	-10,0
Resultat før skatt	1 505,0	585,0
Skattekostnad	-348,4	11,9
Resultat etter skatt	1 156,6	596,9

*) Personrisikoprodukter fra SpareBank 1 Forsikring AS ble overført Fremtind Livsforsikring AS far 1.januar 2020. Sammenligningstall for 2019 er ikke omarbeidet.

Fremtind konsern oppnådde et resultat før skatt på 1 505 mill. kroner, mot .585 mill. kroner i 2019. Fremtind konsern består av Fremtind Forsikring AS, Fremtind Livsforsikring AS, Fremtind Service AS (tidligere Fjellinjen Utsteder AS) samt eiendomsdøtre og aksjer i felles kontrollert virksomhet.

Forsikringsresultatet ble 1.091 mill. kroner mot -30 mill. kroner i 2019. Resultatoppgangen skyldes god vekst og betydelig bedre skadepresenter i hovedbransjene PM Bil og PM hus, samt høyere avviklingsgevinster.

Det ble inntektsført 345 mill. kroner i avviklingsgevinster i 2020, hvorav 288 mill. kroner er styrt avvikling. Avviklingsgevinster i 2019 utgjorde 244 mill. kroner. Årets avviklingsgevinster gjelder hovedsakelig produktgruppene Motor, Betaling og Yrkesskade.

I 2020 var brutto skadeprosent 67,4 % mot 70,8 % i 2019. Nedgang i skadeprosent på 3,4 prosentpoeng skyldes betydelig bedring i skadeprosenter for hovedbransjene PM Bil og PM hus som bidro mer enn økningen i reiseersatninger som følge av Covid 19. I tillegg er avviklingsgevinstene om lag 100 mill. kroner høyere enn i 2019.

Selskapets brutto premieinntekter ble 12.747 mill. kroner, tilsvarende en økning på 4.083 mill. kroner sammenlignet med 2019.

Brutto erstatningskostnader utgjorde 8.588 mill. kroner, noe som er en økning på 2.452 mill. kroner sammenlignet med 2019. Brutto reiseerstatning utgjorde 668 mill. kroner hvorav 384 mill. kroner var Covid -19 skader.

Naturskader har gått vesentlig opp og bærer preg av Gjerdrum-skredet som utgjør 124 mill. kroner.

I 2020 inntraff det storskader for 155 mill. kroner mot 72 mill. kroner i 2019. For selv bærende ordninger er det reduksjon i snittskader.

Fremtind Forsikring konserns netto inntekter fra investeringer utgjorde 417 (625) mill. kroner. Aksjeporteføljen utgjorde 1.350 mill. kroner ved utgangen av 2020, og ga en avkastning på 11,8 (21,6) %. Eiendomsporteføljen ga en avkastning på 4,9 (7,1) %.

Finansavkastningen ble 3,5 (5,2) %. Ved utgangen av 2020 hadde Fremtind Forsikring konsern en investeringsportefølje på 14 mrd. kroner.

Selskapets brutto driftskostnader utgjorde 3.306 (2.629) mill. kroner. Selskapets driftskostnader er sammensatt av interne driftskostnader og provisjoner til distributørene. Kostnadsøkningen skyldes blant annet avskrivning på tilførte immaterielle eiendeler på kunderelasjoner og systembytte.

Kostnadsprosenten sank fra 30,3 % i 2019 til 25,9 % i 2020. Den høye kostnadsprosenten i 2019 skyldtes i all hovedsak kostnader i forbindelse med fusjonen, samt økte provisjonskostnader som følge av økte salgs- og bestandsprovisjoner på tilført portefølje fra DNB Forsikring. Redusert kostnadsprosent i 2020 skyldes også høy premievækst.

Fremtind Forsikring hadde en markedsandel på 14,1 (14,7) % ved utgangen av året. Selskapet er Norges tredje største selskap innen privat skadeforsikring.

Solvensmarginen per 31. desember 2020 var 222 (180) %, uten bruk av overgangsregler. Selskapets mål for solvensmarginen er 155-200 %.

ODIN FORVALTNING KONSERN

ODIN Forvaltnings fond forvaltes aktivt og langsiktig.

Resultatutvikling:

Mill. kroner	2020	2019
Forvaltningshonorar	430,1	379,9
Sum driftsinntekter	430,1	379,9
Lønnskostnader	-166,7	-156,7
Avskrivninger	-13,6	-15,4
Andre driftskostnader	-114,4	-110,4
Sum driftskostnader	-294,7	-282,4
Driftsresultat	135,4	97,4
Netto finansinntekter	-3,6	-2,0
Resultat før skatt	131,7	95,4
Skattekostnad	-35,2	-24,5
Resultat etter skatt	96,5	71,0

ODIN Forvaltning konsern oppnådde et resultat før skatt på 132 (95) mill. kroner. ODIN Forvaltning hadde en betydelig økning i forvaltningskapitalen i 2020 på 16 mrd. kroner. Økningen skyldes i hovedsak god utvikling på børsene, men også god netto nyttegning, som var 3 mrd. kroner i 2020.

Ved utgangen av 2020 forvaltet ODIN Forvaltning konsern til sammen 81 (65) mrd. kroner. ODIN Forvaltning hadde netto nyttegning i aksjefond på 1,6 mrd. kroner, mens det var nettotegning på 0,2 mrd. kroner i kombinasjonsfond og 1,1 mrd. kroner i rentefond. Markedsandelen for aksjefond økte med 0,8 prosentpoeng til 8,4 %, mens markedsandelen for kombinasjonsfond økte med 0,6 prosentpoeng til 10,2 % ved utgangen av 2020.

SPAREBANK 1 FACTORING AS

SpareBank 1 Factoring AS tilbyr administrasjon, finansiering og kredittsikring av kundefordringer

Resultatutvikling:

Mill. kroner	2020	2019
Netto rente- og provisjonsinntekter	121,3	129,3
Driftskostnader	-49,4	-52,1
Tap på utlån	-0,9	0,6
Resultat før skatt	71,0	77,8
Skattekostnad	-17,8	-19,5
Resultat etter skatt	53,2	58,3

SpareBank 1 Factoring AS oppnådde et resultat før skatt på 71 (78) mill. kroner, som er en nedgang på 9,8 % mot fjoråret. Lavere inntekter skyldes lavere utlånsvolum som følge av korona og lavere aktivitet hos selskapets klienter og deres kunder.

MODHI FINANCE KONSERN

Modhi Finance AS har sin virksomhet innen porteføljekjøp og porteføljeforvaltning. Modhi Collect AS er 100 % eiet datterselskap som driver inkassovirksomhet. I løpet av de to siste årene har Modhi Finance etablert seg i både Sverige og Finland. I 2020 kjøpte Modhi Finance 100 % av aksjene i Modhi Norge AS (tidligere Conecto) med tanke på et tettere samarbeid.

Resultatutvikling:

Mill. kroner	2020	2019*
Netto rente-og provisjonsinntekter	319,7	159,9
Driftskostnader	-299,4	-98,1
Resultat før skatt	20,3	61,8
Skattekostnad	-13,9	-16,8
Resultat etter skatt	6,4	45,0

*) Modhi Norge AS (tidligere Conecto) ble et datterselskap av Modhi Finance AS per 1. januar 2020. Det er ikke omarbeidet sammenligningstall for 2019

Modhi Finance konsern oppnådde et resultat før skatt på 20 (62) mill. kroner. Selskapet har god underliggende drift og bedre innfordring enn forventet. Selskapets resultat er imidlertid fortsatt preget av oppstartskostnader i forbindelse med etableringene i Sverige og Finland, samt lavere verdiregulering av porteføljeverdiene i 2020 enn i 2019.

SPAREBANK 1 FORVALTNING AS

SpareBank 1 Forvaltning AS ble opprettet høsten 2020 som et 100 % eid selskap av SpareBank 1 Gruppen AS. Selskapet skal være morselskap for et nytt «Spare- konsern» bestående av ODIN Forvaltning AS, SpareBank 1 Kapitalforvaltning AS og SpareBank 1 Verdipapirservice AS som datterselskaper. Det nye konsernet vil bli direkte eid av SpareBank 1-bankene og LO.

SPAREBANK 1 SPLEIS AS

SpareBank 1 Spleis AS organiserer folkefinansiering ved å bidra til innsamling av midler til bestemte formål, eksempelvis klubber, foreninger og lag som har behov for penger til ulike tiltak.

Resultatutvikling:

Mill. kroner	2020	2019
Driftsinntekter	7,7	2,8
Driftskostnader	-24,0	-33,6
Driftsresultat	-16,3	-30,8
Netto finansinntekter	0,1	0,2
Resultat før skatt	-16,2	-30,6

SpareBank 1 Spleis har hatt en positiv utvikling i 2020. Reduksjonen i driftskostnadene skyldes at det i 2019 ble foretatt en nedskrivning av immaterielle verdier. I 2020 ble det aktivert 25.169 (7.235) nye spleiser og totalt samlet inn 232 (100) mill. kroner.

SPAREBANK 1 GRUPPEN AS

SpareBank 1 Gruppen AS fikk et resultat på 1.968 mill. kroner før skatt mot 2.707 mill. kroner i 2019. Morselskapets inntekter består i all hovedsak av utbytte og konsernbidrag fra datterselskapene. I 2020 ble det inntektsført gevinst på 937 mill. kroner i morselskapets regnskap som følge av overføring av personrisikoproduktene til Fremtind Livsforsikring AS.

SpareBank 1 Gruppen AS' eiendeler utgjorde 11.045 mill. kroner per 31. desember 2020 og består i all hovedsak av aksjer i datterselskaper og fordringer på kredittinstitusjoner.

Egenkapitalen består av innskutt kapital og opptjent egenkapital. Innskutt egenkapital i SpareBank 1 Gruppen AS var 3.400 mill. kroner per 31. desember 2020, mens samlet egenkapital utgjorde 6.166 mill. kroner.

SPAREBANK 1 GRUPPEN

Beholdningen av kontanter og kontantekvivalenter i konsernet økte i løpet av 2020 med 1.669 mill. kroner til 3.536 mill. kroner. En hovedgrunn til økningen av bankbeholdningen, er gevinst som følge av personrisikotransaksjonen, at nettoutbytte har vært tilnærmet null. Det var en økning fra operasjonelle aktiviteter med 3.080 mill. kroner i løpet av 2020, som forklares med godt resultat, frigjøring av eiendeler og økning av gjeld. Når det gjelder investeringsaktiviteter var det en netto negativ kontantstrøm som hovedsakelig skyldes tilgang på immaterielle eiendeler som følge av fusjonen mellom DNB Skadeforsikring og SpareBank 1 Skadeforsikring AS. Rest vederlag på 937 mill. kroner fra DNB bidrar til å kompensere for den negative kontantstrømmen fra investeringsaktiviteter. Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter utgjorde -529 mill. kroner som følge av innfrielse av lån.

SpareBank 1 Gruppen hadde en samlet egenkapital ved årsskiftet på 14.528 mill. kroner, mot 10.870 mill. kroner ved utgangen av 2019. Balanseført goodwill i konsernet per 31. desember 2020 utgjorde 2.062 mill. kroner etter en netto tilgang på 79 mill. kroner på goodwill som blant følge av kjøp av Fremtind Service (tidligere Fjellinjen Utsteder AS)

Årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Styret finner at forutsetningene for fortsatt drift er ivaretatt gjennom det fremlagte årsregnskapet for 2020 og resultatprognoser for 2021.

UTBYTTE

Styret foreslår at det for 2020 deles ut et samlet utbytte på inntil 1.876 mill. kroner fra SpareBank 1 Gruppen AS.

RISIKOFORHOLD

Virksomheten i SpareBank 1 Gruppen er organisert i ulike forretningsområder gjennom datterselskaper. Det er store forskjeller i de enkelte datterselskapers risikoprofiler. De viktigste risikoer konsernet er eksponert mot er markedsrisiko, forsikringsrisiko, motpartsrisiko, kredittrisiko, eierrisiko, operasjonell risiko, likviditetsrisiko, konsentrasjonsrisiko, strategisk og forretningsmessig risiko.

Det vises til note 6 om finansiell risikostyring for en mer detaljert beskrivelse av den samlede risikostyringen, og oppfølging av ulike typer risiko i SpareBank 1 Gruppen.

ANSVAR FOR RISIKOSTYRING, COMPLIANCE OG KONTROLL

Konsernstyret er ansvarlig for virksomhetens risikostyring og compliance. Selskapsstyrene har et ansvar for risikostyringen og compliance i eget selskap.

Ansvaret for den samlede risikostyringen i konsernet er organisatorisk lagt til Chief Risk Officer. Stillingen er direkte underlagt administrerende direktør i SpareBank 1 Gruppen AS.

Risikostyringen i SpareBank 1 Gruppen skal støtte opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse, og sikre oppfyllelse av lovmessige kapitalkrav. Det er gjennomført en matriseorganisering av konsernets risikostyring med betydelig samarbeid mellom mor- og datterselskapene. Risikostyringen skal sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Dette skal oppnås gjennom:

- En moderat risikoprofil
- En sterk risikokultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyring
- Tiltrebelse av en optimal kapitalallokering innenfor vedtatt forretningsstrategi
- Utnyttelse av synergi- og diversifiseringseffekter
- Et tilstrekkelig nivå på kjernekapital og solvensmargin ut fra valgt risikoprofil

Å sikre at konsernet til enhver tid oppfyller alle regulatoriske kapital- og solvensmarginkrav

Risikostyringsfunksjonen i SpareBank 1 Gruppen AS estimerer konsernets risikoprofil hvert kvartal. Minst en gang per år gjennomføres en mer helhetlig egenrevisning av konsernets samlede kapitalbehov. Formålet med risikoberegningene er overvåking av konsernets risikoeksponeringer, og vurdering av konsernets fremtidige kapitalbehov, sett opp mot eiernes risikotoleranse. Risikoberegningene er videre knyttet opp mot etablerte likviditets- og beredskapsplaner.

Internkontrollen i konsernet er regulert i sentrale styringsdokumenter, men er i hovedsak definert som et linjeansvar. I samsvar med Solvens II forskriften, krav til styring og kontroll, og konsernets egne retningslinjer foretas det en årlig gjennomgang av risikoforhold i virksomheten. Som en del av denne prosessen utarbeides tiltaksplaner i alle enheter med rapportering til de respektive selskapsstyrer. Informasjon fra den selskapsvise rapporteringen aggregeres og rapporteres til konsernets styre. I tillegg gjennomføres også undersøkelser på tvers i konsernet i relasjon til IT, personopplysningsloven, hvitvaskingsloven, og andre sikkerhetsmessige forhold. SpareBank 1 Gruppen har utkontraktert internrevisjonen til EY AS. Gjennom dette får konsernet tilført økt kompetanse. Internrevisjonens virksomhet dekker også datterselskapene

UTVIKLING AV RISIKOSTYRINGEN

Personforsikringsproduktene fra SpareBank 1 Forsikring AS og DNB Livsforsikring AS ble fisjonert til Fremtind Livsforsikring AS med regnskapsmessig virkning fra 1. januar 2020. Fremtind Livsforsikring AS er det nyopprettede datterselskapet til Fremtind Forsikring AS. Arbeid med implementering av Fremtind Livsforsikring AS inn i Solvens II har krevd ressurser i 2020. I tillegg har koronapandemien og nedstengingen av Norge 12. mars ført til hyppigere solvensmarginberegninger frem til august. Grunnet arbeidet med etablering av Fremtind Livsforsikring AS og koronapandemien har fokuset innenfor risikostyring, og kontrollfunksjonene for øvrig, vært å opprettholde eksisterende leveranser, og foreta tilpasninger i konsernets styringsmodell. Det har likevel vært gjennomført forbedringsarbeid knyttet til det samlede systemet for risikostyring og internkontroll gjennom året.

SpareBank 1 Gruppen fremstår som godt kapitalisert i henhold til etablerte kapitalmål etter Solvens II.

ORGANISASJON OG ARBEIDSMILJØ I SPAREBANK 1 GRUPPEN

ORGANISASJON

I SpareBank 1 Gruppen med datterselskaper var det per 31. desember 2020 totalt 1474 ansatte fordelt på totalt 1445 årsverk. I SpareBank 1 Gruppen AS var det 40 ansatte fordelt på 39 årsverk.

Det var til sammen 100 medarbeidere som sluttet i løpet av 2020. Total turnover var 6,8 (6,6) %. Korrigert for medarbeidere med avtalefestet førtidspensjon, alderspensjon og uførepensjon var konsernets turnover 5,8 (5,9) %.

HR-STRATEGI

Sentrale områder i konsernets HR-strategi er: kompetanseutvikling, karrieremuligheter, lønn og belønning, likestilling og å hindre diskriminering, livsfasepolitikk og friskvern. HR-strategien inneholder retningslinjer som skal bidra

til at SpareBank 1 Gruppen skal være en attraktiv og inkluderende arbeidsplass uten noen form for diskriminering.

ARBEIDSMILJØ OG SYKEFRAVÆR

Arbeidsmiljøet i konsernet vurderes å være godt.

Samarbeidet med de ansattes organisasjoner har vært konstruktivt og bidratt positivt til driften og resultatene i 2020. Konsernet har medarbeidere som er organiserte i LO Finans og Finansforbundet. Det er selskapsvise Arbeidsmiljøutvalg for å sikre kort vei mellom eventuelle utfordringer i arbeidsmiljøet og myndighet til å løse disse. SpareBank 1 Gruppen har et AKAN-arbeid som ivaretas av Arbeidsmiljøutvalgene i det enkelte datterselskap.

SpareBank 1 Gruppen har også i 2020 hatt fokus på sykefraværsoppfølging og forebyggende arbeid. Sykefraværet i 2020 var under gjennomsnittlig fravær for finans- og forsikringsbransjen. SpareBank 1 Gruppens sykefravær i 2020 var 3,4%, fordelt på henholdsvis 2,9% legemeldt og 0,5% egenmeldt fravær.

I SpareBank 1 Gruppens etiske retningslinjer er det fastsatt regler for hvordan ansatte og tillitsvalgte skal varsle dersom de får kunnskap om forhold som er i strid med blant annet lover, forskrifter eller konsernets interne regler. Det er også etablert en egen varslingsrutine. Det ble i 2020 varslet i en slik sak. Saken var behandlet og avsluttet per 31. desember 2020

LIKESTILLING, HINDRE DISKRIMINERING OG LIVSFASE

I alle rekrutteringsprosesser vektlegges fokus på å fremme likestilling og hindre diskriminering på grunn av kjønn, nedsatt funksjonsevne, etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, seksuell orientering, religion og livssyn. Det fokuseres på at fordeling av kjønn blant ledere gjenspeiler den generelle kjønnssammensetningen i selskapene.

Av de ansatte i konsernet var 50,2% kvinner og 49,8% menn pr. 31. desember 2020. Av alle de ansatte jobbet 4,1% av kvinnene deltid, mens 1,2% av mennene jobbet deltid. Blant ledere er det 47% kvinner.

SpareBank 1 Gruppen anvender en metodikk for vurdering av roller og stillinger, for å sikre objektiv lønnsfastsettelse. I forbindelse med de årlige vurderingene av lønn er også likelønn for arbeid av lik verdi et tema. I konsernet var kvinnenenes andel av menns lønn 89,8 (83) %. Hovedårsaken til at det var et noe høyere lønnsnivå for menn skyldes at det var flere menn enn kvinner i tunge faglige stillinger, og en høyere andel deltidsstillinger blant kvinner. Selskapet jobber både med kompetansebygging og i rekrutteringssammenheng for å få flere kvinner i slike stillinger.

I 2020 var det totalt 51 menn i foreldrepermisjon, hvorav 45 var i 100% permisjon og 6 var i 80% permisjon. Blant kvinner var

totalt 41 i foreldrepermisjon, hvorav 36 var i 100% permisjon og 5 var i 80% permisjon.

ATTRAKTIV ARBEIDSGIVER

SpareBank 1 Gruppen opplever en økende interesse fra unge arbeidstakere. Konsernet ser på dette som et resultat av at SpareBank 1 fremstår som et sterkt varemerke.

SpareBank 1 Gruppen med døtre rekrutterte 120 nye medarbeidere i 2020. 89% av de som ble ansatt i 2020 hadde minst 3 års utdanning utover videregående skole. Gjennomsnittsalderen for nyansatte i 2020 var 35,7 år, mens gjennomsnittsalderen for medarbeidere i konsernet var 44,3 år per 31. desember 2020.

SAMFUNNSANSVAR

SpareBank 1 Gruppen er eid av sparebankene i SpareBank 1-alliansen og av LO. Virksomheten til SpareBank 1 Gruppen skal gjenspeile grunnfilosofien til sparebankene – bredt ansvar for bærekraftig samfunnsutvikling – og medvirke til et ordnet og trygt arbeidsliv.

Selskapene i SpareBank 1 Gruppen tilbyr et bredt spekter av finansielle tjenester: lån, sparing, fondsforvaltning, forsikring, inkasso, pensjon m.m. Denne tjenesteproduksjonen skal være bedriftsøkonomisk lønnsom over tid. Samtidig skal den være samfunnsnyttig i bred forstand.

SpareBank 1 Gruppen har vedtatt retningslinjer for samfunnsansvar som omhandler miljø-, samfunns- og styringsmessige forhold. I ett ord: samfunnsansvar. Virksomheten til SpareBank 1 Gruppen med datterselskaper skal være samfunnsansvarlig på følgende vis:

STYRING

Jevnlig opplæring, klare arbeidsprosedyrer og målrettet rapportering skal sikre at regulatoriske krav fra myndighetene alltid etterleves. Virksomhetene skal særlig legge vekt på ansvarlig markedsføring, personvern, samt risiko for hvitvasking og korrupsjon.

Konsernets etiske retningslinjer, som er en del av ansettelseskontrakten, beskriver hvordan medarbeiderne skal forholde seg til gaver, kunder og representasjon. Konsernet har også rutiner for varsling av kritikkverdige forhold og sikkerhetsbrudd.

SAMFUNN

SpareBank 1 Gruppen med datterselskaper skal ivareta menneskerettigheter generelt og arbeidsforhold spesielt. Alle relevante ILO-konvensjoner skal respekteres. Arbeidsmiljøet skal tilfredsstillende tidsrette krav til etikk, kompetanseutvikling og trygghet. Konsernet har også avtale om inkluderende arbeidsliv.

Tilsvarende krav skal stilles overfor eksterne leverandører av varer og tjenester:

SpareBank 1 Gruppens innkjøpspolicy krever at alle innkjøpsavtaler inkluderer et vedlegg om samfunnsansvar.

Leverandørene skal som et minimum tilfredsstillende og rette seg etter lokale, nasjonale og internasjonale lover, regler og prinsipper, herunder bestemmelser om forhold som lønn arbeidstid og HMS (helse, miljø og sikkerhet), samt miljø og anti-korrupsjon.

Leverandørene forplikter seg til å opptre etisk korrekt i enhver sammenheng i forbindelse med produksjon og leveranser til SpareBank 1 Gruppen. De samme krav gjelder for leverandørens underleverandører og samarbeidspartnere tilknyttet leveranser til SpareBank 1 Gruppen. Brudd på bestemmelsene om samfunnsansvar anses som kontraktsbrudd og kan gi grunnlag for heving av avtalen.

De enkelte datterselskapene skal identifisere hvilke av FNs sosiale bærekraftsmål som fremstår som mest relevante for deres drift og forretningsmodell.

SpareBank 1 Gruppen har lagt forholdene til rette for en god balanse mellom arbeid og fritid, hvor arbeidsdagen skal bidra til personlig utvikling.

Menneskerettigheter anses å være dekket gjennom konsernets etiske regler som angir hovedprinsipper for hvordan ansatte og tillitsvalgte i konsernet skal opptre og hvilke holdninger som skal ligge til grunn for beslutninger i gitte situasjoner.

MILJØ

SpareBank 1 Gruppen har gjennom sin forretningsdrift en påvirkning på miljøet – både direkte og indirekte. Selskapet er forbruker av naturressurser (inkludert energi og vann), produserer avfall, og er ansvarlig for transport og reiser.

Virksomheten til SpareBank 1 Gruppen med datterselskaper skal søke å minimere avfallsproduksjon, energiforbruk og utslipp av ulike klimagasser til atmosfæren. I størst mulig utstrekning skal relevante tall offentliggjøres. Virksomhetene skal jevnlig vurdere om produkter og tjenester som tilbys kan bidra til økt eller redusert klimarisiko, slik det er definert av Finanstilsynet. Der det er naturlig, utvikler datterselskaper egne retningslinjer og praksiser for bærekraftige investeringer, forvaltning av kapital og forretningsdrift generelt – ideelt sett i tråd med relevante FN-bærekraftsmål.

SpareBank 1 Gruppen søker å minimere den negative miljøeffekten av sin virksomhet, og jobber systematisk med miljøtiltak i hverdagen. Målinger gir et godt utgangspunkt for målsetting og reduksjoner. SpareBank 1 Gruppen vil for trettende år på rad utarbeide et klimaregnskap basert på det samlede energiforbruket knyttet til daglig drift av virksomheten. Klimaregnskapet omfatter den delen av virksomheten som sitter i Hammersborggata 2.

Klimaregnskapet blir publisert på www.sparebank1.no under Om oss/Samfunnsansvar.

ANSVARLIG FORVALTNING

Bærekraft er godt integrert i SpareBank 1 Gruppens investeringsvirksomhet, og arbeidet er basert på internasjonalt anerkjente prinsipper for ansvarlig forvaltning. Bærekraftvurderinger inngår, på linje med andre finansielle faktorer, i investeringsbeslutninger. Det er en nær sammenheng mellom langsiktig verdiskaping, ansvarlig drift og god eierstyring. Integreerte bærekraftvurderinger bidrar derfor til at våre kunder får en god risikostyrt avkastning.

Bærekraftmetodene som brukes i forvaltningen avhenger av aktivaklasse og strategi. I aksjeforvaltningen vil man som en aktiv eier kunne bidra til å påvirke selskapene i porteføljen i en mer bærekraftig retning. Obligasjonsinvesteringer vil ikke gi de samme rettighetene overfor et selskap som aksjer, og dermed ikke samme mulighet til å påvirke. Da er bærekraftvurderingen knyttet til hva slags papirer man velger å være eier av.

I Eiendomsforvaltningen jobbes det for å redusere de negative miljøeffektene av porteføljen gjennom hele byggets levetid. Det stilles miljøkrav til leverandører og SpareBank 1 Gruppen samarbeider med kunder for trygg materialbruk, energieffektiv drift og god avfallshåndtering.

Det vises til datterselskapenes årsrapporter for ytterligere beskrivelse av hvordan samfunnsansvar og bærekraft praktiseres innenfor SpareBank 1 Gruppen. Disse er offentliggjort på www.sparebank1.no under Om oss/Investor.

FREMTIDSUTSIKTER

2020 var preget av covid-19. Nedstengning av Norge i 1. kvartal, reiserestriksjoner og kraftig børsfall, førte til at SpareBank 1 Gruppen fikk et underskudd i 1. kvartal. De tre påfølgende kvartalene ble derimot svært bra, blant annet som følge av at finansmarkedene kom sterkt tilbake, men også som følge av en betydelig bedring i forsikringsresultatene. Det bidro til at konsernet, til tross for en krevende start på året, leverte et godt resultat i 2020 med en egenkapitalavkastning på 11,2 %.

Ved inngangen til 2021 er det uklart hvordan covid-19 vil påvirke den samfunnsøkonomiske utviklingen, selv om veksten antas å bli noe høyere enn i 2020. Men det er grunn til å anta at forsikringsbransjen også i 2021 vil merke effektene av covid-19. SpareBank 1 Gruppen er direkte eksponert gjennom blant annet reiseforsikringer der en kan forvente noe lavere skadeposenter. Samtidig er det usikkerhet knyttet til utviklingen på litt lengre sikt for uføreforsikringer. Lavere aktivitet i både bedrifter og blant privatpersoner som følge av smittevernsrestriksjoner vil kunne bidra til fortsatt moderate skadeposenter innen innenfor hovedprodukter som bil og hus.

Forsikringsmarkedet preges av digitalisering, og drives av kunstig intelligens, maskinlæring og tingenes internett. Dette innebærer en bedret evne til å forutse risiko og forebygge skade, men

innebærer også nye risikoer som cyberangrep og mer kostbare skader på grunn av systemer som henger sammen. Konkurransen i markedet kan øke som følge av digitaliseringen, og morgendagens kunder vil forvente personifiserte og sømløse kjøps- og oppgjørsløsninger.

Skadeforsikringsmarkedet er fortsatt preget av god lønnsomhet og høy kundetilfredshet, men samtidig er markedet i sterk endring. Det er økt prispress og konkurranse om kundene, også fra nye typer markedsaktører. Kundenenes forventninger til tjenester, oppfølging og personifisering er høy. Utviklingshastigheten på innovasjon, digitalisering og automatisering øker, samtidig med økt regulering fra myndighetene med fokus på personvern og kundenenes eierskap til egne data.

Fremtind er landets tredje største skadeforsikringsselskap og landets største med distribusjon gjennom bank. Det ligger et stort potensial i kryss- og mersalg med til sammen 3,3 millioner kunder og 350 bankkontorer. Samtidig har man et godt grunnlag for fortsatt vekst i SMB-markedet. Distribusjonen vil skje digitalt, via kundesenter og gjennom bankkontor. Fremtind skal fortsatt levere produkter til organisasjonsmarkedet, til LO-forbundenes 930.000 medlemmer gjennom SpareBank 1 under merkevaren LOfavør, og til Norsk Sykepleierforbunds 120.000 medlemmer gjennom DNB.

Fremtind har som mål å bli markedsledende på kundetilfredshet, vekst og lønnsomhet. I 2021 vil man fortsette arbeidet med å rigge organisasjonen slik at man kan nå målet om å ta plassen som «morgendagens forsikringsselskap».

Personrisikoproduktene ble utfisjonert fra SpareBank 1 Forsikring AS til Fremtind i januar 2020 og SpareBank 1 Forsikring AS fremstår etter dette som et rent pensjonsselskap. Samtidig som dette gir et mer fokusert selskap, så vil nevnte utfisjonering medføre press på selskapets lønnsomhet ettersom personrisikoproduktene har bidratt vesentlig til selskapets inntjening. Fortsatt vekst og god kostnadsstyring vil derfor være nødvendig for å oppnå tilfredsstillende lønnsomhet i selskapet. Økt fokus i samfunnet på pensjon tilsier langsiktig vekst i markedet for trygghetsprodukter og pensjonssparing. Selskapet har gitt sine tjenestepensjonskunder god langsiktig avkastning og har landets mest fornøyde tjenestepensjonskunder. Selskapet har lyktes med sin satsing på store kunder. Bankene som salgskanal, i tillegg til økt oppmerksomhet fra meglere, gjør at selskapet forventer fortsatt god vekst i pensjonsmarkedet fremover.

SpareBank 1-bankene har foretatt store investeringer i digital utvikling og kompetanseheving. Vi så allerede på slutten av 2020 at dette bidro til at flere kunder valgte selskapets tilbud innen privat pensjonssparing, noe som vil forsterkes ytterligere når selvvalgt egen pensjonskonto for første gang kan velges fra 1. februar 2021. Innføringen av nytt regelverk for egen

pensjonskonto gir selskapet betydelig økte markedsmuligheter i pensjonsmarkedet. Samarbeidsavtale med LO om tilbud på LOfavør Egen pensjonskonto er en unik plattform for å bli valgt som selvvalgt leverandør av om lag halvparten av de yrkesaktive i privat sektor, som har arbeidsgivere som ikke har valgt SpareBank 1 Forsikring som sin pensjonsleverandør.

Forsikringsselskapenes finansielle avkastning i 2020 var noe lavere enn i 2019, men utgjorde likevel et viktig bidrag til selskapenes resultater. Det forventes også et vesentlig resultatbidrag fra finansielle investeringer i 2021 selv om det naturligvis er betydelig usikkerhet knyttet til de faktorene som påvirker finansavkastningen.

Gjennom en tettere integrering av virksomheten i Modhi Norge AS (tidligere Conecto AS) og Modhi Finance AS, vil selskapene i løpet av 2021 søke å hente ut synergieffekter både på inntekts- og kostnadssiden innenfor porteføljekjøp og inkasso. Porteføljevirksomheten i Modhi Finance AS forventes å fortsette sin vekst gjennom flere oppkjøp av porteføljer, både i Norge, Sverige og Finland.

Factoringvirksomheten hadde i 2020 noe lavere klientaktivitet og utlånsvolum som følge av covid-19. Det er grunn til å anta at det vil ta noe tid før aktiviteten tar seg opp igjen, og dette vil påvirke selskapets inntjening også i 2021. Samtidig forventer styret at et godt samarbeid med BM-miljøene i SpareBank 1-bankene, vil kunne bidra til at selskapet tar ytterligere markedsandeler.

ODIN Forvaltning vil bli fisjonert ut av SpareBank 1 Gruppen til SpareBank 1 Forvaltning AS så snart nødvendige tillatelser foreligger fra Finanstilsynet. De 14 SpareBank 1-bankene har gått sammen om å etablere et selskap som skal samle all felles aktivitet innenfor spareområdet, og ODIN Forvaltning vil, sammen med SpareBank 1 Kapitalforvaltning AS og SpareBank 1 Verdipapirservice AS, være en del av det nye selskapet. Selskapet skal levere produkter og tjenester til et bredt spekter av kunder, fra småsparerne til det formuende og det institusjonelle markedet. Kundeorientering, stordrift og utnyttelse av SpareBank 1-bankenes distribusjonskraft står sentralt i satsingen.

Selv om det er usikkerhet knyttet til konsekvensene av covid-19 og perioder med nedstenging av deler av økonomien, så forventer styret at også 2021 vil gi grunnlag for lønnsom vekst for SpareBank 1 Gruppen med sin diversifiserte selskaps- og produktportefølje.

Oslo, 17. mars 2021

Jan-Frode Janson
Styrets leder

Liv Bortne Ulriksen

Benedicte Schilbred Fasmer

Richard Heiberg

Geir Hjelkerud

Per Ivar Kleiven

Peggy Hessen Følsvik

Karolina Elisabeth Lindqvist

Sigurd Aune
Adm. direktør

ÅRSREGNSKAP 2020

SpareBank 1 Gruppen

RESULTATREGNSKAP FOR SPAREBANK 1 GRUPPEN

Morselskapet			Konsernet		
2020	2019	NOK 1 000	Note	2020	2019
-	-	Premieinntekter skadeforsikring		9 106 966	8 602 165
-	-	Premieinntekter livsforsikring		10 060 625	9 047 012
-	-	Netto premieinntekter forsikring	16	19 167 592	17 649 177
74 524	61 250	Renteinntekter	22	369 969	410 399
-109 999	-140 487	Rentekostnader	22	-244 335	-251 358
-35 474	-79 237	Netto renteinntekter		125 635	159 041
-	-	Provisjonsinntekter		864 408	783 333
-	-	Provisjonskostnader		-1 835 021	-1 651 008
-	-	Netto provisjonsinntekter		-970 613	-867 675
-5 790	-	Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	22	5 523 967	6 401 932
-	-	Netto inntekter fra verdipapirer tilgjengelig for salg	22	-	-
-	-	Netto inntekter fra obligasjoner til amortisert kost	22	296 624	280 610
-	-	Netto inntekter fra obligasjoner holde-til-forfall	22	59 687	124 803
-	-	Netto inntekter investeringseiendommer	31	31 358	1 443 698
1 149 690	1 166 438	Utbytte og konsernbidrag fra datterselskaper		6	44
937 953 ¹⁾	1 733 055	Andre inntekter		331 420	605 663
2 046 378	2 820 256	Sum netto inntekter		24 565 676	25 797 294
-	-	Forsikringsytelser og erstatninger i skadeforsikring	17	6 043 896	6 186 454
-	-	Endring i andre tekniske avsetninger i skadeforsikring		-10 086	-47 708
-	-	Forsikringsytelser og erstatninger i livsforsikring	17	4 188 194	3 693 167
-	-	Endringer i avsetninger i livsforsikring		9 188 592	10 978 622
-	-	Tap på utlån, garantier mv		922	-590
80 390	81 722	Driftskostnader	35, 37	2 818 639	2 877 079
11 343	54 122	Avskrivninger og nedskrivninger	32, 33, 34	511 989	350 790
1	805	Andre kostnader		20 656	195 179
91 734	136 648	Sum kostnader		22 762 802	24 232 993
1 954 644	2 683 608	Driftsresultat		1 802 874	1 564 301
13 045	18 229	Andel av resultat fra tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet regnskapsført etter egenkapitalmetoden	30	14 350	16 855
1 967 689	2 701 837	Resultat før skattekostnad		1 817 224	1 581 156
25 325	-4 748	Skattekostnad	36	423 640	70 945
1 942 364	2 706 585	Årsresultat etter skatt		1 393 584	1 510 211
		Resultatet tilordnes:			
		Kontrollerende interesses andel		988 541	1 302 402
		Ikke-kontrollerende interesses andel		405 043	207 809

1) Gjelder gevinst i forbindelse med salg av andel av Fremtind Forsikring AS til DnB.

BALANSE FOR SPAREBANK 1 GRUPPEN

Morselskapet				Konsernet	
31.12.2020	31.12.2019	NOK 1 000	Note	31.12.2020	31.12.2019
EIENDELER					
49 158	70 827	Eiendel ved utsatt skatt	36	-	-
-	-	- Goodwill	33	2 062 152	1 982 722
110	167	Andre immaterielle eiendeler	34	1 836 772	782 811
8 455 605	7 192 520	Investering i datterselskaper	29	-	-
138 423	139 231	Investering i tilknyttet selskap	30	144 426	143 930
9 213	9 096	Eiendom, anlegg og utstyr	32	1 503 761	1 471 387
-	-	- Fordring på reassurandør	20	908 248	758 141
2 773	1 222	Andre eiendeler		33 760	28 180
-	-	- Investeringseiendommer	31	7 567 137	7 712 805
-	-	- Obligasjoner holdt til forfall	24, 27, 28	1 384 316	1 897 365
-	-	- Obligasjoner til amortisert kost	24, 27, 28	9 883 504	9 365 553
4 996	4 996	Verdipapirer – tilgjengelig for salg	24, 25	32 215	24 634
2 114 608	2 533 644	Utlån til kunder og fordringer på kredittinstitusjoner	14, 24, 28	3 545 279	3 389 493
-	-	- Verdipapirer til virkelig verdi	24, 25, 26	70 678 632	59 805 927
-	-	- Finansielle derivater	9, 24, 25	916 649	697 055
23 532	57 688	Finansielle eiendeler		945 765	238 491
11 549	13 473	Bruksrett anleggsmiddel	23	83 015	114 607
-	-	- Fordring på forsikringstaker	21	3 126 070	3 395 228
234 991	358 437	Bankinnskudd og kontanter	24, 28	3 535 606	1 866 569
11 044 957	10 381 302	SUM EIENDELER		108 187 307	93 674 897
EGENKAPITAL OG GJELD					
3 400 277	2 400 277	Innskutt egenkapital	42	3 400 277	2 400 277
2 765 328	1 824 640	Opptjent egenkapital		7 889 275	6 065 902
-	-	- Ikke-kontrollerende eierinteresser		3 238 072	2 403 933
6 165 605	4 224 918	Sum egenkapital		14 527 624	10 870 112
283 484	283 522	Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner	15, 24, 28, 40	1 535 278	1 535 717
-	-	- Forsikringsmessige avsetninger i livsforsikring	18	72 724 276	62 222 799
-	-	- Premie og erstatningsavsetninger i skadeforsikring	19	9 148 970	9 208 570
-	-	- Forpliktelse ved utsatt skatt	36	869 570	979 291
-	-	- Betalbar skatt	36	605 468	376 508
-	-	- Gjeld vedrørende gjenforsikring		9 024	520
-	-	- Finansielle derivater	9, 25	55 603	33 402
11 841	13 642	Leieforpliktelse anleggsmiddel	23	84 941	115 531
37 592	34 515	Finansielle forpliktelser	24	3 051 086	2 244 485
12 509	13 277	Andre forpliktelser		397 270	376 573
4 533 927	5 811 428	Innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	15, 24, 41	5 178 197	5 711 389
11 044 957	10 381 302	SUM EGENKAPITAL OG GJELD		108 187 307	93 674 897

Oslo, 17. mars 2021

Jan-Frode Janson
Styrets leder

Liv Bortne Ulriksen

Benedicte Schilbred Fasmer

Richard Heiberg

Geir Hjelkerud

Per Ivar Kleiven

Peggy Hessen Følsvik

Karolina Elisabeth Lindqvist

Sigurd Aune
Adm. direktør

ENDRING I EGENKAPITAL

Morselskapet

NOK 1 000	Aksjekapital	Overkurs	Opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital per 01.01.2019	1 956 400	443 877	2 535 993	4 936 271
Årsresultat	-	-	2 706 585	2 706 585
Årets utvidede resultat	-	-	-15 758	-15 758
<i>Estimatavvik pensjon</i>	-	-	-	-
<i>Verdiendring aksjer tilgjengelig for salg</i>	-	-	-15 758	-15 758
Årets totalresultat	-	-	2 690 826	2 690 826
Utbetalt utbytte	-	-	-3 402 180	-3 402 180
Transaksjoner med aksjeeiere	-	-	-3 402 180	-3 402 180
Andre føringer direkte mot egenkapital	-	-	-	-
Andre føringer direkte mot egenkapital	-	-	-	-
Egenkapital per 31.12.2019	1 956 400	443 877	1 824 640	4 224 918
Årsresultat	-	-	1 942 364	1 942 364
Årets utvidede resultat	-	-	-	-
Årets totalresultat	-	-	1 942 364	1 942 364
Kapitalforhøyelse	200 000	800 000	-	1 000 000
Kapitalnedsettelse	-	-	-	-
Utbetalt utbytte	-	-	-1 001 677	-1 001 677
Sum transaksjoner med aksjeeiere	200 000	800 000	-1 001 677	-1 677
Andre føringer direkte mot egenkapital	-	-	-	-
Andre føringer direkte mot egenkapital	-	-	-	-
Egenkapital per 31.12.2020	2 156 400	1 243 877	2 765 328	6 165 605

Konsernet

NOK 1 000	Aksjekapital	Overkurs	Opptjent egenkapital	Ikke kontrollerende interesse	Sum egenkapital
Egenkapital per 01.01.2019	1 956 400	443 877	5 792 757	12 849	8 205 883
Fusjon Skade 01.01.19			1 755 000	945 000	2 700 000
Minoritetens andel av SB1Skade EK 01.01.19			-1 419 332	1 419 332	-
Salg av virksomhet			2 025 000		2 025 000
Omarbeidet egenkapital per 01.01.19	1 956 400	443 877	8 153 425	2 377 181	12 930 883
Årsresultat	-	-	1 302 402	207 809	1 510 211
Årets utvidede resultat	-	-	78 563	4 881	83 444
Årets totalresultat	-	-	1 380 965	212 690	1 593 655
Kapitalforhøyelse	-	-	-	12 189	12 189
Utbetalt utbytte	-	-	-3 402 180	-198 207	-3 600 387
Transaksjoner med ikke kontrollerende interesser	-	-	-	61	61
Transaksjoner med aksjeeiere	-	-	-3 402 180	-185 957	-3 588 137
Andre føringer direkte mot egenkapital	-	-	-943	0	-943
Korrigering tidligere års feil ¹⁾	-	-	-65 346	0	-65 346
Andre føringer direkte mot egenkapital	-	-	-66 289	-	-66 289
Egenkapital per 31.12.2019	1 956 400	443 877	6 065 922	2 403 913	10 870 112
Overført forsikring fra DNB 01.01.20			812 396	437 444	1 249 841
Minoritetens andel av SB1 Forsikring EK 01.01.20			-6 111	6 111	-
Salg av virksomhet			937 500		937 500
Omarbeidet egenkapital per 01.01.20	1 956 400	443 877	7 809 707	2 847 469	13 057 453
Årsresultat	-	-	988 543	405 043	1 393 585
Årets utvidede resultat	-	-	76 700	10 273	86 974
Årets totalresultat	-	-	1 065 243	415 316	1 480 559
Kapitalforhøyelse	200 000	800 000	-	-	1 000 000
Utbetalt utbytte	-	-	-1 001 677	-	-1 001 677
Transaksjoner med ikke kontrollerende interesser	-	-	-	-	-
Sum transaksjoner med aksjeeiere	200 000	800 000	-1 001 677	-	-1 677
Andre føringer direkte mot egenkapital	-	-	16 001	-24 713	-8 712
Andre føringer direkte mot egenkapital	-	-	16 001	-24 713	-8 712
Egenkapital per 31.12.2020	2 156 400	1 243 877	7 889 275	3 238 072	14 527 624

NOTER TIL REGNSKAPET

NOTE 1 – GENERELL INFORMASJON

SpareBank 1 Gruppen bestod 31. desember 2020 av morselskapet SpareBank 1 Gruppen AS samt de heleide datterselskapene SpareBank 1 Forsikring AS, ODIN Forvaltning AS, SpareBank 1 Factoring AS, Modhi Finance AS, SpareBank 1 Spleis AS, SpareBank 1 Forvaltning AS samt Fremtind Forsikring AS som eies med 65 %. I 2020 solgte SpareBank 1 Gruppen AS to prosent av LOfavør AS som nå eies nå med 49 %. I løpet av 2020 ble Conecto AS (nå Modhi Norge AS) overført til Modhi Finance AS fra SpareBank 1 Gruppen AS.

SpareBank 1 Utvikling DA behandles etter egenkapitalmetoden, og SpareBank 1 Gruppen AS sin eierandel e10%.

SpareBank 1 Gruppen AS har kontoradresse i Tromsø.

SpareBank 1 Gruppen AS er et holdingselskap som gjennom datterselskaper produserer, leverer og distribuerer produkter innenfor skadeforsikring, livsforsikring, fondsforvaltning, factoring, inkasso og langtidsovervåking. Konsernets primærmarked er Norge.

Konsernregnskapet er endelig godkjent av generalforsamlingen den 12. april 2021. Generalforsamlingen er konsernets øverste organ.

NOTE 2 – REGNSKAPSPRINSIPPER

GRUNNLAGET FOR UTARBEIDELSE AV DET KONSOLIDERTE ÅRSREGNSKAPET

Konsernregnskapet og morselskapets regnskap 2020 for SpareBank 1 Gruppen er utarbeidet i samsvar med "International Financial Reporting Standards" (IFRS) og fortolkninger fra IFRS fortolkningskomité (IFRIC), som er godkjent av EU, samt ytterligere norske opplysningskrav som følger av regnskapsloven.

Konsernregnskapet er basert på historisk kostprinsipp. Avvikene gjelder i hovedsak finansielle derivater, finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser regnskapsført til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet og finansielle eiendeler klassifisert som tilgjengelig for salg, samt eiendommer hvor man benytter verdireguleringsmodellen etter IAS 16.31 og eiendommer som eies med det formål å oppnå leieinntekter eller verdistigning klassifiseres som investeringseiendommer og måles til virkelig verdi i samsvar med IAS 40.

Utarbeidelsen av regnskap i samsvar med IFRS krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av konsernets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i stor grad inneholder slike skjønnsmessige estimater, høy kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for konsernregnskapet, er beskrevet i note 3.

Konsernregnskapet er avlagt under forutsetningen om fortsatt drift.

NYE OG ENDREDE STANDARDER TATT I BRUK AV KONSERNET

SpareBank 1 Gruppen konsern har ikke i 2020 implementert noen nye IFRS standarder.

STANDARDER, ENDRINGER OG FORTOLKNINGER TIL EKSISTERENDE STANDARDER SOM IKKE ER TRÅDT I KRAFT OG HVOR KONSERNET IKKE HAR VALGT TIDLIG ANVENDELSE

Konsernet har ikke valgt tidlig anvendelse av noen nye eller endrede IFRS'er eller IFRIC-fortolkninger.

IFRS 9 «Finansielle instrumenter» omhandler klassifikasjon, måling, innregning og fraregning av finansielle eiendeler og forpliktelser, samt sikringsbokføring. Den komplette versjonen av IFRS 9 ble utgitt i juli 2014 og ble EU godkjent 22.11.2016. Den erstatter de deler av IAS 39 som omhandler tilsvarende problemstillinger. Etter IFRS 9 skal finansielle eiendeler klassifiseres i tre kategorier: virkelig verdi over utvidet resultat, virkelig verdi over resultatet og amortisert kost. Målekategori bestemmes ved førstegangsregnskapsføring av eiendelen. Klassifiseringen avhenger av enhetens forretningsmodell for styring av sine finansielle instrumenter og karakteristikken av kontantstrømmene til det enkelte instrumentet. Egenkapitalinstrumenter skal i utgangspunktet måles til virkelig verdi over resultatet. Foretaket kan velge å presentere verdiendringene over utvidet resultat, men valget er bindende, og ved senere salg kan ikke gevinst/tap reklassifiseres over resultatet. Verdifall som skyldes kredittrisiko skal nå innregnes basert på forventet tap i stedet for dagens modell der tap må være pådratt. For finansielle forpliktelser viderefører standarden stort sett kravene i IAS 39. Den største endringen er at i tilfeller der virkelig verdi-opsjonen er tatt i bruk for en finansiell forpliktelse, skal endringer i virkelig verdi som skyldes endring i egen kredittrisiko innregnes i utvidet resultat.

IFRS 9 forenkler kravene til sikringsbokføring ved at sikringseffektiviteten knyttes nærmere ledelsens risikostyring og gir større rom for vurdering. Samtidig kreves sikringsdokumentasjon fortsatt.

Standarden trådte i kraft 1. januar 2018. Foretak som i hovedsak driver forsikringsvirksomhet gis midlertidig adgang til å utsette implementering av IFRS 9 frem til ny standard for forsikringskontrakter trer i kraft i 2023. Det er nærmere definert i standarden hva det innebærer i hovedsak å drive forsikringsvirksomhet. Ledelsen i SpareBank 1 Gruppen AS vurderer at konsernet kvalifiserer for å anvende det midlertidige unntaket fra implementering av IFRS 9.

Bakgrunnen er at IFRS 17 trer først i kraft 1. januar 2023. For å være forsikringsdominert må forsikringsforpliktelser overstige 90 % av bokførte verdier. Det er også anledning til å utsette IFRS 9 om ratio er mellom 80 % og 90 % og man ikke har annen vesentlig virksomhet som ikke er relatert til forsikring. SpareBank 1 Gruppen konsern faller innen sistnevnte kategori. Konsernet har fortsatt ikke fullt ut vurdert virkningen av IFRS 9 da denne i noen grad vil avhenge av implementeringen av IFRS 17 i 2023, se nedenfor.

IASB utstedte i 2020 utkast til ny standard for forsikringskontrakter IFRS 17 Insurance Contracts som vil erstatte dagens IFRS 4 Forsikringskontrakter og vil tre i kraft 1. januar 2023. Ulikt virkningstidspunkt for IFRS 9 og IFRS 17 er uheldig for forsikringsselskapene. IASB vedtok derfor endringer i IFRS 4 Forsikringskontrakter i 2016 for å redusere de uheldige konsekvenser som følge av ulikt ikrafttredelsestidspunkt for IFRS 17 og IFRS 9. SpareBank 1 Gruppen konsern har et prosjekt for å kartlegge konsekvensene av de nye IFRS 17 og IFRS 9 standardene. Per 31.12.2020 har prosjektet ikke fullt ut kvantifisert de regnskapsmessige konsekvenser av de nye standardene.

IFRS 17 Forsikringskontrakter vil erstatte IFRS 4 Forsikringskontrakter og angir prinsipper for innregning, måling, presentasjon og opplysninger forsikringskontrakter.

Formålet med ny standard er å eliminere uensartet praksis i regnskapsføring av forsikringskontrakter og hovedtrekkene i den nye modellen er som følger:

- Et estimat på nåverdien av fremtidige kontantstrømmer for en gruppe av forsikringskontrakter. Fremtidige kontantstrømmer omfatter fremtidige premieinnbetalinger og utbetalinger av forsikringsoppgjør, erstatninger og andre utbetalinger til forsikringstaker. Estimater skal ta hensyn til en eksplisitt justering for risiko og estimatene skal være basert på forholdene på balansedato.
- En kontraktsmargin («Contractual Service Margin») som er lik dag én-gevinsten i estimatet av nåverdien av fremtidige kontantstrømmer fra en gruppe av forsikringskontrakter. Dette svarer til fortjenesteelementet i forsikringskontraktene som skal innregnes over den perioden tjenesten ytes, det vil si over dekningsperioden til forsikringene.
- Visse endringer i estimatet for nåverdien av fremtidige kontantstrømmer justeres mot kontraktsmarginen, og innregnes derved i resultatet over gjenværende periode de aktuelle kontraktene dekker.
- Effekten av endring i diskonteringsrente skal, som et valg av regnskapsprinsipp, presenteres enten i det ordinære resultatet eller i andre inntekter og kostnader.

IFRS 17 skal som et utgangspunkt anvendes retrospektivt, men det er åpnet for en modifisert retrospektiv anvendelse eller en anvendelse basert på virkelig verdi på overgangstidspunktet dersom retrospektiv anvendelse er upraktisk («impracticable»). Ikrafttredelsestidspunktet er 1. januar 2023 med krav om at det oppgis sammenliknbare tall.

For øvrig er det ingen andre IFRS-er eller IFRIC-fortolkninger som ikke er trådt i kraft, som forventes å ha en vesentlig påvirkning på regnskapet.

OMREGNING AV FREMMED VALUTA

Funksjonell valuta og presentasjonsvaluta

Presentasjonsvalutaen er norske kroner (NOK), som også er foretakets funksjonelle valuta.

Eventuelle omregningsdifferanser føres mot utvidet resultat og spesifiseres separat i egenkapitalen som egen post. Alle beløp er angitt i NOK 1 000 med mindre noe annet er angitt.

Transaksjoner og balanseposter

Transaksjoner i fremmed valuta omregnes til den funksjonelle valutaen til transaksjonskurs. Realisert valutagevinst eller -tap ved oppgjør og omregning av pengeposter i fremmed valuta til kursen på balansedagen resultatføres.

KONSOLIDERING

Datterselskaper

Konsernregnskapet omfatter SpareBank 1 Gruppen AS og alle datterselskaper. Datterselskaper er alle enheter der SpareBank 1 Gruppen konsern har makt til å styre enhetens finansielle og operasjonelle strategi, normalt gjennom eie av mer enn halvparten av stemmeberettiget kapital. Datterselskaper blir konsolidert fra det tidspunkt kontroll er overført til konsernet og blir utelatt fra konsolideringen når kontroll opphører.

Oppkjøpsmetoden benyttes ved kjøp av datterselskaper. Anskaffelseskost ved oppkjøp måles til virkelig verdi av eiendeler som ytes som vederlag. Identifiserte eiendeler, overtatt gjeld og betingede forpliktelser overtatt eller pådratt regnskapsføres til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet, uavhengig av eventuelle ikke-kontrollerende eierinteresser. Anskaffelseskost som overstiger virkelig verdi av identifiserbare netto eiendeler i datterselskapet balanseføres som goodwill. Hvis anskaffelseskost er lavere enn virkelig verdi av netto eiendeler i datterselskapet, resultatføres differansen.

Vesentlige konserninterne transaksjoner og mellomværende mellom konsernselskaper er eliminert.

Transaksjoner med ikke-kontrollerende eierinteresser behandles som transaksjoner med tredjepart. Virkningen av alle transaksjoner med ikke-kontrollerende eiere føres i egenkapitalen når det ikke er endring i kontroll. Slike transaksjoner vil ikke resultere i goodwill eller gevinster eller tap. Når kontroll opphører skal gjenværende eierinteresse måles til virkelig verdi, og gevinst eller tap resultatføres.

FELLESKONTROLLERT VIRKSOMHET

Felleskontrollert virksomhet kan bestå av felleskontrollert drift, felleskontrollerte eiendeler og felleskontrollerte foretak. Felles kontroll innebærer at SpareBank 1 Gruppen gjennom avtale utøver kontroll sammen med andre deltakere. Felleskontrollert foretak regnskapsføres ved egenkapitalmetoden.

INVESTERINGER I DATTERSELSKAPER OG TILKNYTTETE SELSKAPER OPPFØRT I MORSELSKAPETS REGNSKAP

Investering i datterselskaper og tilknyttede selskaper er vurdert i henhold til kostmetoden.

Dersom det finner sted en verdinedgang som ikke er forbigående, foretas en nedskrivning av aksjene. Foretatte nedskrivninger reverseres i den grad grunnlaget for nedskrivninger ikke lenger er til stede.

SEGMENTINFORMASJON

Driftssegmenter i noten rapporteres på samme måte som i styrets årsberetning og ved intern rapportering til styret.

Virksomhetsområdene til konsernet er fordelt etter livsforsikringsvirksomhet, skadeforsikringsvirksomhet, fondsforvaltning, inkasso- og factoringvirksomhet og øvrig virksomhet. Konsernet har ingen sekundærsegmentrapportering. Dette er konsistent med den interne rapporteringen.

Tallene ved den interne rapporteringen er noe annerledes enn de som presenteres i segmentnotene. Dette skyldes at det er enkelte enheter som ikke omarbeider sine tall til IFRS før de rapporteres internt. I notene rapporteres disse segmentene slik de regnskapsføres etter IFRS.

UTLÅN OG FORDRINGER

Ervervede porteføljer

Ervervede porteføljer er ikke-derivative finansielle eiendeler med betalinger som er faste eller lar seg fastsette, og som ikke er notert i et aktivt marked. Disse regnskapsføres til amortisert kost etter effektiv rentes metode.

Kundefordringer fra factoringvirksomheten

Factoringvirksomheten har kundefordringer der man ikke har overtatt kredittrisikoen (risiko for debtors manglende betalingsevne) og derfor balanseføres kun det forskudd som er utbetalt på fordringer som er overdratt til factoringsselskapet, og inngår i balansen under regnskapslinjen "Utlån til kunder og fordringer på kredittinstitusjoner".

Tapsavsetning

Tapsavsetninger på utlån er oppført under regnskapslinjen "Tap på utlån, garantier mv".

Andre fordringer

Andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap.

Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

VERDIPAPIRER OG DERIVATER

Konsernet har finansielle eiendeler i handelsporteføljen, frivillig kategorisert til virkelig verdi over resultatet, utlån og fordringer, holde til forfall investeringer og verdipapirer tilgjengelig for salg. Hovedregelen er å klassifisere investeringer til virkelig verdi over resultatet, enten gjennom handelsportefølje eller frivillig kategorisering. Dette samsvarer med hvordan investeringene følges opp. Enkelte investeringer i obligasjoner/sertifikater plasseres likevel inn i kategoriene utlån og fordringer eller holde til forfall. Dette gjøres i tilknytting til transaksjonen.

Vanlige kjøp og salg av investeringer regnskapsføres på transaksjonstidspunktet, som er det tidspunkt konsernet forplikter seg til å kjøpe eller selge eiendelen. Alle finansielle eiendeler som ikke regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet balanseføres første gang til virkelig verdi, med tillegg av transaksjonskostnader. Finansielle eiendeler som føres til virkelig verdi over resultatet regnskapsføres ved anskaffelsen til virkelig verdi, og transaksjonskostnader resultatføres. Investeringer fjernes fra balansen når rettighetene til å motta kontantstrømmer fra investeringen opphører eller når disse rettighetene er blitt overført og konsernet i hovedsak har overført all risiko og hele gevinstpotensialet ved eierskapet. Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg og finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet vurderes til virkelig verdi etter førstegangs balanseføring. Holde til forfall investeringer regnskapsføres til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden. Obligasjoner som konsernet har intensjon om å holde til forfall, men som blant annet fordi de ikke er omsatt i et aktivt marked ikke oppfyller vilkårene for holdt til forfall porteføljer i IAS 39, er klassifisert under egen linje i balansen, "Obligasjoner til amortisert kost".

Virkelig verdi av børsnoterte investeringer er basert på gjeldende kjøpskurs. Hvis markedet for verdipapiret ikke er aktivt (eller hvis det gjelder et verdipapir som ikke er børsnotert) bruker konsernet verdsettelsesteknikker for å fastsette den virkelige verdien. Disse omfatter nylig gjennomførte transaksjoner til markedsvilkår, henvisning til andre instrumenter som i vesentlig grad er like, og bruk av diskontert kontantstrømsanalyse og opsjonsmodeller. Teknikkene vektlegger markedsinformasjon i størst mulig grad og i minst mulig grad selskaps-spesifikk informasjon.

Verdipapirer og derivater til virkelig verdi over resultatet

Verdipapirer og derivater til virkelig verdi over resultatet er presentert under regnskapslinjene "Verdipapirer til virkelig verdi" og "Finansielle derivater" i balansen, og verdiendringer er presentert under "Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet" i ordinært resultat.

Denne kategorien har to underkategorier: finansielle eiendeler holdt for handelsformål og finansielle eiendeler som ledelsen øremerker til virkelig verdi over resultatet. En finansiell eiendel klassifiseres i denne kategorien dersom den primært er anskaffet med henblikk på å gi fortjeneste fra kortsiktige prissvingninger, eller dersom ledelsen velger å klassifisere den i denne kategorien når det er gitt åpninger for det i regelverket. Klassifisering av eiendeler til virkelig verdi

(FVO) gjelder for alle finansielle eiendeler som anskaffes med mindre noe annet blir bestemt på investeringstidspunktet. Derivater som ikke er utpekt som sikringsinstrumenter klassifiseres som holdt for handelsformål.

Gevinst eller tap fra endringer i virkelig verdi av eiendeler klassifisert som "Verdipapirer til virkelig verdi" og "Finansielle derivater", inkludert utbytte, medtas i resultatregnskapet under "Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet" i den perioden de oppstår.

Verdipapirer tilgjengelig for salg

Verdipapirer tilgjengelig for salg er presentert under regnskapslinjen "Verdipapirer – tilgjengelig for salg" i balansen, og verdiendring i utvidet resultat under regnskapslinjen "Verdiendring verdipapirer tilgjengelig for salg" og eventuelle nedskrivninger i ordinært resultat under regnskapslinjen "Avskrivninger og nedskrivninger". Verdipapirer tilgjengelig for salg er ikke-derivative finansielle eiendeler som man velger å plassere i denne kategorien eller som ikke er klassifisert i noen annen kategori. Verdipapirer som er klassifisert i denne kategorien, måles også til virkelig verdi, mens endringen i verdi fra inngående balanseføres mot utvidet resultat.

Holdt til forfall investeringer

Holdt til forfall investeringer er presentert under regnskapslinjen "Obligasjoner holdt til forfall" i balansen, gevinst/tap ved salg under regnskapslinjen "Netto inntekter fra obligasjoner holde-til-forfall" i ordinært resultat og eventuelle nedskrivninger under regnskapslinjen "Avskrivninger og nedskrivninger" i ordinært resultat. Holdt til forfall investeringer er ikke-derivative finansielle eiendeler notert i et aktivt marked, med faste eller forutsigbare betalinger og faste forfall som konsernet har en positiv intensjon om å holde til forfall. Holdt til forfall investeringer måles til amortisert kost ved en effektiv rente-metode.

Verdifall på finansielle eiendeler

Eiendeler balanseført til amortisert kost

Konsernet vurderer ved hver balansedato om det finnes objektive bevis på at en finansiell eiendel, eller en gruppe av finansielle eiendeler, har falt i verdi. Tap ved verdifall av en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler resultatføres bare dersom det er objektive bevis på verdifall som et resultat av én eller flere hendelser som har inntruffet etter førstegangs balanseføring (en "tapshendelse") og denne tapshendelsen (eller hendelsene) påvirker fremtidige estimerte kontantstrømmer på en måte som kan måles pålitelig.

For ervervede porteføljer og investeringer i obligasjoner som holdes til forfall måles størrelsen på tapet til differansen mellom eiendelens balanseførte verdi og nåverdien av de forventede fremtidige kontantstrømmer diskontert med den finansielle eiendelens opprinnelige effektive rente. Eiendelens balanseførte verdi reduseres og tapsbeløpet resultatføres. Dersom verdifall senere reduseres, og reduksjonen objektivt kan knyttes til en hendelse inntrådt etter at verdifallet ble innregnet, blir det tidligere resultatførte verdifallet reversert i resultatregnskapet.

Eiendeler klassifisert som tilgjengelig for salg

Konsernet vurderer hver balansedag om det finnes objektive bevis for at en finansiell eiendel eller gruppe av finansielle eiendeler har falt i verdi. For egenkapitalinstrumenter klassifisert som tilgjengelig for salg, vil en vesentlig eller en langvarig reduksjon i virkelig verdi på instrumentet under anskaffelseskost også være en indikasjon på at eiendelen er utsatt for verdifall. Konsernet vurderer et verdifall på 20 % som vesentlig og et verdifall som har vart mer enn 6 måneder som langvarig. Dersom det foreligger slike indikasjoner, og verdireduksjoner tidligere har vært ført over utvidet resultat, skal det kumulative tapet som er innregnet i utvidet resultat omklassifiseres til resultatregnskapet. Beløpet måles som differansen mellom anskaffelseskost og dagens virkelige verdi, med fradrag for tap ved verdifall som tidligere er resultatført. Tap ved verdifall innregnet i resultatregnskapet for en investering i et egenkapitalinstrument skal ikke reverseres over resultatregnskapet.

DERIVATER

Derivatene består av aksje-, valuta- og renteinstrumenter. Derivater føres til virkelig verdi over resultatet på dato hvor kjøp av derivatet er inngått. Etterfølgende endringer i virkelig verdi føres over resultatet.

MOTREGNING AV FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSE

En finansiell eiendel eller forpliktelse motregnes og presenteres netto i balansen når selskapet a) har en juridisk ubetinget motregningsrett og b) har til hensikt å gjøre den opp på nettogrunnlag eller og realisere eiendelen og gjøre opp forpliktelsen under ett.

IMMATERIELLE EIENDELER

Goodwill

Goodwill er forskjellen mellom anskaffelseskost ved kjøp av virksomhet og virkelig verdi av konsernets andel av netto identifiserbare eiendeler i virksomheten på oppkjøpstidspunktet. Goodwill ved oppkjøp av datterselskaper er klassifisert som immateriell eiendel. Goodwill testes årlig for verdifall, og balanseføres til anskaffelseskost med fradrag av nedskrivninger. Nedskrivning på goodwill reverseres ikke. Gevinst eller tap ved salg av en virksomhet inkluderer balanseført beløp av goodwill vedrørende den solgte virksomheten. For senere nedskrivningstest blir goodwill allokert til de kontantgenererende enheter eller grupper av kontantgenererende enheter som forventes å få fordeler fra oppkjøpet hvor goodwill oppstod.

Utvikling

Utviklingskostnader som aktiveres inkluderer direkte henførbare utgifter slik som materialer, lønn og personalkostnader, og en andel av fellesutgiftene. Andre utviklingsutgifter blir innregnet i resultatregnskapet i den perioden de påløper. Aktiverte utviklingskostnader føres i balansen til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall.

Lisenser

Lisenser har begrenset utnyttbar levetid og balanseføres til anskaffelseskost med fradrag av akkumulerte avskrivninger. Lisenser avskrives lineært over forventet utnyttbar levetid.

IT-programmer

Standard IT-programvarer som oppfyller kriteriene for balanseføring føres til anskaffelseskost (inkludert utgifter til å få programmene operative), og avskrives lineært over forventet utnyttbar levetid. Egenutviklede programvarer følger i hovedsak de samme prinsippene som beskrevet for utvikling.

Utgifter til vedlikehold av programvare kostnadsføres etter hvert som de påløper. Utgifter direkte forbundet med utvikling av identifiserbar og unik programvare som eies av konsernet, blir balanseført som en immateriell eiendel når følgende kriterier er oppfylt:

- det er teknisk mulig å ferdigstille programvaren slik at den vil være tilgjengelig for bruk
- ledelsen har til hensikt å ferdigstille programvaren og bruke eller selge den
- det kan påvises hvordan programvaren vil generere sannsynlige fremtidige økonomiske fordeler
- tilstrekkelige tekniske, finansielle eller andre ressurser er tilgjengelig for å ferdigstille og ta i bruk eller selge programvaren
- utgiftene kan måles pålitelig

Direkte utgifter omfatter personalkostnader for programutviklingspersonell og en andel av direkte tilhørende faste kostnader. Andre utviklingsutgifter som ikke oppfyller disse kriteriene blir kostnadsført etter hvert som de påløper. Utviklingsutgifter som er kostnadsført kan ikke balanseføres som en eiendel i senere perioder. Balanseført egenutviklet programvare avskrives lineært over forventet utnyttbar levetid.

Øvrige immaterielle eiendeler

I forbindelse med oppkjøp av virksomheter gjennomføres det merverdianalyser, og immaterielle eiendeler som identifiseres balanseføres i konsernet. Konsernet har identifisert merverdier knyttet til merkevare, kundeforhold og teknologi software. Merverdierne er beregnet basert på historiske data som er fremskrevet, og justert for usikkerhet og deretter neddiskontert. Kundeforhold og teknologi software avskrives lineært over forventet levetid.

Etterfølgende utgifter

Senere utgifter vedrørende balanseførte immaterielle eiendeler balanseføres bare når de øker de fremtidige økonomiske fordeler relatert til denne eiendelen. Alle andre utgifter kostnadsføres i den perioden de påløper.

Avskrivninger

Avskrivninger beregnes og resultatføres lineært over estimert utnyttbar levetid for de immaterielle eiendelene, med mindre slik levetid er ubegrenset. Immaterielle eiendeler blir avskrevet fra tidspunktet de er tilgjengelige for bruk.

Immaterielle eiendeler utenom goodwill og tidsubegrensede immaterielle eiendeler, har estimert levetid på mellom 2 og 10 år.

Immaterielle eiendeler utenom goodwill og tidsubegrensede immaterielle eiendeler, er gjenstand for en nedskrivningstest i samsvar med IAS 36 når omstendighetene indikerer det.

VARIGE DRIFTSMIDLER

Konsernets varige driftsmidler består av maskiner, inventar, transportmidler og bygninger som benyttes av konsernet til egen virksomhet.

Eiendom, anlegg og utstyr, med unntak av investeringseiendommer og eierbenyttet eiendom, førsteganginnregnes til anskaffelseskost og avskrives deretter lineært over forventet levetid. Ved fastlegging av avskrivningsplan, splittes de enkelte eiendeler i nødvendig utstrekning opp i komponenter med forskjellig levetid, og det tas hensyn til estimert restverdi. Eiendom, anlegg og utstyr som hver for seg er av liten betydning, eksempelvis PC-er og annet kontorutstyr, vurderes ikke individuelt for restverdier, levetid eller verdifall, men vurderes som grupper. Ved implementering av IFRS 01.01.04 ble egenbenyttet eiendommer verdiregulert til virkelig verdi. Etter IAS 16 ansees disse eiendommene å ha en estimert anskaffelseskost som tilsvarer verdiregulert beløp på tidspunktet for verdireguleringen. Eiendom, anlegg og utstyr som avskrives, er gjenstand for en nedskrivningstest i samsvar med IAS 36 når omstendighetene indikerer det.

Egen benyttet eiendom revalueres til virkelig verdi. Verdivurderingen baserer seg på en intern verdivurderingsmodell. Øvrige varige driftsmidler regnskapsføres til anskaffelseskost, med fradrag for avskrivninger. Anskaffelseskost inkluderer kostnader direkte knyttet til anskaffelsen av driftsmidlet.

INVESTERINGSEIENDOMMER

Eiendommer som leies ut til leietakere utenfor konsernet er klassifisert som investeringseiendommer. Investeringseiendommer vurderes til virkelig verdi. Endringer i verdi føres over resultatregnskapet under regnskapslinjen "Netto inntekter investeringseiendommer". Eiendommene vurderes individuelt basert på antatt fremtidig neddiskontert kontantstrøm. Avkastningskravet tar hensyn til rentenivået, den generelle risikoen i eiendomsmarkedet og risiko som er spesifikk for den enkelte eiendom. Beregningen av virkelig verdi oppdateres halvårlig. Leieinntekter, driftskostnader og effekten av verdiendringer knyttet til investeringseiendommer, presenteres særskilt i note 30.

VERDIFALL PÅ IKKE-FINANSIELLE EIENDELER

Immaterielle eiendeler med ubestemt utnyttbar levetid og goodwill avskrives ikke, men testes årlig for verdifall. Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler som avskrives vurderes for verdifall når det foreligger indikatorer på at fremtidig inntjening ikke kan forsvare eiendelens balanseførte beløp. Forskjellen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp resultatføres som nedskrivning. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi fratrukket salgsutgifter og bruksverdi. Ved vurdering av verdifall grupperes anleggsmidlene på det

laveste nivået der det er mulig å skille ut uavhengige inngående kontantstrømmer (kontantgenererende enheter). Ved hver rapporteringsdato vurderes mulighetene for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke finansielle eiendeler (unntatt goodwill).

KLIENTMIDLER

Finansielle instrumenter og andre midler som oppbevares av konsernet, men som tilhører investorene (klientmidler), oppføres ikke i balansen. Dersom klientmidlene overstiger klientansvaret (klientgjelden) er det overskytende konsernets eiendel og oppføres i balansen under regnskapslinjen "Andre eiendeler". Dersom klientmidlene ikke fullt ut dekker klientansvaret er underdekningen konsernets gjeld til klienten og oppføres som "Andre forpliktelser" i balansen.

KONTANTER OG KONTANTEKVIVALENTER

Kontanter og kontantekvivalenter inkluderer kontanter og bankinnskudd, andre kortsiktige, lett omsettelige investeringer med maksimum tre måneders opprinnelig løpetid og trekk på kassekreditt. Kassekreditt er presentert under linjen, "Innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner".

BETALBAR OG UTSATT SKATT

Skattekostnad består av betalbar skatt og utsatt skatt. Skatt blir resultatført, bortsett fra når den relaterer seg til poster som er ført mot utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen. Hvis det er tilfellet, blir skatten også ført mot utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen.

Betalbar skatt for perioden beregnes i samsvar med de skattemessige lover og regler som er vedtatt, eller i hovedsak vedtatt av skattemyndighetene på balansedagen.

Utsatt skatt regnskapsføres etter gjeldsmetoden. Det beregnes utsatt skatt på alle midlertidige forskjeller mellom skattemessige og regnskapsmessige verdier på eiendeler og gjeld. Dersom utsatt skatt oppstår ved første gangs balanseføring av en gjeld eller eiendel i en transaksjon, som ikke er en virksomhetssammenslutning, og som på transaksjonstidspunktet verken påvirker regnskaps- eller skattemessig resultat, blir den ikke balanseført. Utsatt skatt fastsettes ved bruk av skattesatser og skattelover som er vedtatt eller i det alt vesentlige er vedtatt på balansedagen, og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres eller når den utsatte skatten gjøres opp.

Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at fremtidig skattepliktig inntekt vil foreligge der de skattereduserende midlertidige forskjellene kan utnyttes.

Ved vurdering av sannsynlighet vil historisk inntjening og forventede fremtidige marginer bli lagt til grunn.

Utsatt skattefordel og utsatt skatt skal motregnes dersom det er en juridisk håndhevbar rett til å motregne eiendeler ved betalbar skatt mot forpliktelser ved betalbar skatt, og utsatt skattefordel og utsatt skatt gjelder inntektsskatt som ilegges av samme skattemyndighet for enten skattepliktig foretak eller forskjellige skattepliktige foretak som har til hensikt å gjøre opp forpliktelser og eiendeler ved betalbar skatt netto.

Skattelovens regler for beskatning av livsforsikrings- og pensjons- foretak ble betydelig endret i 2018. Resultat av teknisk regnskap uten justeringer skal nå være grunnlaget for beskatning av forsikringsvirksomheten. Tidligere urealiserte verdiendringer inngikk i skattegrunnlaget for 2018 etter overgangsregelen. Det ble gitt overgangs-ordninger som innebar utsatt betaling av påløpt skatt gjennom avsetning til gevinst- og tapskonto i henhold til skatteregelverket.

Aksjerelaterte inntekter fra eiendeler som forvaltes i selskapets kollektiv- og investeringsvalgporteføljer er ikke omfattet av fritaksmetoden. Det er innført et sjablongfradrag som skal tilsvare disse inntektenes forholdsmessige andel av overskuddet som tilordnes selskapet, slik at unntaket fra fritaksmetoden ikke får effekt for denne delen av de aksjerelaterte inntektene.

Det er ikke beregnet utsatt skatt knyttet til verdiendring av eiendommer eid i egne selskaper for den delen som er knyttet til selskapsporteføljen. Realisasjon av eiendommene vil i praksis være salg av aksjer. Eventuelle gevinster eller tap ved realisasjon av aksjer tilhørende selskapsporteføljen vil ikke være skattepliktig som følge av fritaksmetoden, og det er selskapets oppfatning at regnskapet gir best informasjonsverdi når utsatt skatt ikke oppføres på slike verdiendringer.

PENSJONER

Konsernet har både innskuddsplaner og hybridpensjon. Pensjonsordningene er finansiert gjennom innbetalinger til SpareBank 1 Forsikring AS. En innskuddsplan er en pensjonsordning hvor konsernet betaler faste bidrag til forsikringsselskapet. Konsernet har ingen juridisk eller

annen forpliktelse til å betale ytterligere tilskudd hvis forsikringsselskapet ikke har nok midler til å betale alle ansatte ytelser knyttet til opptjening i innværende og tidligere perioder. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnad i takt med at de forfaller.

Med hybridpensjon setter arbeidsgiveren av en fast prosentsats av den ansattes lønn til pensjon. Pensjonssparingen er lik for alle ansatte, men det betales inn et kvinnetillegg da kvinner lever lenger. Ordningen har en garanti mot negativ avkastning. Pensjonskapitalen kan reguleres hvert år i forhold til lønnsveksten. Den ansatte kan selv bestemme sin investeringsprofil. Hybridpensjon utbetales livsvarig fra 67 år. Hybridpensjon regnskapsføres som lønnskostnad i takt med at de forfaller.

Lov om statstilskudd til arbeidstakere som tar ut avtalefestet pensjon i privat sektor (AFP-tilskuddsloven) trådte i kraft 19. februar 2010. Arbeidstakere som tar ut AFP med virkningstidspunkt i 2011 eller senere, vil bli gitt ytelser etter den nye ordningen. AFP-ordning utgjør et livsvarig påslag på Folketrygden og kan tas ut fra 62 år. AFP ordningen legger opp til at bedriften skal betale en samlet premie med utgangspunkt i årslønn til arbeidstakeren. Arbeidsgivernes premie skal fastsettes som en prosentandel av lønnsutbetalinger mellom 1 G og 7,1 G. AFP-ordningen regnskapsføres som en innskuddsordning.

ANSVARLIGE LÅN

Ansvarlige lån har prioritet etter all annen gjeld. Ansvarlig lån telles med i sin helhet i solvens-kapitalen.

FORSIKRINGSMESSIGE AVSETNINGER LIVSFORSIKRING

Selskapets produkter er alle klassifisert som forsikringskontrakter.

Forsikringskontrakter skal vurderes etter IFRS 4. Standarden inneholder ikke spesifikke vurderingsregler utover enkelte mindre forhold. Det tillates anvendelse av regnskapsprinsipper som den enkelte regnskapspliktige har anvendt i tidligere årsregnskap under forutsetning av at de norske reglene om forsikringsmessige avsetningene er tilstrekkelige. De forsikringsmessige forpliktelsene innenfor livsforsikring omfatter premiereserve, pensjonskapital, tilleggsavsetninger, kursreguleringsfond, premiefond, innskuddsfond, reguleringsfond, reguleringsfond for uførepensjon, pensjonsreguleringsfond og pensjonistenes overskuddsfond.

Dødelighetsforutsetningene er i all hovedsak basert på fellesundersøkelser i Finans Norge, mens forutsetninger om uførhet i all hovedsak er basert på selskapets egne erfaringer. I dødelighetsforutsetningene for uføre er det tatt høyde for korrelasjonen mellom uførhet og dødelighet.

Reserveavsetningene og premiene er fastsatt ut i fra prinsippet om at det skal være sikkerhetsmarginer i reservene og premiene. Sikkerhetsmarginene i premier og reserver er ikke kvantifisert, men vurdert ut i fra usikkerhet og langsiktighet til forpliktelsene.

Den ordinære premiereserven til selskapet er beregnet etter prospektive prinsipper på samme tariffgrunnlag som premietariffen. Dette innebærer at beregningene er utført med de samme forutsetninger som ligger til grunn for beregning av premien for den enkelte forsikringsavtale. Det er foretatt IBNR- og RBNS-avsetninger etter statistiske metoder basert på selskapets egne erfaringer. Avsetningene gjøres ved hjelp av ulike modeller. IBNR/RBNS er ikke beregnet med diskonteringsrente.

- Premiereserve:

Premiereserven er selskapets avsetning til å møte fremtidige forsikringsmessige forpliktelser. Reserven er beregnet som kontantverdien av selskapets samlede fremtidige forsikringsforpliktelser i henhold til de enkelte forsikringsavtaler, med fradrag av kontantverdien av fremtidige premier. Rentesatsen som er benyttet ved beregningen er således gjeldende grunnlagsrente for kontrakten.

Den avsatte premiereserven inkluderer administrasjonsreserve.

Erstatningsavsetningen skal dekke selskapets forventede erstatningsutbetalinger for forsikringstilfeller som er meldt, men ikke ferdig oppgjort, og skader som er inntruffet, men ennå ikke meldt ved regnskapsperiodens utløp (RBNS og IBNR). Avsetningene dekker også forventede indirekte skadebehandlingskostnader i henhold til forsikringsvirksomhetslovens bestemmelser om forsikringstekniske avsetninger for skadeforsikringsvirksomhet. Erstatningsavsetningen inngår i selskapets premiereserve.

- Pensjonskapital:

Pensjonskapitalen til dekning av forpliktelser knyttet til verdien av særskilt investeringsportefølje motsvarer verdien av investeringsporteføljen som er tilordnet kontrakten. Selskapet har ikke investeringsrisiko på kundemidler, da det ikke garanteres minsteavkastning ovenfor kundene.

- Tilleggsavsetninger:

For å sikre soliditeten i livsforsikringsselskapene kan det foretas tilleggsavsetninger inntil 12 prosent av premiereserven knyttet til den enkelte forsikringskontrakt. Tilleggsavsetningene er betinget kundetildelt overskudd som kan benyttes til å dekke den årlige rentegarantien, dersom avkastningen fra de finansielle eiendelene ikke er tilstrekkelig. Det kan ikke trekkes mer enn ett års rentegaranti det enkelte år.

- Kursreguleringsfond:

Avsetningen tilsvarer netto urealiserte merverdier på finansielle eiendeler, med unntak av investering i eiendom, vurdert til virkelig verdi og som inngår i kollektivporteføljen. Netto urealiserte merverdier fastsettes ved en samlet vurdering av porteføljen. Kursreguleringsfondet kan ikke være negativt.

- Premiefond:

Premiefondet utgjør innbetalinger fra forsikringstakerne i forbindelse med tradisjonell pensjonsforsikring. Innbetalingene føres ikke i resultatregnskapet, men direkte i balansen.

- Innskuddsfond:

Innskuddsfondet utgjør innbetalinger fra forsikringstakerne i forbindelse med pensjonsforsikring hvor forpliktelsene er knyttet til verdien av særskilt investeringsportefølje. Innbetalingene føres ikke i resultatregnskapet, men direkte i balansen.

- Reguleringsfond:

Fondet er knyttet til alderspensjonsordninger etter Lov om tjenestepensjon som har garantert regulering av pensjonsbeholdningen i opptjeningsperioden. Fondet består av overskudd på pensjonsbeholdningene i opptjeningsperioden ut over garantert årlig reguleringsnivå, samt avkastning på fondet som sådan. Midlene i fondet skal brukes til å dekke oppregulering i opptjeningsperioden i år hvor årets avkastning ikke er tilstrekkelig til å dekke avtalt årlig regulering iht. Lov om tjenestepensjon.

- Pensjonsreguleringsfond:

Fondet er knyttet til alderspensjonsordninger etter Lov om tjenestepensjon som har garantert regulering av pensjoner under utbetaling. Fondet består av overskudd på pensjonsbeholdningene i utbetalingsperioden ut over garantert årlig reguleringsnivå, samt avkastning på fondet som sådan. Midlene i fondet skal brukes til å dekke oppregulering av pensjoner under utbetaling i år hvor årets avkastning ikke er tilstrekkelig til å dekke avtalt årlig regulering iht. Lov om tjenestepensjon.

- Reguleringsfond for uførepensjon:

Fondet består av overskudd på premiereserve knyttet til uførepensjoner under utbetaling ut over det som iht. Lov om tjenestepensjon trengs til årlig oppregulering av uførepensjon under utbetaling. Midlene i fondet skal brukes til å dekke oppregulering iht. Lov om tjenestepensjon i år hvor årets avkastning ikke er tilstrekkelig.

- Pensjonistenes overskuddsfond:

Fondet består av overskudd tilordnet premiereserve knyttet til pensjoner under utbetaling i kollektiv pensjonsforsikring. Fondet skal hvert år benyttes som engangspremie for tillegg til ytelsene til pensjonistene.

FORSIKRINGSTEKNISKE AVSETNINGER SKADEFORSIKRING

Forsikringskontrakter skal vurderes etter IFRS 4. Standarden inneholder ikke spesifikke vurderingsregler utover for enkelte mindre forhold. Det tillates anvendelse av regnskapsprinsipper som er anvendt i tidligere årsregnskap.

Forsikringstekniske avsetninger er vurdert i henhold til forskrift om årsregnskap for skadeforsikringsselskaper § 3-5

Avsetning for ikke opptjent bruttopremie

Avsetning for ikke opptjent bruttopremie er en periodisering av forfalt premie. Avsetningen er summen av de uopptjente deler av forfalt premie. Det er ikke gjort fradrag for kostnader før den forfalte premie er periodisert.

Brutto erstatningsavsetning

Erstatningsavsetningen er avsetning for forventede erstatningskrav på skader som er meldt, men ikke ferdig oppgjort (RBNS – reported but not settled), samt for skader som er inntruffet, men ennå ikke meldt ved regnskapsperiodens utløp (IBNR - incurred but not reported). Erstatningsavsetningen inneholder også avsetning for forventede indirekte skadebehandlingskostnader (ULAE).

Neddiskontering av erstatningsavsetninger gjennomføres ikke.

Tilstrekkelighetstest

Det gjennomføres en årlig tilstrekkelighetstest for å kontrollere at nivået på avsetningene er tilstrekkelige sammenlignet med SpareBank 1 Skadeforsikring AS sine forpliktelser. Et eventuelt avvik mellom opprinnelig avsetning og tilstrekkelighetstesten medfører avsetning for ikke avløpt risiko.

Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser

Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser klassifiseres som eiendel i balansen. Gjenforsikringsandel av ikke opptjent bruttopremie og gjenforsikringsandel av brutto erstatningsavsetning utgjør gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser. Gjenforsikringsandelen skal reduseres med forventet tap på krav basert på objektive bevis for verdifall.

AVSETNINGER

Konsernet regnskapsfører avsetninger for restruktureringer og rettslige krav når det eksisterer en juridisk eller selvpålagt forpliktelse som følge av tidligere hendelser, og det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen vil komme til oppgjør i form av overføring av økonomiske ressurser og forpliktelsen kan estimeres med tilstrekkelig grad av pålitelighet. Avsetning for restrukturingskostnader omfatter sluttvederlag til ansatte. Det avsettes ikke for fremtidige driftstap. Avsetninger vurderes ved hver balansedato og justeres for å reflektere oppdatert beste estimat.

I tilfeller hvor det foreligger flere forpliktelser av samme natur, fastsettes sannsynligheten for at forpliktelsene vil komme til oppgjør ved å vurdere forpliktelser av denne typen under ett. Det gjøres derfor en avsetning selv om sannsynligheten for oppgjør knyttet til det enkelte forholdet kan være lav.

Avsetninger måles til nåverdien av forventede utbetalinger for å innfri forpliktelsen. Det benyttes en estimert risikofri rente som diskonteringsrentefot som reflekterer nåværende markedssituasjon og risiko spesifikk for forpliktelsen.

Sluttvederlag

Sluttvederlag blir betalt når ansettelsesforhold avsluttes av konsernet før det normale tidspunktet for pensjonering eller når en ansatt frivillig aksepterer å slutte mot et slikt vederlag. Konsernet regnskapsfører sluttvederlag når det beviselig er forpliktet til enten å avslutte arbeidsforholdet til dagens arbeidstakere i henhold til en formell, detaljert plan som konsernet ikke kan trekke tilbake, eller til å gi sluttvederlag som følge av et tilbud som er gitt for å oppfordre til frivillig avgang. Sluttvederlag som forfaller mer enn 12 måneder etter balansedagen diskonteres til nåverdi.

LEVERANDØRGJELD OG ANDRE KORTSIKTIGE FORPLIKTELSE

Leverandørgjeld måles til virkelig verdi ved første gangs balanseføring. Ved senere måling vurderes leverandørgjelden til amortisert kost, fastsatt ved bruk av effektiv rente-metode.

INNSKUDD FRA OG GJELD TIL KUNDER OG KREDITTINSTITUSJONER

Innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner er vurdert i all hovedsak til amortisert kost.

RENTEINTEKTER OG -KOSTNADER

Renteinntekter og -kostnader knyttet til eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost resultatføres løpende basert på en effektiv rente-metode. For innskudd fra kunder og kredittinstitusjoner og gjeld til kredittinstitusjoner som føres til virkelig verdi kostnadsføres renteelementet som rentekostnad (nominell rente), mens øvrige verdiendringer klassifiseres som inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet. Alle gebyrer knyttet til rentebærende innlån og utlån inngår i beregningen av effektiv rente og amortiseres dermed over forventet løpetid.

PROVISJONSINTEKTER OG -KOSTNADER

Provisjonsinntekter og -kostnader blir generelt periodisert i takt med at en tjeneste blir ytt. Gebyrer knyttet til rentebærende instrumenter blir ikke ført som provisjoner, men inngår i beregningen av effektiv rente og resultatføres tilsvarende. Honorarer for rådgivning opptjenes i samsvar med inngått rådgivningsavtale, som oftest etter hvert som tjenesten ytes. Det samme gjelder for løpende forvaltningstjenester. Honorar og gebyr ved omsetning eller formidling av finansielle instrumenter, eiendom eller andre investeringsobjekter som ikke genererer balanseposter i SpareBank 1 Gruppen konsernets regnskap, resultatføres når transaksjonen sluttføres.

INNTEKTER INKASSOVIRKSOMHET

Inkassosaker under utførelse vurderes i samsvar med prinsippet om løpende avregning. Denne metoden innebærer at inntektsføring skjer i den regnskapsperioden som inkassotjenesten ytes, i takt med fremdriften i inkassosaken. Vurderingen av opptjent inntekt på balansedagen er beregnet med utgangspunkt i en vurdering av inkassosakenes omløpshastighet, beregnet fullføringsgrad og faktiske salærinntekter siste seks måneder.

Salærinntekter blir inntektsført ved innbetaling på inkassosakene. Endring i balanseført verdi av inkassosaker under utførelse ligger i resultatregnskapet under regnskapslinjen «Andre inntekter». Balanseført verdi er regnskapsført som omløpsmidler på regnskapslinjen «Andre eiendeler».

INNTEKTER FRA UTBYTTE

Utbytte resultatføres når rett til å motta betaling oppstår.

HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Regnskapet anses som godkjent for offentliggjøring når styret har behandlet regnskapet. Generalforsamlingen, og regulerende myndigheter vil etter dette kunne nekte å godkjenne regnskapet, men ikke forandre dette.

Hendelser fram til regnskapet anses godkjent for offentliggjøring, og som vedrører forhold som allerede var kjent på balansedagen, vil inngå i informasjonsgrunnlaget for fastsettelsen av regnskapsestimater og således reflekteres fullt ut i regnskapet. Hendelser som vedrører forhold som ikke var kjent på balansedagen, vil bli opplyst om dersom de er vesentlige.

Regnskapet er avlagt etter en forutsetning om fortsatt drift. Denne forutsetningen var etter styrets oppfatning til stede på det tidspunkt regnskapet ble godkjent for fremleggelse.

AKSJEKAPITAL OG OVERKURS

Ordinære aksjer klassifiseres som egenkapital. Utgifter som knyttes direkte til utstedelse av nye aksjer eller opsjoner med fradrag av skatt, føres som reduksjon av mottatt vederlag i egenkapitalen.

UTBYTTE

Styrets forslag til utbytte fremgår av årsberetningen. Foreslått utbytte til morselskapets aksjonærer klassifiseres som egenkapital inntil det er endelig vedtatt av generalforsamlingen.

KONSERNBIDRAG

Konsernbidrag til datterselskap føres som økning av investering i datterselskap gitt at overføringen øker verdien av morselskapets aksjer i datterselskap. Foreslått ytt konsernbidrag klassifiseres som egenkapital inntil det er endelig vedtatt av generalforsamlingen.

NOTE 3 – KRITISKE ESTIMATER OG VURDERINGER VEDRØRENDE BRUK AV REGNSKAPSPRINSIPPER

Konsernet utarbeider estimater og gjør antakelser/forutsetninger knyttet til fremtiden. Estimater og skjønnsmessige vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og andre faktorer, inklusive forventninger om fremtidige hendelser som anses rimelig under nåværende omstendigheter. De regnskapsestimater som følger av dette vil per definisjon sjelden være fullt i samsvar med det endelige utfall. Estimater og antakelser/forutsetninger som representerer en betydelig risiko for vesentlige endringer i balanseført verdi på eiendeler og gjeld i løpet av neste regnskapsår, drøftes nedenfor.

VIRKELIG VERDI PÅ DERIVATER OG ANDRE FINANSIELLE INSTRUMENTER

Virkelig verdi på finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked fastsettes ved å benytte verdsettelsesteknikker. Konsernet vurderer og velger metoder og forutsetninger som så langt som mulig er basert på markedsforholdene på hver balansedag. For mange finansielle eiendeler klassifisert som tilgjengelig for salg, og som ikke omsettes i et aktivt marked, har konsernet benyttet neddiskonterte fremtidige kontantstrømmer som verdsettelsesmetode. Slike beregninger er beheftet med betydelig skjønn, og i vurderingen av hvorvidt virkelig verdi er lavere enn kostpris vurderer konsernet blant annet fremtidsutsikter i den aktuelle bransjen, selskapets finansielle posisjon, og teknologisk utvikling.

INVESTERINGSEIENDOMMER

Forsikringsselskapene i SpareBank 1 Gruppen har store eiendomsplasseringer. Eiendommene er eiet i heleide aksjeselskaper som eier hver enkelt eiendom. Eiendommene verdivurderes individuelt ved bruk av selskapets interne verdsettelsesmodell ved å diskontere antatt framtidig kontantstrøm for den enkelte eiendom. Avkastningskravet som benyttes i diskonteringen tar hensyn til rentenivået, den generelle risikoen i eiendomsmarkedet og risiko som er spesifikk for den enkelte eiendom.

Eiendomsporteføljen vurderes til virkelig verdi på balansedagen. Virkelig verdi er det beløp den enkelte eiendom kan omsettes for i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte, frivillige parter.

Det vises til prinsippnoten for behandling av skatt på investeringseiendommer.

Det vises for øvrig til note 31 Investeringseiendommer.

SENSITIVITET KNYTTET TIL EIENDOMMER I SPAREBANK 1 FORSIKRING

Eiendomsverdiene er spesielt sensitive til endringer i avkastningskravet. Holdes alt annet likt, vil en økning/reduksjon i avkastningskravet på 0,25 prosentpoeng redusere/øke verdiene med ca. 443 mill. kroner, eller ca. 6,9%. Etter utløpet av eksisterende leieforhold skal lokalene reutleies til gjeldende markedsvilkår. Dersom netto leieinntekt reduseres/økes med 10 % ved reutleie, reduseres/økes markedsverdien med ca. 11 %. Dette tilsvarer en verdiendring på ca. 701 mill. kroner.

SENSITIVITET KNYTTET TIL EIENDOMMER I FREMTIND FORSIKRING

Eiendomsverdiene er spesielt sensitive til endringer i avkastningskravet. Holdes alt annet likt, vil en økning/reduksjon i avkastningskravet på 0,25 prosentpoeng redusere/øke verdiene med ca. 72 mill. kroner, eller ca. 5 %. Etter utløpet av eksisterende leieforhold skal lokalene reutleies til gjeldende markedsvilkår. Dersom netto leieinntekt reduseres/økes med 10 % ved reutleie, reduseres/økes markedsverdien med ca. 10 %. Dette tilsvarer en verdiendring på ca. 144 mill. kroner.

ESTIMERT VERDIFALL FOR GOODWILL

Konsernet gjennomfører årlig tester for å vurdere verdifall på goodwill, jfr. note 33. Gjenvinnbart beløp på kontantgenererende enheter blir fastsatt ved beregning av neddiskonterte fremtidige kontantstrømmer. Beregningene krever at det brukes estimer, og at de er konsistente med markedsverdsettelsen av konsernet.

ESTIMATER KNYTTET TIL FORSIKRINGSMESSIGE AVSETNINGER INNEN LIVSFORSIKRING

Forsikringsmessige avsetninger i livsforsikring er basert på forventninger om levetid, dødelighet, uførhet, renter med videre. Endringer i slike forutsetninger vil påvirke størrelsen på forsikringsmessige avsetninger. Premiereserven er beregnet som kontantverdien av selskapets forpliktelser med fradrag for kontantverdien av framtidige premier. Grunnlagsrenten som benyttes ved beregning er den grunnlagsrenten som gjelder for den enkelte forsikring, og beregningen gjøres i tråd med forsikringsvirksomhetsreglene. Eventuelle endringer i grunnlagsrenten vil påvirke størrelsen på forpliktelsene.

Dødelighetsforutsetningene er i all hovedsak basert på fellesundersøkelser i Finans Norge, mens forutsetninger om uførhet i all hovedsak er basert på selskapets egne erfaringer.

For alle produkter er det erstatningsavsetninger som inkluderer både meldte (RBNS) og ikke meldte skader (IBNR). IBNR- og RBNS-avsetninger er beregnet etter statistiske metoder som er basert på selskapets egne analyser av kundebestanden.

ESTIMATER KNYTTET TIL FORSIKRINGSMESSIGE AVSETNINGER INNEN SKADEFORSIKRING

Bruk av estimer ved beregning av forsikringstekniske avsetninger innen skadeforsikring gjelder i hovedsak erstatningsavsetninger. Forsikringsprodukter deles i hovedsak i to hovedgrupper; korthalet forretning og langhalet forretning. Inndelingen er basert på hvor lang tid det går fra et tap eller skade inntreffer til tapet eller skaden er meldt og deretter utbetalt og oppgjort. Langhalet forretning knytter seg primært til personskader.

Erstatningsavsetningen skal dekke forventede fremtidige erstatningsutbetalinger for skadetilfeller som på rapporteringstidspunktet er inntruffet, men ikke ferdig oppgjort. Dette inkluderer både meldte saker (RBNS – reported but not settled) og skader som er inntruffet, men ikke meldt (IBNR – incurred but not reported).

Medarbeiderne i Forsikringsoppgjør er ansvarlig for at avsetningene i forbindelse med rapporterte skadesaker registreres for hver skadesak i forsikringsdatasystemet. Utviklingen i erstatningsavsetningene for de rapporterte skader følges opp i oppgjørsavdelingene. Aktuar er ansvarlig for erstatningsavsetninger for skader som er inntruffet, men ikke meldt.

Beregning av erstatningsavsetningene er basert på bruk av erfaringsdata der en tar utgangspunkt i hvordan erstatningskostnadene utvikler seg over tid. Dette vil omfatte utviklingen i både avsetninger for meldte skader og for etteranmeldte skader. For beregning av erstatningsavsetningen bygges det opp statistiske modeller basert på erfaringstall og informasjon om porteføljeutvikling.

NOTE 4 – SEGMENTINFORMASJON

NOK 1 000	Livsforsikrings- virksomhet		Skadeforsikrings- virksomhet		Fondsforvaltning		Inkasso og factoringvirksomhet		Øvrig virksomhet		Konsernelimineringer		Sum	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019
Sum inntekter ¹⁾	11 937 117	16 543 374	11 735 873	8 421 195	428 540	377 760	503 048	492 593	2 054 207	2 889 962	-2 093 109	-2 927 590	24 565 676	25 797 294
Segmentresultat	297 071	905 023	1 505 679	584 541	131 696	95 213	91 284	141 486	1 933 368	2 650 886	-2 156 225	-2 812 848	1 802 874	1 564 301
Resultat etter skatt	233 721	844 458	1 157 265	596 390	96 453	70 736	59 603	104 744	1 921 088	2 671 025	-2 074 547	-2 777 142	1 393 584	1 510 211
Minoritetens andel av resultat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-405 043	-207 809	-405 043	-207 809
Eiendeler pr. segment	73 722 280	70 209 897	29 099 069	18 781 444	514 122	453 677	4 098 747	3 760 467	11 100 125	10 516 130	-10 347 037	-10 032 802	108 187 307	93 674 897
Sum forpliktelser	68 364 406	65 068 284	19 847 435	11 982 123	214 027	181 698	2 795 390	2 771 360	4 910 463	6 224 711	-2 472 038	-3 423 391	93 659 683	82 804 785

¹⁾ Kostnader relatert direkte til inntekten er inkludert

Virksomhetsområdene til konsernet er fordelt etter livsforsikringsvirksomhet, skadeforsikringsvirksomhet, fondsforvaltning, inkasso- og factoringvirksomhet og øvrig virksomhet. Konsernet har ingen sekundærsegmentrapportering. Dette er konsistent med den interne rapporteringen. Driftssegmenter i noten rapporteres annerledes enn i styrets årsberetning. I styrets årsberetning rapporteres segmentene på samme måte som ved intern rapportering til styret. Dette skyldes at det er enkelte enheter som ikke omarbeider sine tall til IFRS før de rapporteres internt. I segmentnoten rapporteres disse segmentene slik de regnskapsføres etter IFRS.

NOTE 5 – SOLVENS II

SpareBank 1 Gruppen er et sammensatt finanskonsern med datterselskaper innenfor livsforsikring, skadeforsikring, fondsforvaltning, inkasso, fordringsforvaltning og factoring. Samlet sett står forsikringsvirksomheten for mer enn 90 % av SpareBank 1 Gruppens samlede inntekter, verdiskaping og balanse på konsolidert nivå. SpareBank 1 Gruppen er med denne virksomhetssammensetningen definert som et forsikringsdominert konsern.

I SpareBank 1 Gruppen er selskapene SpareBank 1 Gruppen AS, SpareBank 1 Forsikring AS, og Fremtind Forsikring AS sammen med datterselskapet Fremtind Livsforsikring AS direkte underlagt Solvens II forskriften. SpareBank 1 Gruppen AS rapporterer etter Solvens II konsolidert for konsernet. Solvenskapitalkravet beregnes ved bruk av standardmetoden i henhold til Solvens II forskriften. Øvrige datterselskap, ODIN Forvaltning AS og SpareBank 1 Factoring AS tas med i konsernets solvenskapital med ansvarlig kapital og kapitalkrav.

I Solvens II-balansen verdsettes alle eiendeler og forpliktelser til markedsverdi. Dette medfører vesentlige endringer, sammenlignet med regnskapsregelverket, med hensyn til hvordan forpliktelser i SpareBank 1 Forsikring AS og Fremtind verdsettes. For eiendeler er de vesentligste endringer knyttet til at hold-til-forfall obligasjoner verdsettes til markedsverdi, og at verdien av goodwill og immaterielle eiendeler ikke inngår i Solvens II-balansen. Forpliktelsene blir verdsett etter markedsbaserte metoder, hvilket medfører økt kompleksitet, særskilt i SpareBank 1 Forsikring AS. Blant annet inngår alle inn-, og utgående kontantstrømmer innenfor kontraktens grense til verdsettelse av forpliktelsene. Forpliktelsene diskonteres til nåverdi etter en definert markedsbasert rentebane. De forsikringstekniske avsetningene utgjør en dominerende andel av balansen, og selv små relative endringer i størrelsen på avsetningene kan gi store endringer i den tilgjengelige kapitalen og dermed den samlede solvensposisjonen under Solvens II. Solvenskapitalen etter Solvens II vil derfor være vesentlig forskjellig fra bokførte balanseverdier etter IFRS.

I henhold til Solvens II-forskriften deles solvenskapitalen inn i tre kapitalgrupper. Kapitalgruppe 1 består av innskutt og opptjent egenkapital, avstemmingsreserve og årsresultat. Solvenskapitalen er justert for fremtidig utbetaling av utbytte. Kapitalgruppe 2 består av ansvarlig lån, naturskadefondet, og risikoutjevningfond. SpareBank 1 Gruppen har per dags dato ikke kapital i gruppe 3.

Solvenskapital

Solvenskapital per 31.12.20	SpareBank 1 Gruppen konsolidert				
	Total	Tier 1 ubegrenset	Tier 1 Begrenset	Tier 2	Tier 3
MNOK					
Innskutt egenkapital	3.400	3.400			
Avstemmingsreserve	5.760	5.760			
Ansvarlig lån	1.533			1 533	
Risikoutjevningfond	151			151	
Avsetning naturskadefondet	1.011			1 011	
Solvenskapital	11.857	9.161		2 696	

Solvenskapitalkrav og solvensmargin

Solvenskapitalkravet er beregnet konsolidert for selskapene underlagt Solvens II. Estimerte markedsverdier stresses ved forhåndsdefinerte stress etter standardmetoden. Solvenskapitalkravet gis ved summen av endringer i solvenskapital, som følge av stressene, fratrukket diversifiseringseffekter. For SpareBank 1 Gruppen er markedsrisiko den største risikoeksponeringen. Ved etablering av Fremtind Livsforsikring per 01.01.20 ble det lagt til grunn kort kontraktsgrense som medførte reduksjon i solvenskapital og solvenskapitalkrav, særskilt for livsforsikringsrisiko. Konsernet har videre vesentlig eksponering mot helse-, og skadeforsikringsrisiko.

Kapitalkrav SpareBank 1 Gruppen konsolidert	MNOK		
	31.12.20	31.12.19	Endring
Netto tall risikomoduler			
Markedsrisiko	4.662	4 151	511
Skadeforsikringsrisiko	2.437	2 325	112
Helseforsikringsrisiko	1.660	2 632	-973
Livsforsikringsrisiko	1.814	4 988	-3.174
Motpartsrisiko	274	341	-68
Kapitalkrav før diverifisering totalrisiko	10.846	14 437	-3.591
Korrelasjonseffekt totalrisiko	-3.715	-5 241	1.527
Kapitalkrav før operasjonell risiko	7.131	9 196	-2.065
Operasjonell risiko	615	490	124
Regulatoriske kapitalkrav for andre finansforetak	783	841	-58
Justering kundemidler gruppenivå	-143	140	-284
Tapsabsorberende evne effekt utsatt skattefordel	-1.184	-2 457	1.273
Kapitalkrav	7.202	8 211	-1.009
Solvenskapital	11.857	14 313	-2.456
Solvensmargin	165 %	174 %	-10 %
Minstekapitalkrav	2.535	2 569	-34

SpareBank 1 Forsikring AS, Fremtind Forsikring AS, og Fremtind Livsforsikring AS rapporterer solvensmargin på henholdsvis 241 %, xxx %, og 199 % per 31.12.20. For Fremtind konsern er solvensmarginen estimert til xxx %.

NOTE 6 - FINANSIELL RISIKOSTYRING

RAPPORTERING AV FINANSIELLE RISIKOFORHOLD

Noten gir en beskrivelse av arbeidet med risikostyring i SpareBank 1 Gruppen. I denne noten redegjøres det for:

- Målsetting og strategi for styring og kontroll av konsernets risiko
- Organisering av risikostyringsfunksjonen, og etablerte policydokumenter
- SpareBank 1 Gruppens materielle risikoeksponeringer
- Oppfølging og styring av risikofaktorer
- Regulatoriske endringer innen finansiell risikostyring og kapitaldekning

MÅLSETTING OG STRATEGI FOR STYRING OG KONTROLL AV KONSERNETS RISIKO

Målsettingen med risikostyring er å støtte opp under konsernets overordnede mål. I tillegg skal risikostyring også bidra til trygghet for kunden, samt bidra til høyest mulig avkastning for eier innenfor en akseptabel risikotoleranse. Videre er det et mål å minimere den operasjonelle risikoen, og ha god forståelse for den risiko konsernet er eksponert mot, og dermed være i stand til å vurdere om risikoeksponeringen er rimelig i forhold til kjernekapital/ solvenskapital.

Risikostyringen skal med andre ord bidra til å sikre at SpareBank 1 Gruppen til enhver tid har en tilstrekkelig og optimal kapitalisering for å nå forretningsmessige mål, og sikre videre drift. Risikostyringen skal sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning.

Konsernets kapitalbehov skal til enhver tid vurderes opp mot etablert strategi, forretningsmessige mål og KPI'er. Sentrale prosesser for dette er ORSA/ ICAAP-, og konsernets strategiprosesser.

Risikostyringen skal sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Dette skal oppnås gjennom:

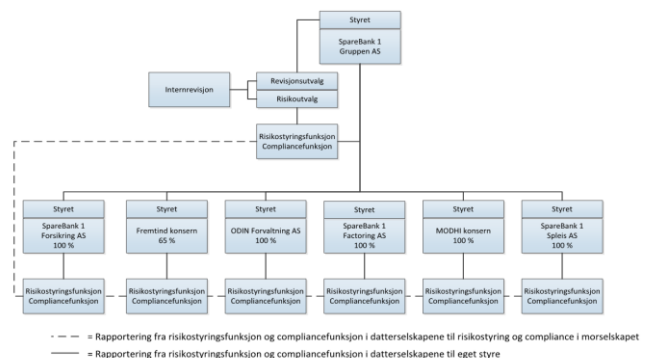
- En moderat risikoprofil
- En sterk risikokultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyring
- Tiltrebelse av en optimal kapitalallokering innenfor vedtatt forretningsstrategi
- Utnyttelse av synergi- og diversifiseringseffekter
- Et tilstrekkelig nivå på solvenskapital ut fra valgt risikoprofil
- Til enhver tid å oppfylle myndighetspålagte kapital og solvenskrav

ORGANISERING AV RISIKOSTYRINGSFUNKSJONEN

SpareBank 1 Gruppen praktiserer en konsernstyrt styringsmodell for risikostyring og compliance. Forholdet og ansvarsdeling mellom mor-, og datterselskap er regulert i gjeldende policydokumenter for risikostyring godkjent av konsernets styre.

Risikostyringsansvarlige i datterselskap rapporterer hvert kvartal risikoprofil, og kapitalstatus til risikostyringsavdelingen i SpareBank 1 Gruppen AS. Rapporteringen danner grunnlag for informasjon som inngår i den kvartalsvise risikorapporten til konsernets styre. Tilsvarende gjennomføres det compliance-rapportering hvert kvartal med rapportering til konsernets styre.

Risikostyringsfunksjonen i SpareBank 1 Gruppen AS rapporterer til styret i morselskapet, mens risikostyringsfunksjon i datterselskapene rapporterer til eget styre og ledelse, parallelt med at de rapporterer til risikostyringsfunksjonen i morselskapet. I figuren nedenfor vises de overordnede rapporteringslinjer for risikostyringsfunksjonen mellom mor-, og datterselskap.

Styret i SpareBank 1 Gruppen AS er ansvarlig for den samlede utforming av konsernets risikostyring. Ansvar for den samlede risikostyringen i konsernet er organisatorisk lagt til leder for risikostyringsfunksjonen. Stillingen er direkte underlagt administrerende direktør. Risikostyringsfunksjonen er ansvarlig for å sikre konsistent og helhetlig risikostyring på tvers av konsernets virksomheter.

Revisjons- og risikoutvalgene

Revisjons- og risikoutvalgene har som formål å fungere som et forberedende organ for konsernstyret i saker som vedrører overvåking av finansiell informasjon og konsernets internkontroll og risikohåndtering.

POLICYBESTEMMELSER

Styregodkjente policydokumenter på konsernnivå danner et grunnlag for datterselskapenes utforming og rammer for

risikostyring. Det er i dag etablert policybestemmelser på konsernnivå på følgende områder:

- Policy for risikostyring og internkontroll
- Policy for risikostyringsfunksjonen
- Policy for aktuarfunksjonen
- Policy for compliancefunksjonen
- Policy for compliancerisiko
- Policy for markeds-, og motpartsrisiko
- Policy for forsikringsrisiko
- Policy for operasjonell risiko
- Policy for risikotoleranse og kapitalmål
- Policy for egen vurdering av risiko og kapitalbehov
- Policy for risikojustert lønnsomhet
- Policy for likviditetsstyring og finansiering
  - Beredskapsplan for oppfølging av mål for solvensmargin og likviditetsstyring
- Policy for utkontraktering
- Datapolicy for Solvens II
- Retningslinjer for egnethetsvurdering
- Instruks for internrevisjon
- Policy for tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering
- Policy for eierstyring
- Policy for overholdelse av konkurranselovgivningen

På datterselskapsnivå er det etablert tilsvarende policyer som støtter opp under konsernets policy og retningslinjer. Policydokumentene er gjenstand for årlig revidering.

SPAREBANK 1 GRUPPENS MATERIELLE RISIKOEKSPONERINGER

SpareBank 1 Gruppen er et forsikringsdominert finanskonsern. Finansiell risiko oppstår som følge av usikkerhet knyttet til måloppnåelsen i ordinær drift av konsernets selskaper. Konsernets største eksponeringer er naturlig nok knyttet til livsforsikrings- og skadeforsikringsvirksomheten. Risiko knyttet til forsikringsvirksomhetene oppstår som følge av usikkerhet knyttet til hyppighet og størrelse på utbetalinger sett i forhold til selskapenes inntekter. Forsikringspremien investeres for å gi avkastning, og skaper dermed i tillegg en finansiell eksponering mot markedsrisiko. Samtidig vil hendelser knyttet til operasjonelle og strategiske risikoer, med mulige negative konsekvenser for konsernets omdømme potensielt være risikoer iboende i konsernets virksomhet.

Nedenfor beskrives de risikoeksponeringer som SpareBank 1 Gruppen anser som materielle, og som er omfattet av konsernets risikostyring.

Markedsrisiko

Risiko for verdiendringer i markedspriser, eller volatiliteten i markedspriser, som avviker fra forventede verdier. Konsernet deler markedsrisikoen opp i følgende kategorier:

- Risiko knyttet til garantert avkastning (liv)
- Renterisiko

- Aksjerisiko
- Spreadrisiko
- Eiendomsrisiko
- Valutarisiko

Motparts-/kredittrisiko

Risikoen for at konsernets låntakere, mellomledd og reassurandører ikke klarer å innfri sine forpliktelser. Motpartsrisiko omfatter misligholds- og oppgjørsmotpartsrisiko. Risikoen kan oppstå hos utstedere av verdipapirer/obligasjoner, øvrige utlån, motparter i reassurans- og derivatkontrakter, bankinnskudd, og forfalte men ikke betalte premier.

En relatert, men annen type risiko klassifisert som markedsrisiko er spreadrisiko. Denne risikoen refererer til risikoen for tap som følge av bevegelser i markedspriser eller spread på kredittrisiko.

Konsentrasjonsrisiko

Konsentrasjonsrisiko defineres som risikoen for økte tap som følge av ikke tilstrekkelig diversifiserte porteføljer og/ eller forpliktelser. Konsentrasjonsrisiko kan oppstå som følge av investeringer i et geografisk område, industri og bransje, eller betydelige individuelle investeringer. Samtidig kan konsentrasjonsrisiko oppstå i produkter knyttet til tegnet forretning i geografiske områder, kontraktstype, produkt, eller konsentrasjon av den underliggende risikoen.

Forsikringsrisiko

SpareBank 1 Forsikring AS og Fremtind konsern er eksponert mot forsikringsrisiko. Risikoen oppstår som følge av en endring i verdier grunnet et avvik mellom de faktiske og de forventede forsikringskrav og utbetalinger på forsikringskontraktene (inkludert kostnader).

Forsikringsrisiko inndeles i skade-, helse-, og livsforsikringsrisiko. Innen hver kategori skilles det mellom reserve- og premierisiko. Reserveringsrisiko omfatter krav som har oppstått, og inkluderer Reported But Not Settled (RBNS), Reported But Not Enough Settled (RBNES), Incurred But Not Reported (IBNR) og Incurred But Not Enough Reported (IBNER), og oppstår som følge av at utbetalingene er høyere enn forventet, tidspunktene for utbetaling avviker fra forventet, og frekvensen av utbetalinger er høyere enn forventet. Premierisiko relaterer seg kun til fremtidige utbetalinger, og oppstår som følge av at fremtidig krav forventes å bli høyere enn forventet, tidspunktene for utbetaling avviker fra forventet, og frekvensen av utbetalinger er høyere enn forventet.

Operasjonell risiko

Risiko for verdiendringer som følge av faktiske tap, inntruffet som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser,

svikt hos mennesker og i systemer, eller eksterne hendelser. Operasjonell risiko er også knyttet til øvrige risikokategorier hvor hendelser som medfører operasjonelle tap kan være oppstått som følge av andre hendelser som resulterer i operasjonelle tap.

Likviditetsrisiko

Risikoen kan oppstå som følge av manglende mulighet til å omsette investeringer raskt nok for å forhindre eller minimere tap. Videre kan risikoen også oppstå grunnet manglende likviditet i eiendeler som holdes for å møte fremtidige utbetalinger, og at det holdes kapital på for lave verdier til å foreta utbetalinger.

Forretningsrisiko

Risiko for tap som følge av uventede endringer i juridiske rammebetingelser, endringer i eksterne politiske, økonomiske og sosiale forhold.

Strategisk risiko

Risiko for tap som følge av manglende evne til å implementere forretningsplaner, feilvalgte strategiske beslutninger, manglende allokering av ressurser, eller tilpasninger av forretningen til endringer i markedet. Strategisk risiko ligger i hovedsak i morselskapet, men må adresseres på datterselskapsnivå.

Omdømmerisiko

Omdømmerisiko er en form for forretningsrisiko. Risikoen for tap oppstår som følge av vedvarende negativ publisitet omkring virksomhetens forretningspraksis, uavhengig av hvorvidt den negative publisiteten er korrekt eller ikke, og som da kan medføre manglende tillit til virksomhetens integritet. Tap av omdømme kan medføre svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, det vil si hos kunder, motparter, aksjeeiere og myndigheter.

Juridisk risiko

Risiko for tap som følge av at rettstvister og domsavsigelser som går mot etablert forretningspraksis, eller utformede kontrakter som ikke kan gjøres gjeldende slik at dette medfører tap og økte kostnader for konsernets aktiviteter.

Compliance risiko

Risiko for tap knyttet til juridiske eller regulatoriske sanksjoner, eller tap av omdømme, som et resultat av at konsernet ikke opererer i samsvar med lover, reguleringer, regler og interne retningslinjer.

STRATEGI KNYTTET TIL BRUKEN AV FINANSIELLE INSTRUMENTER

Konsernet benytter finansielle instrumenter aktivt for å ta posisjoner og for å redusere risiko. Bruken av finansielle instrumenter er begrenset til instrumenter hvis risiko og

markedsverdi lar seg måle og overvåke innenfor konsernets systemer for risikostyring og lønnsomhetsmåling. Derivater som ikke omsettes i et aktivt marked benyttes bare for sikringsformål, eller dersom det ønskes fysisk oppgjør i underliggende eiendel/forpliktelse.

KAPITALSTYRING

Styret i SpareBank 1 Gruppen AS har vedtatt policy for risikostyring og internkontroll, policy for likviditetsstyring og finansiering, policy for risikojustert lønnsomhet, og policy for risikotoleranse og kapitalmål. Det er utarbeidet strategi, policy og rammer knyttet til de enkelte risikofaktorene i de enkelte juridiske enheter. Det foretas i tillegg strategiske beslutninger knyttet til aktivaallokering i det enkelte selskap.

Kapitalbehov

SpareBank 1 Gruppen AS beregner kapitalbehovet for konsernet basert på de ulike risikokategoriene. Risikojustert kapitalbehov beregnes for hvert datterselskap og for konsernet konsolidert. Statistiske metoder og faglige vurderinger, samt noe skjønn, er lagt til grunn i beregningene. Beregningene vurderes, og sammenlignes opp mot standard metode beregninger i henhold til Solvens II regelverket. Det er lite sannsynlig at alle tapshendelser inntreffer samtidig, og det oppstår derfor diversifiseringseffekter når alle risikokategoriene vurderes samlet. Risikokapital skal dekke de uventede tapene og skal for alle risikokategorier tilsvare 99,5 % av mulige tap med en tidshorison på et år. Konsernet beregner også risikojustert lønnsomhet per selskap.

SpareBank 1 Gruppen må ha tilstrekkelig kapital for å dekke uventede tap. SpareBank 1 Gruppen AS, SpareBank 1 Forsikring AS, og Fremtind konsern er underlagt Solvens II, og rapporterer solvensmargin i henhold til dette regelverket. SpareBank 1 Factoring AS, Modhi Finance AS og ODIN Forvaltning AS er underlagt forskrift om kapitalkrav for forretningsbanker, sparebanker, finansieringsforetak, holdingselskaper i finanskonsern, verdipapirforetak og forvaltningsselskaper for verdipapirfond mv. (kapitalkravsforskriften). Policy for likviditetsstyring og finansiering, policy for risikojustert lønnsomhet, og policy for risikotoleranse og kapitalmål bidrar til å sikre at SpareBank 1 Gruppen har et egenkapitalnivå som er optimalt i forhold til definert risikotoleranse, risikoprofil og omfang av virksomheten.

SpareBank 1 Gruppen benytter risikojustert lønnsomhet som ett av flere økonomiske styringsparametere. Hvert kvartal blir risikojustert avkastning rapportert for konsernet samlet og per datterselskap.

OPPFØLGING OG STYRING AV RISIKOFAKTORER

Markedsrisiko

Den konsoliderte markedsrisikoen i konsernet måles og rapporteres kvartalsvis til styret i SpareBank 1 Gruppen AS. Beregningen er basert på standard metode etter Solvens II, som er en standardisert Value at Risk (VaR)-modell. Samme modell benyttes konsistent til beregning av markedsrisiko i SpareBank 1 Gruppen konsern.

Tabellen nedenfor viser netto markedsrisiko (det vil si etter tapsabsorberende evne fra SpareBank 1 Forsikring AS). Beregningene er basert på tall per 31.12.19 og 31.12.20.

Markedsrisiko 99,5 % (MNOK)	31.12.20	31.12.19	Endring
Renterisiko	771	891	-120
Aksjerisiko	1.513	1.325	188
Eiendomsrisiko	1.664	1.678	-14
Spread	1.543	1.558	-15
Valutarisiko	78	35	43
Konsentrasjonsrisiko	0	0	0
Diversifiseringseffekt	-906	-904	-2
Sum Markedsrisiko	4.662	4.582	80

I tabellen nedenfor er de ulike stressfaktorene som er benyttet beskrevet.

Risiko	Stressfaktor
Markedsrisiko	Type 1 aksjer 38,52 % per 31.12.20 (stresses med 39 % med justeringsfaktor inntil 10 % beregnet ut i fra EIOPA-indeks).
	Type 2 aksjer 48,52 % per 31.12.20 (stresses med 49 % med justeringsfaktor inntil 10 % beregnet ut i fra EIOPA indeks).
	Renter Relativ endring i rentekurve Den relative endringen avtar med økende løpetid. Beregnes samlet av obligasjonene og forpliktelsene.
	Eiendom 25 % av markedsverdi.
	Valuta 25 % av netto eksponering.
	Kreditt Stressfaktor avhengig av rating. Beregnes av obligasjoner (inklusive obligasjoner holdt til forfall).
	Konsentrasjon Faktor avhengig av rating.

Renterisiko

Renterisiko er risikoen for tap som oppstår ved endringer i rentenivået. Risikoen oppstår hovedsakelig som følge av investering i rentepapirer, fra fastrenteutlån, ved funding i fastrentepapirer, samt ved derivatbruk. Renterisiko beregnes etter Solvens II standard metode.

Sensitivitetsanalyse markedsrisiko knyttet til renterisiko

SpareBank 1 Gruppen er eksponert mot markedsrisiko knyttet til renterisiko. Renterisikoen er i hovedsak knyttet til investeringsporteføljene i SpareBank 1 Forsikring AS og Fremtind Forsikring AS. Nedenfor gjengis en sensitivitetsanalyse per enhet knyttet til renterisiko.

Parameter	SpareBank 1 Gruppen AS	Fremtind Forsikring AS	SpareBank 1 Forsikring AS	SpareBank 1 Factoring AS	Modhi Finance AS	Totalt
Resultatendring i MNOK før skatt						
1 % poeng økning i rentenivået	25	-35	-319	5	8	-317
1 % poeng reduksjon i rentenivået	-25	35	319	-5	-8	317

Tabellen over er et anslag på forventet resultat effekt ved en umiddelbar renteendring, før fordeling av resultat mellom eier og kunde i SpareBank 1 Forsikring AS. Tabellen er utarbeidet i forbindelse med intern risikoppfølging i SpareBank 1 Gruppen AS. Beregningene er basert på verdiendring og endring i cash flow første år på sertifikat- og obligasjonsporteføljer i SpareBank 1 Forsikring AS og Fremtind Forsikring AS. For SpareBank 1 Gruppen AS, SpareBank 1 Factoring AS og Modhi Finance AS er resultat effekten knyttet til netto rentebærende gjeld.

Spreadrisiko

Spreadrisiko er risikoen for endringer i markedsverdi av obligasjoner og engasjementer som følge av generelle endringer i kredittspreader. Spreadrisiko beregnes etter Solvens II standard metode.

Aksjerisiko

Aksjerisiko på verdipapirer er risikoen for tap som oppstår ved endringer i verdien på aksjer og andre egenkapitalinstrumenter som konsernet har investert i. I den kvartalsvise risikorapportering benyttes standard metode Solvens II til å estimere risikoen. I konsernets ORSA benyttes en inndeling i norske-, og utenlandske aksjer, samt fremvoksende markeder.

Valutarisiko

Valutakursrisiko er risikoen for tap som har bakgrunn i endringer i valutakurser. Konsernet måler valutarisikoen ut fra nettoposisjoner i de ulike valutaene.

På selskapsnivå er det etablert retningslinjer som gir føringer for at valutarisiko i størst mulig grad skal unngås. Dette gjøres gjennom bruk av sikringsforretninger.

Risiko knyttet til eiendom

SpareBank 1 Gruppen har en betydelig eiendomseksponering i både SpareBank 1 Forsikring AS og Fremtind Forsikring AS. Eiendomsporteføljen er en del av den løpende aktivaallokeringen i selskapene, hvor målet er å oppnå en høyest

mulig avkastning på eksponeringen. I SpareBank 1 Forsikring AS ligger ansvaret for forvaltningen i en egen eiendomsavdeling. I Fremtind Forsikring AS er forvaltningen av eiendommene i sin helhet satt ut til eksterne forvaltere.

Konsernets eiendommer er utsatt for risiko ved endringer i eiendomsmarkedet. Eiendomsporteføljens verdi er påvirket av mange faktorer, herunder den lokale økonomiske utviklingen, eiendommenes beliggenhet, leietakers kredittverdighet, oppfølging av vedlikehold og konkurranse i det lokale eiendomsmarkedet.

Det henvises for øvrig til note 3 for informasjon om sensitivitet og note 30 for informasjon om eksponeringen.

Det henvises for øvrig til note 7 og 8 for ytterligere informasjon om markedsrisikoen i SpareBank 1 Gruppen.

Motparts- og kredittisiko

Konsernets kredittisiko er først og fremst knyttet til SpareBank 1 Forsikring AS og Fremtind Forsikring AS, samt innenfor virksomheten i SpareBank 1 Factoring AS og Modhi Finance AS.

Kredittisiko i SpareBank 1 Forsikring AS og Fremtind konsern er relatert til pengemarkedsplasseringer (obligasjoner og sertifikater) og reassuranse. Kredittisikoen for disse plasseringene estimeres implisitt i estimeringen av spreadrisiko.

Styrene i disse selskapene har vedtatt rammer for de ulike verdipapirutstederne. I tillegg er det fastlagt minimumsnivå for kreditt-ratingen innenfor de ulike utstedergruppene. Det er gitt detaljerte regler vedrørende tillatt risikonivå på plasseringene i eget mandat til eksterne forvaltere.

Nedenfor vises oversikt over de 15 største eksponeringene mot utstedere.

Største utsteder SpareBank 1 Gruppen konsern per 31.12.20

Utsteder	Markedsverdi	Andel av samlet portefølje
Norske stat	940	2,8 %
Oslo Kommune	726	2,2 %
Verdipapirfondet DNB Likviditet	607	1,8 %
Fremtind Livsforsikring AS	552	1,7 %
Nordea Bank ABP	519	1,6 %
Sparebank 1 Boligkreditt AS	491	1,5 %
SpareBank 1 SMN	465	1,4 %
Nordea Eiendoms-kreditt AS	449	1,3 %
Eika Boligkreditt AS	447	1,3 %
Viken fylkeskommune	392	1,2 %
SpareBank 1 SR-bank ASA	389	1,2 %
Sparebanken Vest	362	1,1 %
DNB Boligkreditt AS	357	1,1 %
FNMA	345	1,0 %
Statnett SF	343	1,0 %

Det henvises for øvrig til note 12, 13, og 14 for ytterligere informasjon om kredittisikoen i SpareBank 1 Gruppen.

Konsentrasjonsrisiko

Det vurderes å være liten konsentrasjonsrisiko i konsernet. Forsikringsporteføljene i Fremtind konsern anses å være relativt veldiversifisert gjennom et stort antall kunder, at forsikringene tegnes i ulike geografiske områder og flere ulike produkter. En konsentrasjonsrisiko i skadeforsikring er eksponering mot naturkatastrofer, men i Norge er denne svært begrenset gjennom deltakelse i Norsk Naturskadepool. Ved etableringen av Fremtind Livsforsikring AS som et heleid datterselskap av Fremtind Forsikring AS er produkter fisjonert fra SpareBank 1 Forsikring AS og DNB Livsforsikring AS per 01.01.20. Fremtind Forsikring AS har dermed en økt diversifisering av forsikringsprodukter. Det er konsentrasjonsrisiko knyttet til forsikrings-selskapenes investeringsporteføljer, i hovedsak mot finanssektoren. Øvrige selskaper er fra et konsernperspektiv i beskjeden grad eksponert mot konsentrasjonsrisiko.

Likviditetsrisiko

Konsernets likviditetsstyring tar utgangspunkt i en overordnet likviditetsstrategi som blir gjennomgått og vedtatt av styret minimum årlig. Hvert datterselskap har tilsvarende likviditetsstrategi, med tilhørende styrebehandling. Likviditetsrisikoen reduseres gjennom spredning av innlånskilder, instrumenter og løpetider. Det er etablert en konsernkontoordning med trekkammer i SpareBank 1 Gruppen som er med på å redusere likviditetsrisikoen. Likviditetsrisikoen i SpareBank 1 Gruppen er i hovedsak knyttet til morselskapet, og vurderes som lav til moderat.

Retningslinjer for likviditetsstyring er gjenstand for årlig oppdatering. Beredskapsplan for oppfølging av mål for solvensmargin og likviditetsstyring søker å synliggjøre den overordnede likviditetsstyring i konsernet, samt å identifisere og forklare hendelser som kan inntreffe og legge planer for å møte disse hendelsene. Beredskapsplanen gir også en klar beskrivelse av ansvarsfordeling. Hendelser som kan gi likviditetseffekter kan blant andre være:

- Identifiserte tap i datterselskaper som innebærer behov for kapitaltilførsel
- Likviditetsbuffer under målsatt nivå
- Tilbakekallelse av ukommiterte kredittlinjer

Kravet vedrørende den daglige likviditetsstyringen er at morselskapet til enhver tid har en likviditetsbuffer på 150 mill. kroner. Likviditetsbufferen skal bestå av bankinnskudd og omsettelige verdipapirer som er gjenstand for kontinuerlig omsetning. I tillegg kan likviditetsbufferen bestå av kommiterte

kredittfasiliteter. Likviditetsbufferen var 235 mill. kroner per 31. desember 2020.

CFO har ansvar for å følge opp at likviditetsbuffer ligger innenfor målsatt nivå. Dersom likviditetsbufferen ligger lavere enn 20% under målsatt nivå skal det rapporteres til administrerende direktør i SpareBank 1 Gruppen AS. Det skal lages en plan for hvordan man så raskt som mulig kan komme opp på målsatt nivå for likviditetsbufferen. Kravene i henhold til retningslinjene har vært overholdt i perioden, og likviditetssituasjonen i morselskapet anses som god.

SpareBank 1 Gruppen har etablert et tett samarbeid med SpareBank 1-bankene på fundingsiden. Gjennom et slikt samarbeid vil sannsynligheten for å løse eventuelle likviditetsutfordringer øke vesentlig.

Det henvises for øvrig til note 15 for ytterligere informasjon om likviditets- og oppgjørskrisikoen i SpareBank 1 Gruppen.

KONSERNETS FORSIKRINGSVIRKSOMHET

Da SpareBank 1 Gruppen er et forsikringsdominert finanskonsern gis det under en mer utfyllende beskrivelse av konsernets risikostyring innen skadeforsikring og livsforsikring.

FREMIND KONSERN AS

Fremtind konsern består av forsikringsselskapene Fremtind Forsikring AS og Fremtind Livsforsikring AS, samt Fremtind Service AS, og er gjennom sin virksomhet eksponert mot finansiell-, forsikrings-, operasjonell og forretningsrisiko.

Risikostyringen i Fremtind konsern skal støtte opp under selskapets overordnede mål å bidra til trygghet for kunden, samt høyest mulig avkastning for eier innenfor et akseptabelt risikonivå. Risikonivået skal stå i samsvar med styrets risikovilje. Risikostyringen skal sikre finansiell stabilitet i tillegg til å utøve en forsvarlig kapitalforvaltning.

Selskapet har etablert policydokumenter der risikostyringen står sentralt. Policydokumentene omfatter strategier, organisering, fullmakter, ansvar, risikorammer, overvåking, kontroll og rapportering. Samtlige dokumenter behandles årlig av styret. Risikostyringen skal bidra til å sikre at etablerte handlingsregler er i overensstemmelse med etablert risikotoleranse. God risikostyring innebærer styring og kontroll av risikobildet i alle prosesser og ledd i virksomheten.

Forsikringsrisiko

Risikoen i en enkelt forsikringskontrakt er sannsynligheten for at den forsikrede hendelse inntreffer og usikkerheten i forhold til størrelsen av det påfølgende erstatningsbeløpet. Det ligger i

forsikringskontraktens natur at risikoen er tilfeldig og derfor må estimeres.

For en portefølje av forsikringskontrakter hvor det benyttes sannsynlighetsteori ved beregning av pris og forsikringstekniske avsetninger, er den største risiko selskapet står overfor i forbindelse med forsikringskontrakter at de faktiske erstatningsbeløpene overstiger de beløp som er avsatt til å dekke erstatningene. Forsikringshendelser rammer tilfeldig, og de observerte antall hendelser og erstatningsbeløp vil som en naturlig følge av dette variere fra år til år i forhold til det nivå som er beregnet ved statistiske teknikker.

Erfaringsmessig viser det seg at jo større en portefølje av ensartede forsikringskontrakter er, desto mindre vil det forventede resultatet variere. En mer diversifisert portefølje vil ha mindre sannsynlighet for påvirkning fra endringer i en delportefølje. Konsernets tegningsstrategi er utformet med sikte på spredning mellom ulike typer forsikringsrisiko, samt for å oppnå en tilstrekkelig stor forsikringsbestand innenfor hver bransje, slik at variabiliteten i det forventede resultatet reduseres. Reassuranse benyttes for å utjevne konsernets risiko overfor større skader.

Markedsrisiko

Investeringsstrategien beskriver selskapets ønskede risikoprofil, og setter begrensninger som er tilpasset konsernets risikotoleranse. Markedsrisiko vurderes derfor løpende i forhold til Fremtind konserns risikokapital, og overvåkes av stresstester som er basert på bestemmelsene i Solvens II regelverket i tillegg til konsernets egne risikomodeller. Fremtind Forsikring konsern benytter som hovedregel ikke valutainstrumenter, men gjør unntak for sikring av underliggende plasseringer. Utenlandske plasseringer er i størst mulig grad sikret mot valutasingninger.

Likviditetsrisiko

Hovedtyngden av Fremtind Forsikring konsern sin investeringsportefølje er plassert i pengemarkedsinstrumenter med god likviditet. Konsernets likviditetsrisiko er således liten. Styret i Fremtind Forsikring AS har utarbeidet retningslinjer for hvor stor del av investeringsporteføljen som til enhver tid skal bestå av likvide plasseringer.

Kreditt-/motpartsrisiko

Fremtind Forsikring AS er i all hovedsak eksponert for motpartsrisiko gjennom rentepapirer i investeringsporteføljen, gjenforsikringsandelen av forsikringstekniske avsetninger og faktiske krav mot reassurandører. Reassuranseprogrammet har en målsetting om å redusere motpartsrisikoen gjennom styrevedtatt krav til minimumsrating på A(-) fra S&P eller tilsvarende hos andre ratingbyråer. I tillegg vurderes eksponering til enkeltaktører. Investeringer foretas hos solide

motparter. De gitte investeringsrammene er med på å bestemme motpartsrisikoen, og porteføljen anses å være veldiversifisert.

Konsentrasjon av forsikringsrisiko

Fremtind Forsikring AS har utarbeidet tegningsregler som beskriver hvilke forsikringsobjekter selskapene aksepterer i sine porteføljer. Det foretas kontroller i forhold til overholdelse av tegningsreglene. I tillegg er det i forsikringssystemet innarbeidet automatiske kontroller for kumuler ved inntegning av ny portefølje. Reassuranseavdekningen tilpasses i forhold til risikoeksponeringen av forsikringsporteføljen.

Det henvises til note 11 for ytterligere beskrivelse av forsikringsrisiko i Fremtind Forsikring AS.

SPAREBANK 1 FORSIKRING AS

SpareBank 1 Forsikring AS er gjennom sin virksomhet eksponert for både finansiell-, forsikrings-, operasjonell og forretningsrisiko. Selskapets resultat påvirkes blant annet av utviklingen i rentenivå, utviklingen i aksje- og eiendomsmarkedet, samt utvikling i levealder og sykdom/uførhetsforløp. Den finansielle risikoen er i stor grad knyttet til hvordan selskapet klarer å innfri den årlige minsteavkastningen (rentegarantien) som for en stor del av kundene er garantert. Dette stiller krav både til hvordan selskapet forvalter sine eiendeler og til hvordan selskapet styrer og kontrollerer sin risiko.

Risikostyringen i SpareBank 1 Forsikring AS skal støtte opp under selskapets overordnede mål. I tillegg skal risikostyringen bidra til trygghet for kunden, samt bidra til høyest mulig avkastning innenfor et akseptabelt risikonivå. Risikonivået skal stå i samsvar med styrets risikoappetitt. Risikostyringen skal sikre finansiell stabilitet og forsvarlig kapitalforvaltning.

Styret fastsetter hvert år rammer for finansiell risiko, i tillegg til å definere selskapets overordnede risikoappetitt. Styret vedtar hvert år en strategi for risikostyring som omfatter prosesser, rammer og handlingsregler som selskapet skal følge når risikoeksponeringen i selskapet passerer gitte nivåer. Risikostyringsfunksjonen ivaretas av avdelingen Risk Management med ansvar for overvåking og oppfølging av finansiell risiko, rapportering og compliance.

Selskapets forsikringsrisiko overvåkes av ansvarshavende aktuar. Selskapets internrevisjon gir råd til ledelsen om selskapets risikostyring. Internrevisjonen rapporterer direkte til styret.

Selskapets samlede risikoeksponering beskrives i selskapets risikorapport som behandles av styret. SpareBank 1 Gruppen har det overordnede ansvaret for risikostyringen i konsernet.

Selskapets investeringsstrategi inneholder rammer for hvordan selskapet skal plassere og forvalte sine eiendeler, herunder tillatte markeder, aktivaklasser og finansielle instrumenter. Investeringsstrategien inneholder også retningslinjer og rammer for kreditteksponering, motpartseksponering, valutarisiko og bruk av derivater i sikringsstrategier. Selskapets investeringsstrategi vedtas av styret. Selskapet har også etablert policydokumenter der risikostyringen står sentralt. Policydokumentene omfatter strategier, organisering, fullmakter, ansvar, risikorammer, overvåking, kontroll og rapportering. Samtlige dokumenter behandles årlig av styret.

Markedsrisiko

SpareBank 1 Forsikring AS vurderer markedsrisikoen i selskapet fortløpende ved bruk av stresstester. SpareBank 1 Forsikring AS benytter en intern stresstest som en del av risikostyringen i selskapet. Stresstesten er vedtatt av styret og omfatter samlet tapspotensial for markeds-, forsikrings- og motpartsrisiko i et definert krisescenario målt mot en bufferkapital utover regulatoriske krav. Selskapet beregner også de regulatoriske stresstestene etter standard metode som definert i Solvens II regelverket.

Renterisiko

Selskapet har påtatt seg en betydelig renterisiko innenfor rente- og pensjonsforsikring. Selskapets gjennomsnittlige rentegaranti er på 2,48 %. Et vedvarende lavt rentenivå vil øke risikoen tilknyttet rentegarantien. Dersom årlig avkastning ser ut til å bli lavere enn rentegarantien, foretas det enten finansielle tiltak for å sikre avkastning på nivå med rentegarantien og/eller det tas midler fra tilleggsavsetningene for å dekke garantien. Eventuell negativ avkastning må dekkes av selskapets egenkapital. I gode finansielle år tilføres det midler fra overskuddet til tilleggsavsetningene tilknyttet ytelsespensjon og fripoliser.

Gjennomsnittlig rentegaranti	2020
Individuell kapitalforsikring	3,22%
Individuell rente/pensjonsforsikring	3,50%
Kollektiv pensjonsforsikring	2,29%
Samlet	2,48%

Tabellen over viser gjennomsnittlig rentegaranti per produktgruppe for 2020.

Forsikringsrisiko

I de fleste produktgrupper tilbyr selskapet dekninger for uførhet, enten gjennom uførepensjon, premiefritak eller uførekapital. Innen individuelle kontrakter og gruppeliv tilbys det dødsrisikoforsikringer. Innen kollektiv pensjon tilbyr selskapet etterlattedekninger som trer i kraft ved forsikredes død. Endringer i utbetalingsreglene i folketrygden for uføreytelser m.m. vil kunne påvirke antall uføre og uføreavsetninger

vesentlig. Når det gjelder endring i dødsrisiko, er det den stadig økende levealderen som påvirker om forventede utbetalingstidspunkter blir som forutsatt. Med en stadig økning i levetid vil selskapets fremtidige utbetalinger til alderspensjon være økende sammenlignet med tidligere år.

Reassuranse

Selskapet har en reassuransestrategi som behandles årlig av styret. Strategien omhandler blant annet mål for selskapets reassuranseprogram og hvordan reassuranseprogrammet skal overvåkes.

Konsentrasjon av forsikringsrisiko

Forsikringsbestanden er godt diversifisert med hensyn på forsikringsrisiko. Den består i hovedsak av individuelle forsikringer og gruppeforsikringer der forsikringsrisikoen ikke er konsentrert.

Det henvises for øvrig til note 20 for ytterligere informasjon om fordring på reassurandører, og note 10 og 11 som omhandler forsikringsrisiko for henholdsvis SpareBank 1 Forsikring AS og Fremtind Forsikring AS.

OPERASJONELL RISIKO

Operasjonell risiko defineres ved risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil, eller eksterne hendelser. I SpareBank 1 Gruppen omfattes juridisk risiko som operasjonell risiko. Alle selskapene i konsernet har risiko knyttet til operasjonell drift.

Operasjonell risiko i datterselskapene dokumenteres i dag i forbindelse med det arbeid som gjøres for å oppfylle forskrift om risikostyring og internkontroll. Arbeidet som gjennomføres knyttet til risikorapportering blir hovedsakelig dokumentert gjennom den årlige ORSA-rapporten, samtidig som det årlig fremlegges en internkontrollrapport med tilhørende lederbekreftelse. Databaser for styring og oppfølging av tiltak knyttet til rapporter fra Finanstilsynet, interne revisjon og internkontroll er implementert.

I tillegg har SpareBank 1 Gruppen en egen compliance funksjon i morselskapet, samtidig som denne funksjonen finnes i datterselskapene. Det gjennomføres jevnlig møter i compliance-forum på konsernnivå, som består av compliance ansvarlige i hvert enkelt selskap. Arbeidet vedrørende compliance skal sørge for at SpareBank 1 Gruppen etterlever og overholder relevante lover og forskrifter, bransjestandarder og interne retningslinjer. Samtidig skal man i arbeidet sørge for å overvåke utvikling innenfor områdene, samt utrede mulige konsekvenser av at endringer innenfor områdene ikke følges opp. Compliance risiko er risikoen for at konsernet pådrar seg offentlige sanksjoner, økonomiske tap eller svekket omdømme

som følge av å ikke etterleve og overholde relevante lover og forskrifter, bransjestandarder og interne retningslinjer. Compliance risiko anses å være en del av operasjonell risiko. Compliance rapporteres til styret i SpareBank 1 Gruppen AS kvartalsvis, i henhold til utarbeidede compliance-maler for konsernet.

STRATEGISK OG FORRETNINGSMESSIG RISIKO

Strategisk og forretningsmessig risiko har i kapitalbehovsberegninger så langt blitt skjønsmessig stipulert. SpareBank 1 Gruppen arbeider med å finne parametere for å kunne beregne den strategiske og forretningsmessige risikoen på en kvantitativ måte.

SpareBank 1 Gruppen vil, sammen med alliansens forum for risikostyring, ha et fortsatt fokus på å etablere kvantitative modeller med tanke på å estimere kapitalbehov for den strategiske og forretningsmessige risikoen i konsernet.

KORRELASJON - PORTEFØLJERISIKO

Ikke alle hendelser antas å inntreffe på samme tidspunkt. Derfor er det rimelig å ta hensyn til diversifiseringseffekter mellom aktivaklassene. Det benyttes en korrelasjonsmatrise mellom aktivaklassene, hvor korrelasjoner mellom markedsrisiko, kredittrisiko, forsikringsrisiko og eiendom er beregnet.

REGELVERK

SpareBank 1 Gruppen konsern er som et forsikringsdominert finanskonsern underlagt gruppebestemmelsene i Solvens II regelverket for forsikring. Dette betyr at konsernet som en helhet må etterleve bestemmelsene i dette regelverket konsistent på tvers av mor-, og datterselskap. På datterselskapsnivå er selskapene SpareBank 1 Forsikring AS, Fremtind Forsikring AS, og Fremtind Livsforsikring AS direkte underlagt Solvens II. Selskapene SpareBank 1 Factoring AS, Modhi Finance AS, og ODIN Forvaltning AS er underlagt Basel-regelverket for kreditt-, og finansforetak. I praksis betyr dette at vurdering av risiko og kapitalbehov adresseres samlet på konsernnivå, og innenfor hvert enkelt selskap. Solvens II stiller krav til utforming av risikostyring og internkontroll som berører hele virksomheten. I likhet med Basel-regelverket for banker er Solvens II bygget opp omkring tre pilarer.

Pilar I fastsetter regler for markedsbasert verdsettelse av balanseverdier, og beregning av regulatorisk kapitalkrav. Pilar II i regelverket omhandler i hovedsak krav til egenvurdering av risiko og kapitalbehov (Own Risk and Solvency Assessment – ORSA), og krav til styring og kontroll. Under det siste punktet står krav til utforming av kontrollfunksjoner og dokumentasjon sentralt. Pilar III omfatter krav til myndighetsrapportering og

rapportering til markedet. Rapporteringskravene er både kvantitative og kvalitative med kvartalsvis og årlig frekvens.

I 2020 er det utarbeidet ORSA rapporter for SpareBank 1 Forsikring AS, Fremtind Forsikring AS og Fremtind Livsforsikring AS. Selskapene SpareBank 1 Factoring AS, Modhi Finance AS, og ODIN Forvaltning utarbeider tilsvarende rapportering i henhold til ICAAP.

For selskapene som er underlagt Solvens II er det etablert styregodkjente kapitalmål. SpareBank 1 Gruppen konsernet har på konsolidert nivå et kapitalmål på 150 % av det regulatoriske kapitalkravet. SpareBank 1 Forsikring AS har etablert et kapitalmål på 140 % - 160 %, og Fremtind Forsikring AS har et kapitalmål på 155% - 200 %.

NOTE 7 - MARKEDSRISIKO KNYTTET TIL RENTERISIKO

SpareBank 1 Gruppen er eksponert mot markedsrisiko knyttet til renterisiko. Den vesentligste renterisikoen er knyttet til investeringsporteføljene i SpareBank 1 Forsikring AS og Fremtind Forsikring AS. En sensitivitetsanalyse per selskap knyttet til renterisiko er vist nedenfor.

Parameter	SpareBank 1 Gruppen AS	Fremtind Forsikring AS	SpareBank 1 Forsikring AS	SpareBank 1 Factoring AS	Modhi Finance AS	Totalt
NOK 1 000						
Resultatendring før skatt						
1 % poeng økning i rentenivået	25	-35	-319	5	8	-317
1 % poeng reduksjon i rentenivået	-25	35	319	-5	-8	317

Tabellen over er et anslag på forventet resultateffekt ved en umiddelbar renteendring. Tabellen er utarbeidet ifm. intern risikooppfølging i SpareBank 1 Gruppen AS. Beregningene er basert på verdiendring og endring i cash flow 12 måneder frem på sertifikat- og obligasjonsporteføljer i SpareBank 1 Forsikring AS og Fremtind Forsikring AS. For SpareBank 1 Gruppen AS og Modhi Finance AS er resultateffekten knyttet til netto rentebærende gjeld. For SpareBank 1 Forsikring AS er beregningen foretatt før deling av resultat mellom eier og kunde.

NOTE 8 - MARKEDSRISIKO KNYTTET TIL VALUTARISIKO

I SpareBank 1 Gruppen konsern er det i hovedsak SpareBank 1 Forsikring AS som har eksponering mot valutarisiko. For SpareBank 1 Gruppen konsern er risikoen i hovedsak relatert til investeringsporteføljene, og som en del av konsernets risikostyringsstrategi søkes valutarisikoen i underliggende porteføljer nøytralisert gjennom valutaterminforretninger. Under vises kun valutaeksponeringen i SpareBank 1 Forsikring AS, da valutaeksponeringen i Fremtind Forsikring konsern er helt marginal. Eksponeringen er som følger:

NOK 1 000	2020		2019	
	Netto valuta- eksponering	Resultateffekt ved 3% endring	Netto valuta- eksponering	Resultateffekt ved 3% endring
Valuta				
EUR	4 097 490	122 925	3 556 868	106 706
USD	11 013 411	330 402	7 883 717	236 512
JPY	2 448 590	73 458	2 688 497	80 655
Sum	17 559 491	526 785	14 129 082	423 872

Tabellen over er et anslag på forventet resultateffekt ved en umiddelbar endring i valutakurser. Tabellen er utarbeidet i forbindelse med intern risikooppfølging i SpareBank 1 Gruppen AS. Beregningene er basert på aksje- og obligasjonsporteføljer i SpareBank 1 Forsikring AS hvor faktisk eksponering foreligger.

NOTE 9 - FINANSIELLE DERIVATER

Generell beskrivelse:

Valutaterminforretninger: Avtaler om å kjøpe eller selge et bestemt valutabeløp på et fremtidig tidspunkt til en avtalt vekslingskurs mot en annen valuta.

Rentebytteavtaler: Avtaler om å bytte rentebetingelser over en på forhånd avtalt periode og til et avtalt beløp. Opsjoner: Avtale hvor selger gir kjøper rett, men ikke plikt til enten å selge eller kjøpe et finansielt instrument eller valuta før eller på et bestemt tidspunkt og til en forhåndsavtalt pris. Alle derivater blir bokført til virkelig verdi over resultatet. Gevinster blir ført som eiendeler og tap ført som gjeld for alle rentederivater. Morselskapet har ingen finansielle derivater.

KONSERNET 2020

Oppstilling vedrørende motregningsrett 2020

Finansielle eiendeler

Instrument (NOK 1000)	Brutto balanseført beløp	Nettobeløp i balansen	Beløp etter mulige nettooppgjør
Aksjeinstrumenter	54 813	54 813	54 813
Valutainstrumenter	855 160	855 160	855 160
Renteinstrumenter	6 676	6 676	6 676
Sum	916 649	916 649	916 649

Finansielle forpliktelser

Instrument (NOK 1000)	Brutto balanseført beløp	Nettobeløp i balansen	Beløp etter mulige nettooppgjør
Aksjeinstrumenter	54 853	54 853	54 853
Renteinstrumenter	750	750	750
Sum	55 603	55 603	55 603

KONSERNET 2019

Oppstilling vedrørende motregningsrett 2019

Finansielle eiendeler

Instrument (NOK 1000)	Brutto balanseført beløp	Nettobeløp i balansen	Beløp etter mulige nettooppgjør
Aksjeinstrumenter	27 027	27 027	27 027
Valutainstrumenter	668 148	668 148	668 148
Renteinstrumenter	1 880	1 880	1 880
Sum	697 055	697 055	697 055

Finansielle forpliktelse

Instrument (NOK 1000)	Brutto balanseført beløp	Nettobeløp i balansen	Beløp etter mulige nettooppgjør
Aksjeinstrumenter	27 057	27 057	27 057
Renteinstrumenter	6 345	6 345	6 345
Sum	33 402	33 402	33 402

NOTE 10 – FORSIKRINGSRISIKO I LIVSFORSIKRING

KONSERVERT 2020

Gjennom å tilby ulike forsikringsprodukter påtar Fremtind Livsforsikring AS og SpareBank 1 Livsforsikring AS seg forsikringsrisiko. Forsikringsrisikoen består av risiko for at en definerte hendelse, som selskapet gjennom avtaler med kunder har forpliktet seg til å yte økonomisk vederlag for, inntreffer.

STYRING AV RISIKO FRA FORSIKRINGSKONTRAKTER

Målet for styring og kontroll av forsikringsrisiko er å støtte opp under selskapets og konsernets overordnede mål og strategi. Selskapet skal ha god forståelse for den risiko selskapet er eksponert mot, og dermed være i stand til å vurdere om risikoeksponeringen er rimelig i forhold til risikobærende evne.

Vurdering av forsikringsrisiko

Det er utarbeidet risikohåndbøker med retningslinjer for risikovurdering med helse- og tegningsregler for overtagelse av forsikringsrisiko. Ved tegning av individuelle risikoprodukter gjennomføres det en helsevurdering av forsikrede. Resultatet av denne vurderingen gjenspeiles i nivået på risikopremien som kreves. Ved inngåelse av grupplivsavtaler risiko-vurderes bedriften, foreningen og visse forsikrede.

Kontroll av forsikringsrisiko

Fremtind Livsforsikring AS har utarbeidet et rammeverk for styring og kontroll av forsikringsrisiko. Forsikringsrisikoen overvåkes på produktgrupper, hvor hver produktgruppes risikoresultat inndeles i elementene dødelighet, uførhet og ulykke. Utviklingen av risikoresultatene følges gjennom hele året. For hver type av risiko er det ordinære risikoresultatet for en periode differansen mellom de risikopremier selskapet har tatt inn for perioden og risikokostnader for perioden (utbetalinger og endringer i reserver).

Risikoresultat 2020

NOK 1 000	Individuell rente/pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Ulykke	Gruppeliv	Sum
Dødsrisiko (inkl. opplevelsesrisiko)	-6 365	435 835	588	-849	70 380	499 588
Uførhet	-146 211	-22 835	53 968	-	-110 614	-225 691
Ulykke	-80	-	-3 530	16 995	-31 204	-17 820
Risikoresultat før tekniske avsetninger	-152 656	413 000	51 026	16 146	-71 438	256 077
Tekniske avsetninger	-	-	-	-	-	-
Risikores. etter tekniske avsetninger	-152 656	413 000	51 026	16 146	-71 438	256 077
Risikoresultat netto	-152 656	413 000	51 026	16 146	-71 438	256 077

Tallene under viser samlet risikoresultat for 2020 ved en reduksjon i dødeligheten på hhv 10 prosent og 20 prosent eller en økning i uførheten på hhv 10 prosent og 20 prosent.

NOK 1 000	Individuell rente/pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Ulykke	Gruppeliv	Sum
10 prosent reduksjon i dødelighet	-172 918	438 047	46 102	16 230	-36 499	290 962
20 prosent reduksjon i dødelighet	-193 179	463 094	41 178	16 315	-1 561	325 847
10 prosent økning i uførhet	-203 786	393 266	4 852	16 146	-111 387	99 091
20 prosent økning i uførhet	-254 915	373 532	-41 322	16 146	-151 335	-57 894

Hvordan risikoresultat påvirker resultat til eier, avhenger av hvilken overskuddsmodell som gjelder for det enkelte produkt.

Reassuranse

Styret vedtar årlig selskapets reassuranseprogram.

Selskapet har følgende typer reassuransedekninger:

Kvotereassuranse

Ved kvotereassuranse deles forsikringsrisikoen mellom to parter, og på den måten overføres deler av risikoen til en reassurandør, der andelen som overføres er avtalespesifikt.

Eksedentreassuranse (surplus)

I kontraktene er det fastsatt en egenandel etter risikotype. All risiko utover egenandelen reassureres. Eksedentreassuranse er i likhet med kvotereassuranse en proporsjonal ordning, men med den ulikhet at prosentsatsen varierer fra forsikring til forsikring. Eksedentreassuranse benyttes særlig for individuelle forsikringer.

Excess of loss / Katastrofereassuranse

For hver erstatning som overskrider et fast beløp dekker reassurandøren det overskytende beløp, gjerne begrenset til et spesifisert maksimum. En erstatning kan defineres per risiko eller per begivenhet. Eksempel på en excess of loss er katastrofereassuranse. I det tilfelle hvor erstatning defineres per risiko, kan excess of loss til forveksling ligne på eksedentreassuransen.

FORHOLD OG BETINGELSER I FORSIKRINGSKONTRAKTER

Forsikringsrisiko

I de fleste produktgrupper tilbyr selskapet dekninger for uførhet, enten gjennom uførepensjon, premiefritak eller uførekapital.

Innen individuelle kontrakter og gruppeliv tilbys det dødsrisikoforsikringer.

Innen kollektiv pensjon tilbyr selskapet etterlattedekninger som trer i kraft ved forsikredes død.

Endringer i utbetalingsreglene i folketrygden har endret de forsikrede uføreytelsene. Når det gjelder endring i dødsrisiko, er det den stadig økende levealderen som påvirker om forventede utbetalingstidspunkter blir som forutsatt.

Med en stadig økning i levetid vil selskapets fremtidige utbetalinger til alderspensjon være økende sammenlignet med tidligere år.

Renterisiko

Selskapet har påtatt seg en renterisiko innenfor rente- og pensjonsforsikring. Selskapets gjennomsnittlig årlige rentegaranti er på 2,48%, beregnet ut fra forsikringskapital pr 31.12.2020. Forsikringskapital er premiereserve inkl. IBNS, tilleggsavsetninger og premiefond mv. Nye kontrakter i 2020 er tilbudt med grunnlagsrente 2 % for ettårige risikodekninger tilknyttet tjenstepensjon, og 0 % for hybridpensjon med garanti.

Et vedvarende lavt rentenivå vil øke risikoen tilknyttet rentegarantien. Dersom årlig avkastning ser ut til å bli lavere enn rentegarantien, foretas det enten finansielle tiltak for å sikre avkastning på nivå med rentegarantien og/eller tas det midler fra tilleggsavsetningene for å dekke garantien. Eventuell negativ avkastning må dekkes av selskapets egenkapital. I gode finansielle år tilføres det midler fra overskuddet til tilleggsavsetningene tilknyttet ytelsepensjon og fripoliser. Dette er regulert oppad til 12 % av kontraktens premiereserve. Det er ikke tilleggsavsetning tilknyttet hybridpensjon.

Gjennomsnittlig rentegaranti	2020
Individuell kapitalforsikring	3,22%
Individuell rente/pensjonsforsikring	5,60%
Kollektiv pensjonsforsikring	2,29%
Samlet	3,68%

Overskuddsmodeller

Selskapet har produkter med og uten rett til overskudd etter reglene i forsikringsvirksomhetsloven.

- Ny overskuddsmodell: Kollektiv ytelsepensjon, Innskuddspensjon med avkastningsgaranti, Garantikonto, Individuelle sparekontrakter inngått etter 2008
- Modifisert overskuddsmodell: Fripoliser utgått fra kollektiv pensjon
- Overskuddsdeling etter tidligere gjeldende regler: Individuell kapital og Individuell pensjon med overskuddsdeling inngått før 2008
- Uten overskuddsrett: Gruppeliv
- Med investeringsvalg: Innskuddspensjon, Hybridpensjon, Individuell kapital, Individuell rente/pensjon

Tildeling av overskudd

Hvorledes overskuddet tildeles hver enkelt kunde bestemmes ut fra hvilken produktgruppe kontrakten tilhører. For individuelle kapitalforsikringer akkumuleres overskuddet på den enkeltes kontrakt og utbetales sammen med forsikringssummen. Innen individuelle rente- og pensjonsforsikringer oppskrives den sikrede ytelsen med overskuddet. Individuelle forsikringer utgått fra kollektive ordninger behandles på tilsvarende måte.

For kollektive ytelsespensjonsordninger tilføres overskuddet ordningens tilhørende premiefond og pensjonistenes overskuddsfond etter regelverket fastsatt i lov om foretakspensjon. For hybridpensjon tilføres overskuddet etter reglene i tjenestepensjonsloven. For innskuddspensjon tilføres overskuddet etter reglene i forsikringsvirksomheten.

Flytteretten, hvor oppgjørsfristen kun er to måneder etter oppsigelsesfristens utløp for kontrakter hvor flytteverdien overstiger 300 millioner kroner, kan utgjøre en likviditetsrisiko dersom en eller flere større kontrakter flyttes i løpet av kort tid. En større fraflytting enn tilflytting over tid vil ha effekt på fremtidig kontantstrøm.

Generelt vil endringer i rammebetingelser for næringen kunne påvirke fremtidige kontantstrømmer.

Forfallsanalyse

Beste estimat for når regnskaps erstatnings forpliktelser forfaller til utbetaling. I estimatet er det hensyntatt avgang. For kollektiv ytelsespensjon er ikke ny opptjening hensyntatt.

2020

MNOK	Bokført verdi	0-5 år	5-10 år	10-15 år	15-20 år	>20 år
Utbetalinger (ikke diskontert)		8 385 384	5 854 631	4 547 217	3 711 653	7 601 955
Totale premiereserve, netto (diskontert)	22 424 517					

KONSENTRASJON AV FORSIKRINGSRISIKO

Forsikringsbestanden er godt diversifisert med hensyn på forsikringsrisiko. Den består i hovedsak av individuelle forsikringer og kollektive forsikringer der forsikringsrisikoen ikke er konsentrert.

NOTE 11 – FORSIKRINGSRISIKO I SKADEFORSIKRING

2020

Risikoen i en enkelt forsikringskontrakt er sannsynligheten for at den forsikrede hendelse inntreffer og usikkerheten i forhold til størrelsen av det påfølgende erstatningsbeløpet. Det ligger i forsikringskontraktens natur at risikoen er tilfeldig og derfor må estimeres.

For en portefølje av forsikringskontrakter hvor det benyttes sannsynlighetsteori ved beregning av pris og forsikringstekniske avsetninger, er den største risiko selskapet står overfor i forbindelse med forsikringskontrakter at de faktiske erstatningsbeløpene overstiger de beløp som er avsatt til å dekke erstatningene. Forsikringshendelser rammer tilfeldig, og de observerte antall hendelser og erstatningsbeløp vil som en naturlig følge av dette variere fra år til år i forhold til det nivå som er beregnet ved statistiske teknikker.

Erfaringsmessig viser det seg at jo større en portefølje av ensartede forsikringskontrakter er, desto mindre vil det forventede resultatet variere. En mer diversifisert portefølje vil ha mindre sannsynlighet for påvirkning fra endringer i en delportefølje. Konsernets tegningsstrategi er utformet med sikte på spredning mellom ulike typer forsikringsrisiko slik at variabiliteten i det forventede resultatet reduseres. Reassuranse benyttes for å utjevne konsernets risiko overfor større skadehendelser.

SENSITIVITET OVERFOR FORSIKRINGSRISIKO

I tabellen under vises påvirkningen på resultat og egenkapitalen (før skatt) av 1 prosentendring i brutto opptjent premie og 1 prosentpoeng endring i Combined Ratio for egen regning. Combined Ratio er det mest brukte kriteriet for å måle lønnsomhet innen skadeforsikring. En endring i Combined Ratio kan skyldes en endring i skadefrekvens, erstatningsnivå og/eller administrasjonskostnader.

Sensitivitetsanalyse – skadeforsikring

Resultateffekt før skatt (for egen regning)			Effekt i MNOK
1 prosentpoeng endring i combined ratio	Privat	+/-	80,2
1 prosentpoeng endring i combined ratio	Bedrift	+/-	11,2
1 % endring i premienivået		+/-	91,4

STYRING AV FORSIKRINGSRISIKO

Selskape har utarbeidet tegningsregler som beskriver hvilke forsikringsobjekter selskapene aksepterer i sine porteføljer. Det foretas kontroller i forhold til overholdelse av tegningsreglene. I tillegg er det i forsikringssystemet innarbeidet automatiske kontroller for inntegning av ny portefølje. Reassuranseavdekningen tilpasses i forhold til risikoeksponeringen av forsikringsporteføljen og gir avdekning ved større skadehendelser.

Brutto forfalt premie per forsikringsprodukt 2020

1 000 NOK

Kombinerte forsikringer Brann	3 157 339	Industriforsikring Brann	7 183	Sjø	-
Motorvogn	3 496 885	Komb. fors. mell. Brann	506 072	Energi/olje	-
Fritidsbåt	128 825	Motorvogn næring	338 190	Sum inng. Reass	-
Ulykkesforsikring	200 704	Ansvar	86 822	Sum sjø, energi, reass	-
Reiseforsikring	975 601	Yrkesskade	104 893		
Øvrig forsikring privat	161 826	Trygghet	170 858	Natur/pooler	197 338
		Annet	115 559		
Sum privat	8 121 180	Sum næring	1 329 576	Total brutto forfalt premie	9 648 094

ERSTATNINGSAVSETNINGER

Erstatningsavsetningen skal tilsvare de forventede fremtidige erstatningskostnader for alle skadetilfeller som er inntruffet, men som ikke er oppgjort på balansedagen.

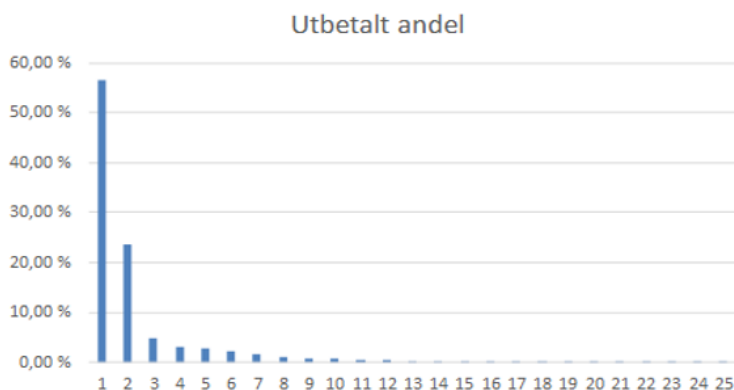
Det er ikke foretatt diskontering av erstatningsavsetningene.

PREMIEAVSETNINGER

Premieavsetningen skal dekke uavløpt risiko på skader som ennå ikke har inntruffet, på forsikringsavtaler som er inngått på balansetidspunktet.

UTBETALINGSMØNSTER FORSIKRINGSTEKNISKE AVSETNINGER

Diagrammet under viser den forventede utbetalingsprofilen for selskapets premie- og erstatningsavsetninger. Omtrent 57 % av avsetningene forventes utbetalt i løpet av ett år.

NOTE 12 – KREDITTEKSPONERING FOR HVER INTERNE RISIKORATING

Kredittrisikoen i SpareBank 1 Factoring AS er relatert til finansierings-/ utlånsrisiko.

I forbindelse med ICAAP benytter SpareBank 1 Factoring AS, standardmetoden for beregning av kredittrisikoen.

Selskapets interne kredittmodell er benevnt struktur-ratingmodellen og er en kombinasjon av risikomodell og effektivitetsmodell. Modellen har til hensikt å finne hvor godt egnet klientens forretning er for factoring og hvor effektivt SpareBank 1 Factoring AS kan drifte avtalen. Således er den ikke direkte henførbart til en risikomodell som har to dimensjoner/akser; rating på klient/kunde og sikkerhetsdekning.

Struktur-ratingmodellen fremstilles i en risikomatrix og konkluderer med lav-, middels- eller høy risiko i engasjementene. Modellen er også grunnlag for fastsettelse av kredittfullmakter.

Utvikling i utlånsporteføljen fra 31.12.19 til og med 31.12.20 fordelt på risikoklasser:

Risikoklasse	31.12.20		31.12.19	
	MNOK	Andel i %	MNOK	Andel i %
Lav risiko	1.416,8	75,4 %	1.607,4	72,0 %
Middels risiko	455,2	24,2 %	575	25,8 %
Høy risiko	2,9	0,2 %	48,8	2,2 %
Mislighold engasjement	1,3	0,2 %	0,0	0,0 %
Sum utlån	1.876,2	100,0 %	2.231,2	100,0 %

NOTE 13 - MAKSIMAL KREDITTRISIKOEKSPONERING, IKKE HENSYNTATT PANTSTILLELSER

Tabellen nedenfor viser brutto eksponering før eventuelle pantstillelser og tillatte motregninger.

Morselskapet			Konsernet	
Brutto eksponering			Brutto eksponering	
2020	2019	NOK 1 000	2020	2019
FORPLIKTELSE				
-	-	Innvilget ikke trukket kredittramme	1 522 637	1 713 749
-	-	Benyttede kreditter	1 265 215	1 570 753
-	-	Sun innvilgede kredittrammer	2 787 852	3 284 502

Total kredittrisiko avdempes for enkelte av de finansielle eiendelene. Alle utlån innenfor forretningsområdet factoring er sikret ved at det er stillet factoringpant. Finansielle garantier har kontragantgarantier på 90% - 100% av garantibeløpene. Innvilgede ikke trukkede kreditter betinger også at det må ligge fordringer bak trekket. Økt kundekonsentrasjon hos klient vil også automatisk redusere klientenes mulighet for å trekke på rammen.

NOTE 14 - ALDERSFORDELING PÅ FORFALTE, MEN IKKE NEDSKREVNE UTLÅN OG PREMIEINNTEKTER

Tabellen viser forfalte beløp på utlån, overtrekk på kreditt/innskudd og premieinntekter fordelt på antall dager etter forfall som ikke skyldes forsinkelser i betalingsformidlingen.

KONSERNET 2020

NOK 1 000	På forespørsel	Under 30 dager	31 - 60 dager	61 - 90 dager	Over 91 dager	Totalt
Portefølje av utestående fordringer					1 665 903	1 665 903
Forfalt, ikke betalt forsikringspremie	-	83 538	3 674	1 920	54 759	143 892
Sum	-	83 538	3 674	1 920	1 720 663	1 809 796

KONSERNET 2019

NOK 1 000	På forespørsel	Under 30 dager	31 - 60 dager	61 - 90 dager	Over 91 dager	Totalt
Portefølje av utestående fordringer ¹⁾					1 158 836	1 158 836
Forfalt, ikke betalt forsikringspremie	-	46 590	6 579	1 994	13 791	68 954
Sum	-	46 590	6 579	1 994	1 172 627	1 227 790

Utlån til og fordring på kunder -porteføljen består av ervervede misligholdte krav (alle krav over 90 dager) i Modhi Finance AS. Innfrielse av kravene i porteføljene er avhengig av skyldernes evne til å innfri.

NOTE 15 - GJENVÆRENDE KONTRAKTSMESSIG LØPETID PÅ FINANSIELLE FORPLIKTELSER

KONSERNET 2020

NOK 1 000	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1-5 år	Over 5 år	Uten forfall	Totalt
Innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	341 130	990 334	613 295	3 150 000	-	83 438	5 178 197
Kalkulert rente	-	18 519	36 097	69 584	-	-	124 201
Derivater	-	-415	806	55 212	-	-	55 603
Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner	-	484	-	1 001 794	-	533 000	1 535 278
Kalkulert rente	-	2 427	7 308	38 941	-	-	48 676
Sum finansielle forpliktelser	341 130	1 011 349	657 506	4 315 532	-	616 438	6 941 955

For beregning av kontantstrøm på ansvarlige lån er rentesats ved utgangen av 2020 lagt til grunn. For evigvarende ansvarlige lån er kontantstrømmen ført til og med intervallet 1 - 5 år. Hovedstolen er lagt uten forfall.

KONSERNET 2019

NOK 1 000	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1-5 år	Over 5 år	Uten forfall	Totalt
Innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	229 952	893 556	250 000	4 172 638	100 000	65 243	5 711 389
Kalkulert rente	-	37 762	111 486	267 113	-	-	416 361
Derivater	-	562	421	1 964	30 454	-	33 402
Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner	-	522	-	-	1 002 196	533 000	1 535 717
Kalkulert rente	-	5 953	17 924	95 507	41 321	-	160 705
Sum finansielle forpliktelser	229 952	938 355	379 831	4 537 222	1 173 971	598 243	7 857 574

For beregning av kontantstrøm på ansvarlige lån er rentesats ved utgangen av 2019 lagt til grunn. For evigvarende ansvarlige lån er kontantstrømmen ført til og med intervallet 1 - 5 år. Hovedstolen er lagt uten forfall.

MORSELSKAPET 2020

NOK 1 000	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1-5 år	Over 5 år	Uten forfall	Totalt
Innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	-	783 927	600 000	3 150 000	-	-	4 533 927
Kalkulert rente	-	15 283	36 097	69 521	-	-	120 901
Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner	-	484	-	-	-	283 000	283 484
Kalkulert rente	-	2 427	7 308	38 941	-	-	48 676
Lånetilsagn	-	-	-	-	-	-	-
Sum finansielle forpliktelser	-	802 121	643 405	3 258 462	-	283 000	4 986 988

For beregning av kontantstrøm på ansvarlige lån er rentesats ved utgangen av 2020 lagt til grunn. For evigvarende ansvarlige lån er kontantstrømmen ført til og med intervallet 1-5 år. Hovedstolen er lagt uten forfall.

MORSELSKAPET 2019

NOK 1 000	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1-5 år	Over 5 år	Uten forfall	Totalt
Innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	-	1 311 428	250 000	4 250 000	-	-	5 811 428
Kalkulert rente	-	33 827	99 964	266 205	-	-	399 996
Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner	-	522	-	-	-	283 000	283 522
Kalkulert rente	-	3 510	10 567	56 307	-	-	70 384
Sum finansielle forpliktelser	-	1 349 286	360 532	4 572 512	-	283 000	6 565 330

For beregning av kontantstrøm på ansvarlige lån er rentesats ved utgangen av 2019 lagt til grunn. For evigvarende ansvarlige lån er kontantstrømmen ført til og med intervallet 1-5 år. Hovedstolen er lagt uten forfall.

NOTE 16 - NETTO PREMIEINTEKTER FORSIKRING

NOK 1 000	SpareBank 1 Forsikring AS		Fremtind Forsikring konsern		Konsernet	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019
Brutto premieinntekter	6 700 893	9 227 044	12 470 310	8 602 165	19 171 202	17 829 210
-avgitt reassurans	3 611	180 032	-	-	3 611	180 032
Sum netto premieinntekter for egen regning	6 697 282	9 047 012	12 470 310	8 602 165	19 167 592	17 649 177

FORSIKRING

For SpareBank 1 Forsikring AS fordeler opptjent premieinntekter seg på følgende bransjer:

NOK 1 000	Ind.rente/ pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Ulykke	Gruppeliv	Sum
Brutto Premieinntekter 2020	357 735	511 735	5 831 423	-	-	6 700 893
Brutto Premieinntekter 2019	956 262	1 354 229	5 819 763	362 437	734 355	9 227 044

FREM TIND FORSIKRING

For Fremtind Forsikring konsern fordeler opptjent premieinntekter seg på følgende ulike produktklasser:

NOK 1 000	Ind.rente/ pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Ulykke	Gruppeliv	Sum
Brutto Premieinntekter 2020	687 062	1 109 766	-	387 296	984 190	3 168 314
Brutto Premieinntekter 2019	-	-	-	-	-	-

PRIVATBETONTE FORSIKRINGER

NOK 1 000	Kombinerte forsikringer brann	Motorvogn	Herav ansvar motorvogn	Fritidsbåt	Ulykkes- forsikring	Reise- forsikring	Øvrig forsikrin g privat	Sum privat forsikring
Opptjent premie 2020	3 078 540	3 376 334	998 248	123 108	201 501	973 292	149 032	7 901 807
Opptjent premie 2019	2 918 303	3 090 402	1 155 132	75 425	140 067	948 948	123 310	7 296 454

NÆRINGSBETONTE FORSIKRINGER

NOK 1 000	Industri- forsikring brann	Kombinerte forsikring mell. brann	Motorvogn	Herav ansvar motorvogn	Ansvar	Yrkesskade	Trygghet	Annet	Sum nærings- forsikring
Opptjent premie 2020	-4 456	469 426	302 548	66 237	79 027	102 774	68 730	215 790	1 233 840
Opptjent premie 2019	-6 970	375 550	240 797	67 154	65 831	99 245	260 487	108 712	1 143 652

ANDRE FORSIKRINGER

NOK 1 000	Sjø	Energi/olje	Inng. reassurans	Natur-pooler	Sum andre forsikringer
Opptjent premie andre 2020	-	-	-	166 349	166 349
Opptjent premie andre 2019	-	-	-	162 059	162 059

NOTE 17 - NETTO FORSIKRINGSYTELSE OG ERSTATNINGER FOR EGEN REGNING

NOK 1 000	SpareBank 1 Forsikring AS		Fremtind Forsikring konsern		Konsernet	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019
Brutto forsikringsytelser og erstatninger	2 912 600	3 843 428	7 547 827	6 135 246	10 460 427	9 978 674
-Reassurandørens andel av erstatninger	-	-150 261	-228 337	51 208	-228 337	-99 053
Sum netto forsikringsytelser og erstatninger for egen regning	2 912 600	3 693 167	7 319 491	6 186 454	10 232 090	9 879 621

FORSIKRING

For SpareBank 1 Forsikring AS fordeler brutto erstatninger seg på følgende bransjer:

NOK 1 000	Ind. rente/ pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Ulykke	Gruppeliv	Sum
Brutto erstatninger 2020	478 711	318 863	2 113 141	-	1 885	2 912 600
Brutto erstatninger 2019	611 349	582 692	1 956 502	155 005	537 880	3 843 428

SKADEFORSIKRING

For Fremtind Forsikring konsern fordeler brutto erstatninger seg på følgende ulike produktklasser:

NOK 1 000	Ind.rente/ pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Ulykke	Gruppeliv	Sum
Brutto erstatninger 2020	168 908	342 173	-	145 562	618 951	1 275 594
Brutto erstatninger 2019	-	-	-	-	-	-

PRIVATBETONTE FORSIKRINGER

NOK 1 000	Kombinerte forsikringer brann	Motorvogn	Herav ansvar motorvogn	Fritidsbåt	Ulykkes- forsikring	Reise- forsikring	Øvrig forsikring privat	Sum privat forsikring
Brutto erstatninger 2020	2 276 884	1 912 053	238 864	93 678	96 001	721 039	124 782	5 224 438
Brutto erstatninger 2019	2 307 674	2 111 976	385 039	53 139	198 126	666 572	116 343	5 453 831

NÆRINGSBETONTE FORSIKRINGER

NOK 1 000	Industri- forsikring brann	Kombinerte forsikringer mell. brann	Motorvogn	Herav ansvar motorvogn	Ansvar	Yrkes- skade	Trygghet	Annet	Sum nærings- forsikring
Brutto erstatninger 2020	31 177	357 026	191 052	11 643	106 056	508	49 125	111 649	846 594
Brutto erstatninger 2019	33 477	285 354	147 855	7 372	62 645	-15 980	50 399	81 300	645 050

ANDRE FORSIKRINGER

NOK 1 000	Sjø	Energi/olje	Inng. Reassuranse	Naturpooler	Sum andre forsikringer
Brutto erstatninger 2020	-	-	-2	201 204	201 202
Brutto erstatninger 2019	-	-10	-864	37 239	36 365

NOTE 18 - FORSIKRINGSFORPLIKTELSER I LIVSFORSIKRING

Konsernet
2020

NOK 1 000	Brutto premiereserve	Tilleggs- avsetninger	Kursregulerings- fond	Premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond	Sum
Individuell rente/pensjon	9 059 990	127 763	-	-	9 211 523
Overskuddsmodell etter forsikringsvirksomhetsloven	423 179	10 602	-	-	-
Overskuddsmodell etter tidligere gjeldende regler	2 391 086	117 161	-	-	-
Kontrakter uten rett til andel av overskudd	3 064 313	-	-	-	-
Investeringsvalg	3 181 412	-	-	-	-
Individuell kapital	4 215 026	4 421	-	-	4 289 712
Overskuddsmodell etter forsikringsvirksomhetsloven	134 626	-	-	-	-
Overskuddsmodell etter tidligere gjeldende regler	207 107	4 421	-	-	-
Kontrakter uten rett til andel av overskudd	566 043	-	-	-	-
Investeringsvalg	3 307 250	-	-	-	-
Kollektiv pensjon	49 952 630	1 074 434	-	881 628	53 261 455
Foretakspensjon uten investeringsvalg	1 785 977	175 816	-	188 628	-
Foretakspensj ordn uten rett til andel overskudd	-	-	-	-	-
Fripoliser uten investeringsvalg	8 798 043	898 618	-	-	-
Tjenestepensjonsordninger uten investeringsvalg	1 384 926	-	-	64 260	-
Tjenestepensjonsordn uten rett til andel overskudd	-	-	-	-	-
Tjenestepensjonsordn med investeringsvalg	1 320 443	-	-	43 998	-
Innskuddsbaserte pensjonsordninger uten inv.	282 074	-	-	11 471	-
Innskuddsbaserte pensjonsordninger med inv valg	23 329 809	-	-	573 271	-
Pensjonskapitalbevis uten investeringsvalg	356 743	-	-	-	-
Pensjonskapitalbevis med investeringsvalg	12 371 455	-	-	-	-
Pensjonsbevis uten investeringsvalg	323 161	-	-	-	-
Gruppeliv	2 482 829	-	-	-	2 515 229
Ulykkesforsikring	593 780	-	-	-	593 780
Kontrakter uten rett til andel av overskudd	593 780	-	-	-	-
Kursreguleringsfond	-	-	2 852 576	-	2 852 576
Totalt alle bransjer	66 304 255	1 206 618	2 852 576	881 628	72 724 276

**Konsernet
2019**

NOK 1 000	Brutto premiereserve	Tilleggs- avsetninger	Kursregulerings- fond	Premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond	Sum
Individuell rente/pensjon	8 042 455	145 235	-	-	8 187 690
Overskuddsmodell etter forsikringsvirksomhetsloven	163 981	13 531	-	-	-
Overskuddsmodell etter tidligere gjeldende regler	2 602 378	131 704	-	-	-
Kontrakter uten rett til andel av overskudd	2 610 385	-	-	-	-
Investeringsvalg	2 665 712	-	-	-	-
Individuell kapital	3 563 127	5 764	-	-	3 568 891
Overskuddsmodell etter forsikringsvirksomhetsloven	144 103	-	-	-	-
Overskuddsmodell etter tidligere gjeldende regler	314 260	5 764	-	-	-
Kontrakter uten rett til andel av overskudd	376 527	-	-	-	-
Investeringsvalg	2 728 237	-	-	-	-
Kollektiv pensjon	44 151 014	1 185 951	-	805 792	46 142 757
Ytelsesbaserte pensjonsordninger uten investeringsvalg	1 657 731	194 863	-	227 457	-
Foretakspensj ordn uten rett til andel overskudd	112 029	-	-	-	-
Fripoliser uten investeringsvalg	9 023 965	991 088	-	-	-
Tjenestepensjonsordninger uten investeringsvalg	840 851	-	-	45 911	-
Tjenestepensjonsordn uten rett til andel overskudd	725 623	-	-	1 630	-
Tjenestepensjonsordn med investeringsvalg	1 019 035	-	-	36 460	-
Innskuddsbaserte pensjonsordninger uten inv.	296 389	-	-	9 994	-
Innskuddsbaserte pensjonsordninger med inv valg	20 148 458	-	-	484 339	-
Pensjonskapitalbevis uten investeringsvalg	346 286	-	-	-	-
Pensjonskapitalbevis med investeringsvalg	9 769 509	-	-	-	-
Pensjonsbevis uten investeringsvalg	211 137	-	-	-	-
Gruppeliv	1 550 248	-	-	4 302	1 554 550
Ulykkesforsikring	442 605	-	-	-	442 605
Kontrakter uten rett til andel av overskudd	442 605	-	-	-	-
Kursreguleringsfond	-	-	2 326 306	-	2 326 306
Totalt alle bransjer	57 749 449	1 336 951	2 326 306	810 094	62 222 799

NOTE 19 - FORSIKRINGSTEKNISK AVSETNING I SKADEFORSIKRING

NOK 1 000											
Skadeforsikringsforpliktelse - Direkte forsikring og mottatt proporsjonal gjenforsikring											
	Forsikring mot utgifter til medisinsk behandling	Forsikring mot inntektstap	Yrkesskade-forsikring	Motorvogn-forsikring - trafikk	Motorvogn-forsikring - øvrig	Sjøforsikring, transport-forsikring og luftfart forsikring	Forsikring mot brann og annen skade på eiendom	Ansvars-forsikring	Assistanse-forsikring	Forsikring mot diverse økonomiske tap	Sum
Ikke opptjent brutto premie	68 388	15 882	47 479	629 311	1 283 648	66 252	1 515 625	43 173	284 242	86 600	4 040 599
Brutto erstatningsavsetning	594 415	224 797	428 631	550 058	326 704	30 275	1 789 324	154 861	150 704	29 976	4 279 746
Andre tekniske avsetninger											828 625
Sum brutto forsikringsforpliktelse regnskap	662 803	240 679	476 110	1 179 369	1 610 352	96 527	3 304 949	198 033	434 947	116 576	9 148 970

NOK 1 000

Ikke opptjent brutto premie Solvens II	181 568
Brutto erstatningsavsetning Solvens II	4 113 395
Risikomargin Solvens II	560 131
Brutto forsikringsforpliktelse Solvens II	4 855 094

Forskjeller forsikringsforpliktelse regnskap	3 465 250
---	------------------

NOK 1 000	Ikke opptjent brutto premie	Ikke opptjent premie for egenregning	Brutto Erstatnings-avsetning	Erstatnings-avsetning for egen regning
1) Naturskadepool 1	71 458	71 458	214 845	214 845
2) TFF 2	0	0	0	0
3) YFF 3	0	0	3 146	3 146
4) Legemiddel 4	0	0	0	0
Sum	71 458	71 458	217 990	217 990

1 Inngår i "Forsikring mot brann og annen

2 Inngår i "Motorvognforsikring trafikk"

3 Inngår i "Yrkesskadeforsikring"

4 Inngår i "Ansvarsforsikring"

BESKRIVELSE AV METODE:

Verdsettelse forsikringsforpliktelser	Regnskapsformål	Solvens II formål
Uopptjent premie	Den delen av forfalte bruttopremier som på balansedagen gjelder de ikke avløpte deler av forsikringenes dekningsperioder (ÅRF §3-5 (1))	Premieavsetningen skal være et beste estimat av kontantstrømmen som relaterer seg til forsikringsforpliktelser som ikke er opptjent for kontrakter innenfor definisjonen av kontraktens grenser. Beste estimat av premieavsetningen beregnes ved å sette opp fremtidige inn- og utgående kontantstrømmer: <ul style="list-style-type: none"> • Fremtidig premie • Fremtidige erstatningskostnader • Forventede administrasjonskostnader knyttet til aktive avtaler • Justering for å ta hensyn til effekten av forventet kundeavgang Fremtidig premie oppstår for kontrakter med terminbetaling, eventuell tilleggspremie og også for juridisk bindende avtaler som enda ikke er aktive. For kontrakter med terminbetaling innebærer dette en reklassifisering av kundefordringer på eiendelssiden av balansen til premieavsetningen.
Erstatningsavsetningen	Skal tilsvare forventede brutto erstatningskostnader for alle skadetilfeller som på balansedagen er inntruffet, men ikke oppgjort (ÅRF §3-5 (3)). Erstatningsavsetningene diskonteres ikke.	Erstatningsavsetningen skal være et beste estimat av kontantstrømmen som relaterer seg til skader som har inntruffet på verdsettelsestidspunktet. Kontantstrømmen inkluderer alle skadeutbetalinger og kostnader knyttet til disse skadene, samt eventuelle inngående kontantstrømmer som kan oppstå som en følge av fremtidig premie, berging, regress eller lignende. Alle kontantstrømmer med mer enn 12 måneders varighet er neddiskontert. Neddiskonteringsraten skal være risikofri og er således ikke relatert til forventet finansavkastning.
Risikomargin	Ikke aktuell	Risikomarginen skal beregnes som kostnaden ved å fremskaffe egenkapital tilsvarende det solvenskapitalkravet som trengs for å holde forsikringsforpliktelsene frem til risikoen er ferdig avløpt.

BESKRIVELSE AV VERDSETTELSE FOR SOLVENSFORMÅL OG VERDSETTELSE I REGNSKAPET:

Beregning av erstatningsavsetningene er basert på bruk av erfaringsdata der det tas utgangspunkt i hvordan erstatningskostnadene utvikler seg over tid. Dette vil omfatte utviklingen i både RBNS-avsetningene og avsetninger for etteranmeldte skader (IBNR-avsetningene). For å beregne erstatningsavsetningen bygges det opp statistiske modeller basert på erfaringstall og informasjon om porteføljeutvikling. Det benyttes følgende hovedtyper av statistiske modeller;

* *“Chain ladder”*-metoder, der det benyttes historiske data for å estimere faktorer for utviklingen i betalt, fastsatt (betalt+RBNS) og antall skader

* *“Forventet skadeprosent”*-metoder (for eksempel Bornhuetter-Ferguson), der det benyttes en forventet skadeprosent for det aktuelle forsikringsproduktet til å estimere gjenstående erstatningsutbetaling

* Metoder der en benytter en *kombinasjon av “Chain ladder” og “Forventet skadeprosent”*. En fordel med disse metodene er at man legger mer vekt på erfaringsdata når avviklingen av skadeåret er blitt sikrere

Valg av beregningsmetoder vil være avhengig av forsikringsprodukt og hvor mange års skadehistorikk som er tilgjengelig. I den utstrekning disse metodene er basert på data for historisk erstatningsutvikling blir det forutsatt at det historiske mønsteret for erstatningsutvikling vil fortsette i fremtiden. Det finnes årsaker til at dette ikke vil være tilfelle, og i de tilfeller har man tatt hensyn til dette ved å modifisere parametere som inngår i modellene.

Erstatningsavsetningene til regnskapsformål er ikke diskontert.

NOTE 20 - FORDRING PÅ REASSURANDØR

NOK 1 000	Konsernet	
	2020	2019
Fordring på reassurandør i skadeforsikring	239 473	221 823
Fordring på reassurandør i livsforsikring	525 968	360 586
Gjenforsikringsandel erstatningsavsetning ført brutto	145 098	176 064
Sum fordring på reassurandør	908 248	758 141

NOTE 21 - FORDRING PÅ FORSIKRINGSTAKER

NOK 1 000	Konsernet	
	2019	2018
Hovedforfalt fakturert restanse i skadeforsikring	25 066	522 383
Hovedforfalt ikke fakturert restanse i skadeforsikring	2 972 449	2 758 417
Kundefordringer i livsforsikring	128 555	114 428
Sum fordring på forsikringstaker	3 126 070	3 395 228

NOTE 22 - INNTEKTER OG KOSTNADER FRA FINANSIELLE EIENDELER OG GJELD

Morselskapet		Konsernet	
2020	2019 NOK 1 000	2020	2019
Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet			
Aksjer og andeler			
-	- Utbytte fra aksjer og andeler	30 920	25 482
-5 790	- Netto urealisert og realisert gevinst/tap av aksjer og andeler	4 325 109	5 486 693
-5 790	- Sum netto inntekter aksjer og andeler	4 356 029	5 512 174
Obligasjoner og sertifikater			
-	- Mottatte og opptjente renteinntekter	747 109	580 332
-	- Netto realisert og urealisert gevinst/tap av rentepapirer	524 333	594 521
-	- Sum netto inntekter fra obligasjoner, sertifikater, rentefond og andre verdipapirer med fast avkastning	1 271 442	1 174 853
Andre finansielle instrumenter			
-	- Mottatte og opptjente renteinntekter	6 764	6 176
-	- Netto urealisert og realisert gevinst/tap derivater og andre finansielle eiendeler	-110 268	-291 272
-	- Sum derivater og andre finansielle instrumenter	-103 504	-285 096
-5 790	- Netto inntekter og gevinst/tap fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	5 523 967	6 401 932
Netto inntekter fra obligasjoner vurdert til amortisert kost			
-	- Mottatte og opptjente renteinntekter obligasjoner holdt til forfall	64 777	109 374
-	- Netto realisert og urealisert gevinst/tap obligasjoner holdt til forfall	-5 089	15 429
-	- Netto inntekter fra obligasjoner holde-til-forfall	59 687	124 803
-	- Mottatte og opptjente renteinntekter andre obligasjoner til amortisert kost	294 267	281 484
-	- Netto realisert og urealisert gevinst/tap obligasjoner til amortisert kost	2 357	-874
-	- Netto inntekter og gevinst/tap obligasjoner til amortisert kost	296 624	280 610
74 524	61 250 Renteinntekter på utlån og fordringer	369 969	410 399
-109 999	-140 487 Rentekostnader på finansielle forpliktelser	-244 335	-251 358

NOTE 23 – LEIEAVTALER

Morselskapet		Konsernet	
2020	2019	2020	2019
	NOK 1000		
Balansførte verdier			
Eiendel			
11 549	13 473	82 614	113 885
-	-	401	723
11 549	13 473	83 015	114 607
Forpliktelse			
11 841	13 642	84 534	114 808
-	-	408	723
11 841	13 642	84 941	115 531
Resultatførte verdier			
-322	-367	-2 987	-2 194
-1 925	-1 925	-26 243	-20 519
-	-	-302	-253
Leieavtaler ikke innregnet iht IFRS 16			
-	7	225	10 546
Kontantstrøm			
2 604	3 108	14 711	29 848

Konsernet

Forfallsanalyse av leieforpliktelser	2020	2021	2022	2023	2024
Leieforpliktelser - leide lokaler	38 601	28 273	17 603	9 214	4 494
Leieforpliktelser - andre anleggsmidler	307	248	120	50	-

Morselskapet

Forfallsanalyse av leieforpliktelser	2020	2021	2022	2023	2024
Leieforpliktelser - leide lokaler	11 841	10 192	8 422	6 525	4 494
Leieforpliktelser - andre anleggsmidler	-	-	-	-	-

SpareBank 1 Gruppen har implementert IFRS 16 Leieavtaler fra og med regnskapsåret 2019. Standarden påvirker både balanse og resultatregnskap.

Leietager skal i henhold til hovedregelen i IFRS 16 innarbeide alle leieavtaler i balansen, ved at forpliktelse til å betale leie over leieperioden samt tilhørende rett til bruk av underliggende eiendel, innregnes. Alle leieavtaler som overfører retten til å kontrollere bruken av en identifisert eiendel ved at leietager bestemmer bruk og mottar de økonomiske fordelene, innregnes. Leieforpliktelsen måles til nåverdien av faste leiebetalinger over leieperioden.

Konsernet har valgt å benytte unntaksregelen ved at leie for kortsiktige leieavtaler med inntil 12 måneders varighet og for avtaler med lav verdi kostnadsføres direkte i resultatregnskapet.

Ved fastsettelse av leieperiode er uoppsigelig leieperiode justert for forlengelsesopsjoner og termineringsrettigheter som det er rimelig sikkert at konsernet vil benytte, lagt til grunn. Det foretas vurdering av nedskrivningsbehov iht IAS 36 for balansført bruksrettighet med særskilt vurdering av hvordan tilhørende leieforpliktelse skal medtas i vurderingen.

Diskonteringsrente benyttet ved måling av nåverdien av faste leiebetalinger over leieperioden, er fastsatt basert på den marginale lånerente for det aktuelle selskap, eiendel og avtalens gjenværende leieperiode basert på årlig nedbetaling. For avtaler som inngås etter implementeringstidspunktet benyttes diskonteringsrente tilsvarende implisitt rente i leieavtalen hvis denne enkelt kan beregnes og fastsettes.

NOTE 24 – KLASSIFISERING AV FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSE

Konsernet 2020

NOK 1 000	Note	Lån og fordringer	Holdt til forfall	Virkelig verdi trading	Virkelig verdi FVO	Tilgjengelig for salg	Sum
Finansielle eiendeler							
Bankinnskudd	13, 28	3 535 606	-	-	-	-	3 535 606
Aksjer og andeler	13, 25, 26	-	-	337	31 602 720	32 215	31 635 273
Obligasjoner og sertifikater med fast avkastning	13, 25, 26, 27, 28	9 883 504	1 384 316	-	38 372 359	-	49 640 178
Andre finansielle eiendeler	13, 25, 26	-	-	-	703 216	-	703 216
Utlån til kredittinstitusjoner	13, 14, 25, 28	3 000	-	-	-	-	3 000
Utlån til kunder	13, 14, 25, 28	3 542 279	-	-	-	-	3 542 279
Finansielle derivater	9, 13, 25	-	-	916 649	-	-	916 649
Finansielle eiendeler	13	945 765	-	-	-	-	945 765
Sum finansielle eiendeler		17 910 153	1 384 316	916 986	70 678 295	32 215	90 921 965

NOK 1 000	Note	Amortisert kost	Holdt til forfall	Virkelig verdi trading	Virkelig verdi FVO	Tilgjengelig for salg	Sum
Finansielle forpliktelser							
Ansvarlig lån og fondsobligasjoner	15, 28, 40	1 535 278	-	-	-	-	1 535 278
Gjeld til kredittinstitusjoner	15, 25, 28, 41	4 253 319	-	-	-	-	4 253 319
Innskudd fra og gjeld til kunder	15, 25, 28, 41	924 878	-	-	-	-	924 878
Finansielle derivater	9, 25	-	-	55 603	-	-	55 603
Finansielle forpliktelser		3 051 086	-	-	-	-	3 051 086
Sum finansielle forpliktelser		9 764 561	-	55 603	-	-	9 820 165

Konsernet 2019

NOK 1 000	Note	Lån og fordringer	Holdt til forfall	Virkelig verdi trading	Virkelig verdi FVO	Tilgjengelig for salg	Sum
Finansielle eiendeler							
Bankinnskudd	13, 28	1 866 569	-	-	-	-	1 866 569
Aksjer og andeler	13, 25, 26	-	-	240	25 814 935	24 634	25 839 809
Obligasjoner og sertifikater med fast avkastning	13, 25, 26, 27, 28	9 365 553	1 897 365	-	33 148 079	-	44 410 997
Andre finansielle eiendeler	13, 25, 26	-	-	-	842 673	-	842 673
Utlån til kredittinstitusjoner	13, 14, 25, 28	-	-	-	-	-	-
Utlån til kunder	13, 14, 25, 28	3 389 493	-	-	-	-	3 389 493
Finansielle derivater	9, 13, 25	-	-	697 055	-	-	697 055
Finansielle eiendeler	13	238 491	-	-	-	-	238 491
Sum finansielle eiendeler		14 860 106	1 897 365	697 295	59 805 687	24 634	77 285 087

NOK 1 000	Note	Amortisert kost	Holdt til forfall	Virkelig verdi trading	Virkelig verdi FVO	Tilgjengelig for salg	Sum
Finansielle forpliktelser							
Ansvarlig lån og fondsobligasjoner	15, 28, 40	1 535 717	-	-	-	-	1 535 717
Gjeld til kredittinstitusjoner	15, 25, 28, 41	5 008 784	-	-	-	-	5 008 784
Innskudd fra og gjeld til kunder	15, 25, 28, 41	702 605	-	-	-	-	702 605
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	15, 25, 26, 28	-	-	-	-	-	-
Finansielle derivater	9, 25	-	-	28 160	5 241	-	33 402
Finansielle forpliktelser		2 226 485	-	-	-	-	2 226 485
Sum finansielle forpliktelser		9 473 592	-	28 160	5 241	-	9 506 993

Morselskapet 2020

NOK 1 000	Note	Lån og fordringer	Tilgjengelig for salg	Sum
Finansielle eiendeler				
Bankinnskudd	13, 28	234 991	-	234 991
Aksjer og andeler	13, 25, 26	-	4 996	4 996
Obligasjoner og sertifikater med		-	-	-
Andre finansielle eiendeler		-	-	-
Utlån til kredittinstitusjoner	13, 25, 28	2 114 608	-	2 114 608
Utlån til kunder		-	-	-
Finansielle derivater	9, 13, 25	-	-	-
Finansielle eiendeler	13	23 532	-	23 532
Sum finansielle eiendeler		2 373 131	4 996	2 378 127

NOK 1 000	Note	Amortisert kost	Tilgjengelig for salg	Sum
Finansielle forpliktelser				
Ansvarlig lån og og fondsobligasjoner	15, 28, 40	283 484	-	283 484
Gjeld til kredittinstitusjoner	15, 25, 28, 41	4 533 927	-	4 533 927
Finansielle forpliktelser		37 592	-	37 592

Morselskapet 2019

NOK 1 000	Note	Lån og fordringer	Tilgjengelig for salg	Sum
Finansielle eiendeler				
Bankinnskudd	13, 28	358 437	-	358 437
Aksjer og andeler	13, 25, 26	-	4 996	4 996
Utlån til kredittinstitusjoner	13, 25, 28	2 533 644	-	2 533 644
Finansielle eiendeler	9, 13, 25	57 688	-	57 688
Sum finansielle eiendeler		2 949 769	4 996	2 954 766

NOK 1 000	Note	Amortisert kost	Tilgjengelig for salg	Sum
Finansielle forpliktelser				
Ansvarlig lån og og fondsobligasjoner	15, 28, 40	283 522	-	283 522
Gjeld til kredittinstitusjoner	15, 25, 28, 41	5 811 428	-	5 811 428
Finansielle forpliktelser	9, 25	34 515	-	34 515
Finansielle forpliktelser		6 129 465	-	6 129 465

NOTE 25 – VERDSETTELSESHIERARKI

Konsernet 2020	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Sum
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettelsesteknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettelsesteknikk basert på ikke observerbare markedsdata	
NOK 1000				
Verdipapirer – tilgjengelig for salg	-	31 011	1 204	32 215
Verdipapirer- holdt for handelsformål	-	337	-	337
Herav aksjer og andeler	-	337	-	337
Verdipapirer - utpekt til virkelig verdi over resultatet	53 533 461	16 941 916	202 918	70 678 295
Herav aksjer og andeler	31 399 803	-	202 918	31 602 720
Herav obligasjoner og sertifikater	22 133 658	16 238 700	-	38 372 359
Herav andre verdipapirer	-	703 216	-	703 216
Finansielle derivater	-	916 649	-	916 649
Sum eiendeler	53 533 461	17 889 914	204 121	71 627 496
Finansielle derivater	-	55 603	-	55 603
Herav aksjeinstrumenter	-	54 853	-	54 853
Herav renteinstrumenter	-	750	-	750
Sum forpliktelser	-	55 603	-	55 603

Avstemming av nivå 3

FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI	Aksjer og andeler	Obligasjoner og sertifikater	Andre verdipapirer
Inngående balanse	198 990	-	-
Netto verdiendring ført over utvidet resultat	4 416	-	-
Kapitalnedsettelse	714	-	-
Utgående balanse	204 121	-	-

Total gevinster og tap realiserte og urealisert som er ført over resultatet	Aksjer og andeler	Obligasjoner og sertifikater	Andre verdipapirer
Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	4 356 029	1 271 442	-103 504
Sum urealisert gevinst og tap ført over resultatet	4 356 029	1 271 442	-103 504

Konsernet 2019	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Sum
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettelsesteknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettelsesteknikk basert på ikke observerbare markedsdata	
NOK 1000				
Verdipapirer – tilgjengelig for salg	-	24 145	489	24 634
Verdipapirer- holdt til handelsformål	-	240	-	240
Herav aksjer og andeler	-	240	-	240
Verdipapirer - utpekt til virkelig verdi over resultatet	44 687 975	14 919 211	198 502	59 805 687
Herav aksjer og andeler	25 616 434	-	198 502	25 814 935
Herav obligasjoner og sertifikater	19 071 541	14 076 538	-	33 148 079
Herav andre verdipapirer	-	842 673	-	842 673
Finansielle derivater	-	697 055	-	697 055
Sum eiendeler	44 687 975	15 640 651	198 990	60 527 616

Finansielle derivater	-	33 402	-	33 402
Herav aksjeinstrumenter	-	27 057	-	27 057
Herav renteinstrumenter	-	6 345	-	6 345
Sum forpliktelser	-	33 402	-	33 402

Avstemming av nivå 3

FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI	Aksjer og andeler	Obligasjoner og sertifikater	Andre verdipapirer
Inngående balanse	512	-	-
Netto verdiendring ført over utvidet resultat	690	-	-
Avhending	197 812	-	-
Kapitalnedsettelse	-23	-	-
Utgående balanse	-	198 990	-
Totalt gevinster og tap realiserte og urealisert som er ført over resultatet	Aksjer og andeler	Obligasjoner og sertifikater	Andre verdipapirer
Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Aksjer og andeler	Obligasjoner og sertifikater	Andre verdipapirer
Netto innt. fra fin instr til vv over res	5 512 174	1 174 853	-285 096
Netto inntekter fra finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	-	-	-
Sum realisert og urealisert gevinst og tap ført over resultatet	5 512 174	1 174 853	-285 096

Morselskapet 2020	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettelsesteknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettelsesteknikk basert på ikke observerbare markedsdata	
NOK 1000				
Verdipapirer – tilgjengelig for salg	-	4 996	-	4 996
Sum eiendeler	-	4 996	-	4 996

Avstemming av nivå 3

Totalt realisert og urealisert gevinst og tap ført over resultatet	Aksjer og andeler	Obligasjoner og sertifikater	Andre verdipapirer
Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	-5 790	-	-
Sum realisert og urealisert gevinst og tap ført over resultatet	-5 790	-	-

Morselskapet 2019	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettelses-teknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettelses-teknikk basert på ikke observerbare markedsdata	
NOK 1000				
Verdipapirer – tilgjengelig for salg	-	4 996	-	4 996
Sum eiendeler	-	4 996	-	4 996

Avstemming av nivå 3

FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI	Aksjer og andeler	Obligasjoner og sertifikater	Andre verdipapirer
Inngående balanse	23	-	-
Avhending	-23	-	-
Utgående balanse	-	-	-

VERDSETTELSESHIERARKI - FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSE TIL VIRKELIG VERDI

Hoveddelen av selskapets finansielle eiendeler er vurdert til virkelig verdi. Virkelig verdi er det beløpet den enkelte eiendel kan omsettes for i en velordnet transaksjon mellom markedsaktører på måletidspunktet under de gjeldende markedsforhold.

Ved beregning av virkelig verdi benyttes ulike metoder og teknikker avhengig av type finansielle eiendeler og i hvilken grad de handles i aktive markeder. Eiendelene klassifiseres i sin helhet i en av tre verdsettelsesnivåer basert på det laveste nivå av verdsettelsesinformasjon som er betydningsfull for verdsettelsen av eiendelen.

Nivå 1

Kvoterte priser i aktive markeder anses som det beste estimat på en eiendels virkelige verdi. Eiendeler klassifiseres i nivå 1 dersom virkelig verdi er fastsatt basert på priser som er enkelt og regelmessig tilgjengelige og representerer faktiske og regelmessige forekommende markedstransaksjoner på en armlengdes avstand.

Følgende finansielle eiendeler er klassifisert under nivå 1

- Andeler i aksje-, obligasjons- og pengemarkedsfond
- Børsnoterte aksjer, statsobligasjoner og statssertifikater med fast avkastning

Nivå 2

Når kvoterte priser i aktive markeder ikke er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi for eiendelen ved hjelp av verdsettelsesmetoder som baserer seg på observerbare markedsdata. Eiendeler klassifiseres i nivå 2 dersom virkelig verdi er fastsatt med referanse til priser som ikke er kvoterte, men som er observerbare enten direkte (som priser) eller indirekte (derivert fra priser).

Følgende finansielle instrumenter er klassifisert under nivå 2

- Valutaterminer, fremtidige renteaftaler og aksjeswapper hvor virkelig verdi er derivert fra verdien av underliggende instrument
- Obligasjoner og sertifikater som ikke er noterte, eller er noterte, men hvor det ikke forekommer regelmessige transaksjoner. De unoterte instrumentene verdsettes basert på observerbare rentekurver og estimert kredittspread der hvor det er aktuelt

Nivå 3

Når verken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedsdata er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi ved hjelp av verdsettelsesteknikker som ikke er basert på observerbare markedsdata. Eiendeler klassifiseres i nivå 3 dersom virkelig verdi er fastsatt uten å være basert på verken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedsdata.

Konsernet har en helt ubetydelig post klassifisert under nivå 3.

Bevegelser mellom nivåene skjer når karakter rundt input til verdsettelse endrer seg.

NOTE 26 – VERDIPAPIRER TIL VIRKELIG VERDI

Konsernet			
Aksjer og andeler		2020	2019
NOK 1 000		Bokført verdi/ virkelig verdi	Bokført verdi/ virkelig verdi
Aksjer og andeler til virkelig verdi		31 400 140	25 815 175
<hr/>			
Obligasjoner og sertifikater		2020	2019
NOK 1 000	Risikovekting	Bokført verdi/ virkelig verdi	Bokført verdi/ virkelig verdi
<hr/>			
Norske			
Stats og statsgaranterte	0%	942 660	1 262 773
Kredittforetak og bank	10%	2 102 376	3 622 162
Kommuner og fylker	20%	745 623	1 713 619
Kredittforetak og bank	20%	6 432 533	3 722 369
Obligasjonsfond	20%	9 775 736	8 441 633
Pengemarkedsfond	20%	5 318 994	3 823 473
Obligasjonsfond	50%	2 283 311	1 958 778
Kredittforetak og bank	100%	337 974	355 250
Pengemarkedsfond	100%	1 890 930	1 453 486
Industriforetak	100%	2 041 109	1 697 560
Sum norske obligasjoner og sertifikater		32 046 524	28 235 977
<hr/>			
Utenlandske			
Stats og statsgaranterte	0%	628 769	651 917
Utenlandske obligasjoner med pantsikkerhet	10%	529 585	908 471
Kommuner og fylker	20%	22 137	85 896
Kredittforetak og bank	20%	611 402	573 268
Obligasjonsfond	20%	1 903 202	1 578 602
Obligasjonsfond	100%	-	-
Kredittforetak og bank	100%	331 809	76 739
Industriforetak	100%	2 274 152	1 037 209
Sum utenlandske obligasjoner og sertifikater		6 325 834	4 912 102
Sum obligasjoner og sertifikater til virkelig verdi		38 372 359	33 148 079
<hr/>			
Andre verdipapirer		2020	2019
NOK 1000		Bokført verdi/ virkelig verdi	Bokført verdi/ virkelig verdi
Eiendomsfond		202 918	-
Andre finansielle eiendeler		703 216	842 673
Sum andre finansielle verdipapirer til virkelig verdi		906 133	842 673
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi		70 678 632	59 805 927

NOTE 27 - OBLIGASJONER MÅLT TIL AMORTISERT KOST

Konsernet	Risiko vekting	2020		2019	
		Balansført verdi	Virkelig verdi	Balansført verdi	Virkelig verdi
NOK 1000					
Stats og statsgaranterte	0%	143 697	169 965	143 714	162 131
Norske og utenlandske obligasjoner med pantsikkerhet	10%	2 478 935	2 064 103	2 485 670	2 615 567
Kommuner, fylker, stats og statsgaranterte	20%	2 366 156	1 795 917	2 227 942	2 254 917
Kredittforetak og bank	20%	3 677 665	3 532 666	3 609 512	3 709 433
Industri, Stats og statsgaranterte	50%	449 237	492 942	-	-
Stats og statsgaranterte	100%	-	-	648 079	676 039
Kredittforetak og bank	100%	132 270	-	275 632	285 126
Industri lån	100%	2 019 861	1 773 577	1 872 368	1 890 728
Sum obligasjoner		11 267 820	9 829 170	11 262 917	11 593 942
<i>Herav børsnoterte papirer</i>		<i>7 987 241</i>	<i>8 676 034</i>	<i>8 045 355</i>	<i>8 341 328</i>

Morselskapet

Morselskapet hadde ikke obligasjoner målt til amortisert kost i 2020 og 2019.

NOTE 28 - VIRKELIG VERDI PÅ FINANSIELLE INSTRUMENTER VURDERT TIL AMORTISERT KOST

Morselskapet				Konsernet			
2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019
Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
EIENDELER							
2 114 608	2 114 608	2 533 644	2 533 644	3 000	3 000	-	-
-	-	-	-	3 542 279	3 542 279	3 389 493	3 389 493
-	-	-	-	11 267 820	12 091 395	11 262 917	11 593 942
234 991	234 991	358 437	358 437	3 535 606	3 535 606	1 866 569	1 866 569
2 349 599	2 349 599	2 892 082	2 892 082	18 348 704	19 172 279	16 518 979	16 850 003
FORPLIKTELSE							
4 533 927	4 533 927	5 811 428	5 811 428	4 253 319	4 253 319	5 008 784	5 008 784
-	-	-	-	924 878	924 878	702 605	702 605
283 484	283 484	283 522	283 522	1 535 278	1 535 278	1 535 717	1 535 717
4 817 411	4 817 411	6 094 950	6 094 950	6 713 475	6 713 475	7 247 106	7 247 106
731 000		731 000		731 000		731 000	
1 400 000		1 400 000		2 354 318		1 967 568	
-		-		105 000		105 000	

Amortisert kost innebærer verdsetting av balansepostene etter opprinnelig avtalte kontantstrømmer, eventuelt justert for verdiforringelse. Slike verddivurderinger vil ikke alltid gi verdier som er i samsvar med markedets vurdering av de samme instrumenter. Avvik kan skyldes forskjellige oppfatninger om makroutsikter, markedsforhold, risikoforhold og avkastningskrav, samt avvik i tilgang på presis informasjon.

Tabellene ovenfor gir en oversikt over beregnet virkelig verdi av poster som er bokført til amortisert kost. Verdien er beregnet med utgangspunkt i interne modeller som beregner en teoretisk verdi da det ikke finnes aktive markeder, eller sammenligning mellom priser på instrumentene i porteføljen i forhold til siste tilgjengelige transaksjonspriser. I tilfeller hvor det ikke er relevant prisinformasjon tilgjengelig, er det benyttet et anslag basert på skjønn. Verdsetting til virkelig verdi, er etter sin natur beheftet med betydelig usikkerhet.

OBLIGASJONER TIL AMORTISERT KOST

Obligasjoner som holdes til forfall

Det foreligger ingen objektive indikasjoner på at det har skjedd tap ved verdifall i 2020. I tillegg til en kontinuerlig vurdering av de ulike plasseringene, avholdes det formelle, kvartalsvise verdivurderingsmøter der eksponeringen gjennomgås i detalj med sikte på å avdekke endringer i underliggende risiko. Endringer i kredittvurderinger, endringer i rente og kredittpåslag samt spesifikk makrorisiko er viktige parametere for å vurdere om det har skjedd tap ved verdifall i 2020.

Utlån og fordringer som måles til amortisert kost

I tillegg til en kontinuerlig vurdering av om det har skjedd endringer i verdien av instrumenter som inngår i utlån og fordringer, avholdes det formelle, kvartalsvise verdivurderingsmøter der eksponeringen gjennomgås i detalj med sikte på å avdekke endringer i underliggende risiko. Sentralt for å vurdere verdien, er kredittvurderinger og sannsynligheter for mislighold samt endringer i rente og kredittpåslag.

GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER OG INNSKUDD FRA KUNDER

Gjeld til kredittinstitusjoner og innskudd fra kunder er vurdert til amortisert kost. Noen mindre innskudd med aksjeindekserte avkastning (BMB) er vurdert til virkelig verdi. Virkelig verdi av p.t.-prisede innskudd er derfor satt lik amortisert kost.

VERDIPAPIRGJELD OG ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

Verdipapirgjeld til fast rente er vurdert til virkelig verdi, mens verdipapirgjeld til flytende rente og ansvarlig lånekapital er vurdert til amortisert kost. Verdsettingen av gjeld vurdert til amortisert kost er basert på innhentet informasjon fra meglere ("broker quotes") eller beregnet pga. rentekurver innhentet fra Reuters. Verdi ved antatt nytstedelse er lagt til grunn, på tilsvarende måte som for utlån.

Konsernet 2020	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Sum
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettelsesteknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettelsesteknikk basert på ikke observerbare markedsdata	
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	2 114 608	-	-	2 114 608
Obligasjoner til amortisert kost	-	12 091 395	-	12 091 395
Sum finansielle eiendeler	2 349 599	14 394 570	-	16 744 169
Gjeld til kredittinstitusjoner	4 533 927	-	-	4 533 927
Innskudd fra og gjeld til kunder	-	583 747	-	583 747
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	-	1 251 794	283 484	1 535 278
Sum finansielle forpliktelser	4 533 927	1 835 542	283 484	6 652 953

NOTE 29 - INVESTERINGER I DATTERSELSKAPER

2020

Selskaper	NOK 1 000	Forretningskontor	Andel i %	Aksjekapital	Pålydende per aksje	Bokført verdi
SpareBank 1 Forsikring AS		Oslo	100	1 527	1	2 870 299
Fremtind Forsikring AS		Oslo	65	2 447	1	4 286 576
SpareBank 1 Forvaltning AS		Oslo	100	90	10	5 160
ODIN Forvaltning AS		Oslo	100	9 238	1 000	185 045
SpareBank 1 Factoring AS		Ålesund	100	130 000	1 000	217 160
Modhi Finance AS		Oslo	100	247 000	1 900	871 365
SpareBank 1 Spleis AS		Oslo	100	500	1	20 000
Sum investering i datterselskaper						8 455 605

2019

Selskaper	NOK 1 000	Forretningskontor	Andel i %	Aksjekapital	Pålydende per aksje	Bokført verdi
SpareBank 1 Forsikring AS		Oslo	100	3 484	2	4 482 092
Fremtind Forsikring AS		Oslo	65	1 650	100	1 768 537
LOfavør AS		Oslo	51	275	50	13 566
ODIN Forvaltning AS		Oslo	100	9 238	1 000	185 045
SpareBank 1 Factoring AS		Ålesund	100	130 000	568	217 160
Modhi Finance AS		Oslo	100	130 000	1 000	331 827
Conecto AS		Oslo	100	14 909	39	184 293
Spleis AS		Oslo	100	500	1	10 000
Sum investering i datterselskaper						7 192 520

NOTE 30 - INVESTERINGER I TILKNYTTETE SELSKAP

EIERANDEL I TILKNYTTETE SELSKAP

2020	SpareBank 1				Sum eierandel i
NOK 1 000	Utvikling DA	Eiendomsverdi AS	LOfavør AS	BETR AS	tilknyttede selskaper
Per 01.01	14 844	122 123	-	6 962	143 930
Økning /nedgang eierandel	-	-	13 034	-6 962	6 072
Resultatandel	1 305	12 945	-951	-	13 299
Utbetalt utbytte aksjer og andeler	-	-18 875	-	-	-18 875
Per 31.12	16 148	116 193	12 083	-	144 426

2019	SpareBank 1				Sum eierandel i
NOK 1 000	Utvikling DA	Eiendomsverdi AS	LOfavør AS	BETR AS	tilknyttede selskaper
Per 01.01	16 219	112 842	-	-	129 061
Økning /nedgang eierandel	-	-	-	7 886	7 886
Resultatandel	-1 376	19 154	-	-925	16 855
Utbetalt utbytte aksjer og andeler	-	-9 873	-	-	-9 873
Per 31.12	14 844	122 123	-	6 962	143 930

Stemmeandel er lik eierandel. Forretningskontoret til SpareBank 1 Utvikling DA er i Oslo.

FINANSIELL INFORMASJON OM TILKNYTTETE SELSKAP

2020 NOK 1 000	SpareBank 1			
	Utvikling DA	Eiendomsverdi AS	LOfavør AS	BETR AS
Eiendeler	1 085 440	155 957	97 121	-
Gjeld	1 164 237	49 308	49 316	-
Inntekter	1 567 219	150 483	68 033	-
Resultat etter skatt	13 045	50 526	1 524	-
Eierandel	10%	25%	49%	0%

2019 NOK 1 000	SpareBank 1			
	Utvikling DA	Eiendomsverdi AS	LOfavør AS	BETR AS
Eiendeler	1 312 687	155 327	-	47 497
Gjeld	1 223 152	44 120	-	12 689
Inntekter	1 379 397	138 769	-	6 588
Resultat etter skatt	-13 750	76 466	-	4 623
Eierandel	10%	25%	0%	20%

MORSLSKAPET HAR FØLGENDE FORDRING OG GJELD TIL TILKNYTTETE SELSKAP

NOK 1000	2020	2019
Fordring BETR AS	-	100
Fordring Eiendomsverdi AS	-	50
Fordring LOfavør AS	45	-
Fordring SpareBank 1 Utvikling DA	2 762	1 383
Sum fordring på tilknyttede selskaper	2 807	1 533

INVESTERING I TILKNYTTETE SELSKAP I MORSLSKAPET SPAREBANK 1 GRUPPEN AS

NOK 1 000	2020	2019
Andeler i BETR AS	-	6 962
Andeler i Eiendomsverdi AS	116 193	122 123
Fordring LOfavør AS	12 083	-
Andeler i SpareBank 1 Utvikling DA	10 147	10 147
Sum aksjer og andeler på tilknyttede	138 423	139 231

Andel i SpareBank 1 Utvikling DA er i morselskapets regnskap, etter overgang til IFRS, ført til opprinnelig kost og testet for nedskrivning. Ved utgangen av 2020, samt ved utgangen av 2019 er det ikke funnet grunnlag for nedskrivning.

NOTE 31 – INVESTERINGSEIENDOMMER

Konsernet

SpareBank 1 Gruppens totale eiendomsportefølje utgjorde 203 867 m² fordelt på 21 eiendommer per 31. desember 2020. Av dette bruker SpareBank 1 Gruppen 42 257m² i egen virksomhet. Samlet ledighetsgrad er ca 10 prosent. Vektet gjenværende leietid for hele porteføljen er 7,4 år. I note 3 «Kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper» er sensitivitet nærmere omtalt.

NOK 1 000	2020	2019
Anskaffelseskost per 01.01.	4 717 193	4 181 418
Korreksjon anskaffelseskost IB	-	-
Omarbeidet anskaffelseskost IB	4 717 193	4 181 418
Årets tilgang	160 409	807 681
Årets avgang	-	-271 906
Anskaffelseskost per 31.12.	4 877 602	4 717 193
Akkumulert verdiregulering per 01.01.	2 995 611	1 782 018
Korreksjon akkumulert verdiregulering IB	-	-
Omarbeidet akkumulert verdiregulering IB	2 995 611	1 782 018
Årets verdiregulering	-306 077	1 213 593
Akkumulert verdiregulering per 31.12.	2 689 534	2 995 611
Balanseført verdi per 31.12.	7 567 136	7 712 804

INVESTERINGSEIENDOMMER FORDELT PÅ GEOGRAFISKE OMRÅDER

2020

NOK 1 000	By/område	Areal m ²	Leieinntekt	gj.sn. leieforhold	Opphørstids- punkt	Historisk kostpris	Bokført verdi
TYPE BYGG							
Butikker og kjøpesenter	Oslo	34 380	22 867		2025	347 267	393 466
Kontoreiendom	Oslo	136 691	277 800		2020-2024	3 223 538	5 745 833
Øvrige eiendommer	Østlandet	32 796	87 860		2023-2035	1 229 733	1 427 837
Sum		203 867	388 527		-	4 800 538	7 567 137

2019

NOK 1 000	By/område	Areal m ²	Leieinntekt	gj.sn. leieforhold	Opphørstids- punkt	Historisk kostpris	Bokført verdi
TYPE BYGG							
Butikker og kjøpesenter	Oslo	20 116	27 577		2021	346 849	382 216
Kontoreiendom	Oslo	136 438	198 727		2017-2022	3 170 070	5 794 249
Øvrige eiendommer	Østlandet	49 278	79 125		2022-2035	1 123 210	1 536 340
Sum		205 832	305 428		-	4 640 129	7 712 805

Verdsettelsehierarki

Konsernet 2020	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Sum
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettelsesteknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettelsesteknikk basert på ikke observerbare markedsdata	
Investeringseiendom	-	-	1 422 045	1 422 045
Sum eiendeler	-	-	1 422 045	1 422 045

Avstemming av nivå 3

	Investeringseiendom
Inngående balanse	7 712 805
Netto gevinst/tap resultatført	-306 077

Tilgang/kjøp	160 409
Utgående balanse	7 567 137
Realisert gevinst/tap og verdiregulering ført over resultatet	
Netto inntekter fra investeringseiendommer	86 687
Sum realisert gevinst/tap og verdiregulering ført over resultatet	86 687
Verdiendring ført over resultatet	
Netto inntekter fra investeringseiendommer	-306 077
Sum verdiregulering ført over resultatet	-306 077

Konsernet 2019	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Sum
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettelsesteknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettelsesteknikk basert på ikke observerbare markedsdata	
Investeringseiendom	-	-	7 712 805	7 712 805
Sum eiendeler	-	-	7 712 805	7 712 805

Avstemming av nivå 3	Investeringseiendom
Inngående balanse	5 963 436
Netto gevinst/tap resultatført	1 213 593
Tilgang/kjøp	807 681
Avhending	-271 906
Utgående balanse	7 712 804
Realisert gevinst/tap og verdiregulering ført over resultatet	
Netto inntekter fra investeringseiendommer	1 213 593
Sum realisert gevinst/tap og verdiregulering ført over resultatet	1 213 593
Verdiendring ført over resultatet	
Netto inntekter fra investeringseiendommer	1 213 593
Sum verdiregulering ført over resultatet	1 213 593
Overføring mellom nivå 1 og 2	

VERDIVURDERING

Investeringseiendommene bokføres til virkelig verdi. Etter IFRS er virkelig verdi den pris som ville blitt oppnådd ved overføring av en eiendel i en velordnet transaksjon mellom markedsdeltakere på måletidspunktet.

Selskapene benytter en intern kontantstrømsmodell for å beregne virkelig verdi for eiendommene. I modellen estimeres en 30-års kontantstrøm på basis av forventede fremtidige kostnader og inntekter for hver enkelt eiendom. Etter utløpet av det 30. året i kontantstrømmen er det beregnet en sluttverdi. Kontantstrøm inklusive sluttverdien inflateres med forventet prisvekst og diskonteres med et avkastningskrav som består av risikofri rente og et risikopåslag. Risikopåslaget er satt individuelt for hver enkelt eiendom.

Parallelt med intern verdivurdering blir det utført ekstern verdivurdering for utvalgte eiendommer i porteføljen for å avstemme markedsutviklingen i perioden. Samtidig er dette en mulighet for å sjekke og diskutere rimeligheten av verdinivåene og eventuelt forutsetningene som inngår i vurderingen mot andre. Utvalget er trukket tilfeldig av forhåndsdefinert antall eiendommer. Det er planen at utvalget for ekstern vurdering rulleres over en periode på 3 år.

Eiendomsporteføljen vurderes til virkelig verdi på balansedagen. Virkelig verdi er det beløp den enkelte eiendom kan omsettes for i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte, frivillige parter.

Mer om de viktigste forutsetningene:

LEIEINNTEKTER

For kontorarealer, som utgjør den største arealtypen i porteføljen, benytter konsernet en egen separat modell for å estimere forventet langsiktig kontantstrøm etter utløp av dagens leiekontrakter. Prishistorikk fra reelle kontraktsinngåelser for den enkelte eiendom inngår i datagrunnlaget for å estimere forventet fremtidig leie for arealet. De forventede leieprisene er basert på et definert kartutsnitt, hvor data

på løpende markedsleier per kvadratmeter bruttoareal er hentet ut. Det definerte kartutsnittet vil gi et presist bilde på relevante leiepriser i et område. Videre er de løpende leiene i hvert kartutsnitt inndelt i 4 kvartiler. For å få en ytterligere presis vurdering av forventet leie er hver eiendom plassert i én kvartil. Kvartilinndelingen er hovedsakelig basert på historiske kontrakter for eiendommen, men også kalibrert for strategi og forventet utvikling av eiendommen.

For arealtyper som ikke dekkes av leieprisstatistikk, benyttes selskapets egne vurderinger for å finne forventet fremtidig inntekt.

KOSTNADER

Gjennomsnittlige historiske driftskostnader og selskapenes forventninger per eiendom inngår for å estimere forventede kostnader. Som et anslag for forventede eierkostnader på lang sikt benyttes statistikk fra OPAK og Basale. Dersom de historiske kostnadene har vært spesielt høye eller spesielt lave, benyttes ytterpunktene i OPAK/Basale sine anslag for normale eierkostnader for år 1 i kontantstrømmen. Eierkostnadene antas å være stigende med eiendommens alder og vokser lineært til OPAK/Basale anslag for høye eierkostnader over kontantstrømmens lengde.

AVKASTNINGSKRAV

Avkastningskravet består av risikofri rente som endres over kontantstrømmen og risikopåslag som gjelder individuelt for hver eiendom.

RISIKOFRI RENTE

Observasjoner fra transaksjonsmarkedet tyder på at eiendom er lite sensitive til endringer i markedsrentene. I stedet er det langsiktige forventninger til rentenivået som synes å ligge til grunn for eventuelle prisendringer for eiendom. Grunnen til dette kan være at selv de lengste markedsrentene er relativt korte i forhold til forventet varighet på en næringseiendom. Selskapene har valgt å benytte en 10-års swaprente for de første 10 årene i kontantstrømmen, og en antatt langsiktig normalrente på 5 % for de siste 10 årene og for sluttverdien. For årene imellom, fra år 10 til år 20, er det benyttet interpolering mellom de to rentene.

RISIKOPÅSLAG

Selskapene benytter et kategoriseringsverktøy for å anslå risikopåslagene per eiendom. Beliggenhet, kontraktslengde og antatt grad av syklisk karakter i kontantstrømmen til den enkelte eiendom inngår som elementer for å plassere eiendommens vektete risikoegenskaper på en poengskala. Eiendommens plassering på poengskalaen benyttes til å finne eiendommens spesifikke risikopåslag innenfor et spenn mellom antatt høyt og lavt risikopåslag i markedet. Dette spennet blir kalibrert mot observerte nøkkeltall fra transaksjonsmarkedet. Kategoriseringen og kalibreringen skal til sammen bidra til markedsmessig og konsistent verdivurdering til virkelig verdi, både på tvers av eiendommene og over tid.

LATENT SKATT

I forbindelse med verdivurderingen av investeringseiendommene i SpareBank 1 Forsikring er effekten av latent skatt beregnet utenom verdivurderingsmodellen. Latent skatt reduserer verdien av aksjene i et eiendomsaksjeselskap, fordi en eventuell kjøper vil få et lavere avskrivningsgrunnlag ved å kjøpe aksjeselskapet i stedet for eiendommene direkte. Dette er i henhold til normal bransjepraksis. Effekten reduserer virkelig verdi av investeringseiendommene. Pr 31.12 er det bare beregnet latent skatt for de eiendommene som eies av selskapsporteføljen. For de eiendommene som forvaltes i kollektivporteføljen vil det med gjeldende skattelovgivning være mest aktuelt å selge eiendommene direkte.

UTSATT SKATT

Det beregnes utsatt skatt på merverdien av eiendommene i Fremtind konsern.

MORSELSKAPET

Morselskapet hadde ikke investeringseiendommer i 2020 og 2019.

NOTE 32 – EIENDOM, ANLEGG OG UTSTYR

2020

Morselskapet		Konsernet		
Eiendom, anlegg og utstyr	NOK 1000	Maskiner, inventar, transportmidler og kunst	Bygning og annen fast eiendom	Totalt
9 109	Anskaffelseskost eller regulert verdi per 01.01	286 446	1 723 809	2 010 255
	- Korreksjon anskaffelseskost IB	-1 249	3 451	2 203
9 109	Omarbeidet anskaffelseskost IB	285 197	1 727 260	2 012 457
133	Årets tilgang	70 826	-2 443	68 383
	- Årets avgang	-200	-	-200
	- Årets verdiregulering	-	39 582	39 582
	- Omregningsdifferanse	513	-	513
9 242	Anskaffelseskost eller regulert verdi per 31.12	356 337	1 764 399	2 120 736
13	Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 01.01.	223 415	315 253	538 668
16	Årets avskrivning	57 280	20 904	78 184
	- Årets nedskrivning	-	-	-
	- Årets avgang avskrivning	-	-	-
	- Årets avgang nedskrivning	-	-	-
	- Omregningsdifferanse	-3 328	3 451	123
29	Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 31.12.	277 366	339 609	616 975
9 213	Balanseført verdi per 31.12.	78 971	1 424 790	1 503 761

Dersom bygning eller annen fast eiendom ble vurdert til historisk kost ville balanseførte verdier vært som følger:

Balanseført verdi ved	407 904
Verdireguleringsreserv	1 007 749

SIKKERHETSSTILLELSE

Selskapet har ikke pantsatt eller akseptert andre rådighetsbegrensninger for sine anleggsmidler.

UTNYTTEDE DRIFTSMIDLER

Av aktiverte bygninger var 0,0 % ledig.

2019

Morselskapet		Konsernet		
Eiendom, anlegg og utstyr	Hele kroner	Maskiner, inventar, transportmidler og kunst	Bygning og annen fast eiendom	Totalt
	- Anskaffelseskost eller regulert verdi per 01.01	351 253	1 348 398	1 699 651
9 109	Årets tilgang	66 912	7 827	74 739
	- Årets avgang	-134 128	-	-134 128
	- Årets verdiregulering	-	368 817	368 817
9 109	Anskaffelseskost eller regulert verdi per 31.12	286 446	1 723 809	2 010 255
	- Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 01.01.	258 258	246 820	505 078
13	Årets avskrivning	23 047	68 434	91 481
13	Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 31.12.	223 615	315 253	538 868
9 096	Balanseført verdi per 31.12.	62 832	1 408 555	1 471 387

Dersom bygning eller	
Balanseført verdi ved	499 342
Verdireguleringsreserv	876 729

SIKKERHETSSTILLELSE

Selskapet har ikke pantsatt eller akseptert andre rådighetsbegrensninger for sine anleggsmidler.

UTNYTTEDE DRIFTSMIDLER

Av aktiverte bygninger var 0,15 % ledig.

NOTE 33 – GOODWILL

GOODWILL

2020 NOK 1 000	2020			2020 Bokført verdi	2019 Bokført verdi
	Hist. kost	Tilgang	Nedskrivninger		
Goodwill ved kjøp av SpareBank 1 Forsikring AS	178 703	-199 953	-	-	199 953
Goodwill ved kjøp av 49 % av ODIN Forvaltning AS	158 263	-	-	79 131	79 131
Goodwill ODIN ved oppkjøp av Rahastotori/Fondex	50 060	-	-7 300	10 800	18 100
Goodwill ved kjøp av Fremtind (tidl. SpareBank 1 Skadeforsikring)	2 134 485	280 256	-	1 844 259	1 564 606
Goodwill SpareBank 1 Factoring AS	10 245	-	-	10 245	10 245
Goodwill ved kjøp av Modhi	212 912	7 030	-	117 717	110 687
Sum goodwill	2 744 668	87 333	-7 300	2 062 152	1 982 722

Ved overtakelse av kontroll i et foretak (virksomhetssammenslutning) blir alle identifiserbare eiendeler og forpliktelser oppført til virkelig verdi i samsvar med IFRS 3R. En positiv differanse mellom virkelig verdi av kjøpsvederlaget og virkelig verdi av netto identifiserbare eiendeler og forpliktelser oppføres som goodwill, mens en eventuell negativ differanse inntektsføres ved kjøpet. Goodwill oppstår som differanse mellom virkelig verdi av vederlaget ved kjøp av en virksomhet og virkelig verdi av netto identifiserbare eiendeler og forpliktelser. Goodwill er antatt å ha ubegrenset levetid. Oppkjøp av et selskap er blant annet basert på strategisk tilpasning og antatt økonomisk lønnsomhet over lang tid. Goodwill fordeles på kontantstrømsgenerende enheter. Goodwill avskrives ikke, men er gjenstand for en årlig nedskrivningstest med sikte på å avdekke et eventuelt verdifall, i samsvar med IAS 36.

Fastsettelse av gjenvinnbart beløp:

Det brukes likviditetsprognoser (etter skatt) basert på 5 års fremskrivninger. Gjenvinnbart beløp på balansedagen beregnes årlig for goodwill som har en ubestemt utnyttbar levetid. Verdien av de ulike kontantstrømsgenerende enhetene er vurdert per 31. desember 2020. Det er benyttet estimerte fremtidige resultatprognoser for produkselskapene. I tillegg trekkes inn forhold som utbyttepolitikk, eierstruktur og distributørene av forsikringsprodukter.

Det kan legges til grunn at det for SpareBank 1 Gruppen konsern vil være en betydelig variasjon i verdiene med hensyn til om verdivurderingen foretas med utgangspunkt i «going concern» eller som en del av en strukturtransaksjon. For alle kontantgenererende enheter utenom datterselskapet SpareBank 1 Spleis AS overstiger gjenvinnbart beløp de balanseførte verdiene, og analysen indikerer derfor at nedskrivning ikke er nødvendig.

Vedlagt følger en tabell knyttet til sensitiviteten til forutsetningene som ligger til grunn for verdiberegningen:

Sensitivitet	Avkastningskrav prognose periode	Terminalvekst	1% økning i avkastningskrav	10% endring i netto kontantstrøm
ODIN Forvaltning AS	8,0 %	2,5 %	MNOK 243	MNOK 166
Modhi Finance AS	10,0 %	2,5 %	MNOK 204	MNOK 140
SpareBank 1 Factoring AS	8,0 %	2,5 %	MNOK 84	MNOK 57
Fremtind Forsikring AS	7,0 %	2,5 %	MNOK 3 415	MNOK 1 785
SpareBank 1 Forsikring AS	7,0 %	2,0 %	MNOK 892	MNOK 478

AVKASTNINGSKRAV

Avkastningskravet (k) til egenkapitalen er basert på CAPM-modellen:

$$k = r_f + MRP \times \beta$$

Risikofri rente (r_f) antas å være 3 %. Markedsrisikopremien (MRP) forutsettes å være 5 %. Beta (β) antas for de fleste selskapene å være 1.

TERMINALVERDI

Vi antar uendelig levetid for selskapene, som betyr at det ligger betydelig selskapsverdi i tiden etter den eksplisitte prognoseperioden. Denne verdien fremkommer som et terminalledd, der det forutsettes evigvarende kontantstrømmer. Verdien er videre en funksjon av normalisert kontantstrøm, vekst og avkastningskrav. Nominell vekst antas i evighetsperspektivet å være 2,0- 2,5 %.

NOTE 34 – ANDRE IMMATERIELLE EIENDELER

2020

Morselskap		Konsern							
Software	NOK 1 000	IT-systemer i bruk	Lisenser	Forsikrings-system egenutviklet	Forsikrings-system under utvikling	Kunde relasjoner	Merkevare	Software	Totalt
172	Anskaffelseskost per 01.01.	965 414	123 586	13 696	12 065	395 999	5 269	61 912	1 577 941
	Korrigeringskost per 01.01.	-	-	-	-434	-	-	-	-434
172	Anskaffelseskost per 01.01.	965 414	123 586	13 696	11 631	395 999	5 269	61 912	1 577 507
	- Årets tilgang	124 815	8 459	10 533	27 107	1 338 760	-	17 209	1 526 884
	- Herav utviklet internt	108 988	589	-	14 995	1 250 000	-	3 534	1 378 106
	- Herav kjøpt separat	585	7 870	10 533	-	-	-	13 675	32 662
	- Årets avgang	-122 754	-3 364	-	-19 008	-	-5 269	-35 778	-186 173
172	Anskaffelseskost per 31.12.20	967 475	128 681	24 229	19 730	1 734 760	-	43 343	2 918 218
5	Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 01.01.	602 071	93 113	1 839	-	79 200	-	18 906	795 130
57	Årets avskrivning	159 281	11 860	3 698	-	204 200	-	6 860	385 899
	- Årets nedskrivning	3 685	-	-	-	-	-	-	3 685
	- Årets avgang nedskrivning	-	-	-	-	-	-	-	-
62	Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 31.12.20	667 289	101 608	5 538	-	283 400	-	23 611	1 081 446
110	Balanseført verdi per 31.12.20	300 186	27 073	18 691	19 730	1 451 360	-	19 732	1 836 772

2019

Morselskap		Konsern							
Software	NOK 1 000	IT-systemer i bruk	Lisenser	Forsikrings-system egenutviklet	Forsikrings-system under utvikling	Kunde relasjoner	Merkevare	Software	Totalt
	- Anskaffelseskost per 01.01.	550 413	110 366	4 359	3 617	23 318	5 269	34 639	731 982
172	Årets tilgang	433 724	13 220	9 337	12 990	395 999	-	27 273	892 542
	- Herav utviklet internt	275 862	6 255	-	12 990	-	-	26 553	321 660
	- Herav kjøpt separat	8 793	6 964	9 337	-	395 999	-	548	421 642
	- Årets avgang	-18 723	-	-	-4 542	-23 318	-	-	-46 583
172	Anskaffelseskost per 31.12.	965 414	123 586	13 696	12 065	395 999	5 269	61 912	1 577 941
	- Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 01.01.	393 241	83 395	29	-	23 318	-	3 529	503 513
5	Årets avskrivning	137 954	9 718	1 810	-	79 200	-	5 198	233 880
	- Årets nedskrivning	89 599	-	-	-	-	-	10 000	99 599
	- Årets avgang avskrivning	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 31.12.	602 071	93 113	1 839	-	79 200	-	18 906	795 130
167	Balanseført verdi per 31.12.	363 342	30 473	11 857	12 065	316 799	5 269	43 005	782 811

NOTE 35 – DRIFTSKOSTNADER

Morselskapet		Konsernet	
2020	2019 NOK 1 000	2020	2019
81 145	87 645	1 825 804	1 770 202
575	801	239 329	253 123
11 701	7 207	30 793	56 006
-13 031	-13 932	722 712	797 749
80 390	81 722	2 818 639	2 877 079
	Godtgjørelse til revisor		
264	254	4 678	3 183
86	105	304	1 750
-	-	528	576
209	111	2 690	694
	Godtgjørelse til revisor er oppgitt inklusive merverdiavgift.		
	Personalkostnader		
50 232	49 595	1 415 176	1 507 804
1 252	1 181	1 252	1 603
12 235	12 833	193 945	155 142
5 959	8 624	156 579	137 236
-	-	-31 064	-139 490
2 246	2 710	32 593	53 106
9 221	12 703	57 323	54 800
81 145	87 645	1 825 804	1 770 202
	Spesifikasjon av pensjonskostnader		
6 677	6 991	157 668	132 362
-718	1 633	-1 089	4 874
5 959	8 624	156 579	137 236

NOTE 36 – SKATT

Sammenheng mellom resultat før skattekostnad og skattegrunnlag

Morselskapet		Konsernet	
2020	2019 NOK 1 000	2020	2019
1 967 689	2 701 837	1 817 224	1 581 156
-7 093	-74 011	726 837	1 155 930
-	-	-	-
-2 118 739	-2 869 148	-112 902	-1 213 584
243 437	148 321	-	-
-79 585	93 001	-	-
8 913	-	15 316	-34 836
14 622	-	2 446 476	1 488 667
-14 622	-	-	-
-	-	-	-
-	-	2 446 476	1 488 667

-	- Betalbar skatt	1)	605 468	376 508
21 670	-4 748 Endring i utsatt skattefordel/utsatt skatt		-89 631	-277 725
3 656	- Endring i utsatt skattefordel/utsatt skatt - effekt skattesats		3 828	-4
-	- For lite/mye avsatt skatt tidligere år		-13 357	-28 073
-	- Øvrige skatteeffekter netto		-82 669	240
25 325	-4 748 Skattekostnad(+)/skatteinntekt (-)		423 640	70 946
25 325	-4 748 Skatt før andre resultatkomponenter		423 640	70 946
-	- Skatt på andre resultatkomponenter		84 418	33 068
-	Herav skatt knyttet til:			
-	- Revaluering eiendom		112 558	87 321
-	- Justering av forsikringsforpliktelser		-28 139	-54 253
25 325	-4 748 Skattekostnad/skatteinntekt inkludert andre resultatkomponenter		508 058	104 014
	Utsatt skatt/utsatt skattefordel per 31.12			
-	- Anleggsmidler		133 012	77 468
-	- Verdipapirer		34 345	19 811
-	Konto for utsatt inntektsføring			
-	- Forsikringsmessige avsetninger som er egenkapital		391 406	396 261
-	- Gevinst og tapskonto		432 203	540 256
-	Øvrige endringer		203 136	240 321
-	- Sum utsatt skatt		1 194 103	1 274 117
-3 161	-4 324 Anleggsmidler		-40 041	-54 227
-	Verdipapirer		171	131
-	- Fordringer		-16 725	-7 166
-73	- Avsetninger		-478	-496
-6 388	-7 030 Usikret lederspension		-16 861	-14 675
-	Øvrige endringer		-209 582	-218 290
-9 623	-11 396 Sum utsatt skattefordel		-283 446	-294 722
-39 535	Utsatt skattefordel knyttet til fremførbart skattemessig underskudd		-	-
-49 158	-70 827 Utsatt skatt/skattefordel		854 153	971 601
-49 158	-70 827 Utsatt skattefordel		854 180	971 601
-	- Ikke balanseført utsatt skattefordel		15 390	7 689
-49 158	-70 827 Netto utsatt skatt(+)/utsatt skattefordel(-)		869 570	979 291
	Avstemming av skattekostnad/skatteinntekt			
491 922	675 459 25 % av resultat før skatt		482 284	401 844
-529 685	-717 287 Permanente forskjeller		-28 209	-303 942
	Effekt overgnagsregel/endring i skattesats		-	-
60 859	37 080 Skatt av mottatt konsernbidrag		0	-
-	- Korreksjon tidligere år		-11 129	-28 116
-	- Føring direkte mot egenkapitalen		-	-
-	- Øvrige forskjeller		-19 307	1 159
25 325	-4 748 Beregnet skattekostnad(+)/skatteinntekt(-)		423 640	70 945

Utsatt skattefordel i morselskapet er ført opp i balansen da fremskrivninger av resultater fra datterselskaper tilsier at morselskapets skatteposisjoner utnyttes årlig.

- 1) Konsernets betalbare skatt i 2020 er redusert med skatteeffekten av konsernbidragene da SpareBank 1 Gruppen mener at det er sannsynlig at forslag til vedtakene om konsernbidrag godkjennes, selv om konsernbidragene først blir regnskapsført i vedtaksåret. Utsatt skatt er økt tilsvarende. Bakgrunnen for at det i utgangspunktet ikke er oppført noen betalbar skatt i balansen til SpareBank 1 Gruppen AS i 2020 er at den er resultatført og gjort opp i 2020. Det blir ikke vedtatt konsernbidrag før i påfølgende år, den betalbare skatten vil oppstå etter generalforsamlingen og gjøres opp i samme år. Vi har imidlertid valgt å vise den betalte skatten i note i konsernet.

NOTE 37 - LØNN OG ANNEN GODTGJØRELSE TIL ADMINISTRERENDE DIREKTØR

NOK 1 000	Lønn/ honorar ¹⁾	Annen godtgjørelse ²⁾	Periodisert pensjonskostnad
Sigurd Aune	3 742	149	622
Sum 2020	3 742	149	622

¹⁾ Lønn/honorar er utbetalt lønn/honorar i regnskapsåret 2020.

²⁾ Omfatter telefon, forsikring og andre trekkpliktige ytelser.

NOK 1 000	Honorar ³⁾	Annen godtgjørelse
STYRET		
Jan-Frode Janson, styremedlem frem til 30. april, og deretter styrets leder	317	-
Richard Heiberg, styrets leder frem til 30. april, og deretter styremedlem	335	-
Arne Austreid	359	-
Liv Bortne Ulriksen, styremedlem fra 10. mars, og styrets nestleder fra 30. april	42	-
Petter Høiseith, styrets nestleder fra 4. april 2019 til 10. mars 2020	239	-
Per Ivar Kleiven	270	-
Peggy Hessen Følsvik	302	-
Geir Hjelkerud, ansattrepresentant fra 1. mai 2019	327	-
Karolina Lindqvist, ansattrepresentant fra 1. mai 2019	249	-
Mette Nord, møtende varamedlem med fast godtgjørelse	257	-
Tom Tjærebråten, ansattrepresentant frem til 1. mai 2019	21	-
Åse Blomkvist, ansattrepresentant frem til 1. mai 2019	37	-
Finn Haugan, styremedlem frem til 1. mai 2019	21	-
Sum 2020	2 774	-
Sum 2019	2 658	-

³⁾ Honorarbeløpet er utbetalt i regnskapsåret 2020.

SpareBank 1 Gruppen AS med datterselskaper har med unntak av ODIN Forvaltning AS, kun fastlønn og ikke variabel godtgjørelse.

I gjeldende avtale for administrerende direktør er det regulert at stillingens pensjonsalder for alderspensjon i dag er 67 år, men administrerende direktør har anledning til å fratze ved 65 år i henhold til førtidspensjonsavtale

Administrerende direktør har rett til førtidspensjon tilsvarende 70 % av årslønn fra fylte 65 år til 67 år.

Ved fratredelse før oppnådd pensjonsalder, har administrerende direktør avtale om etterlønn i 12 måneder etter avtalt oppsigelsesperiode på 6 måneder.

Det foreligger ingen forpliktelser overfor styrets leder til å gi særskilt vederlag ved opphør eller endring av vervet. Det foreligger heller ingen avtaler om bonus, overskuddsdeling, opsjoner og lignende til fordel for leder av styret.

Det tilbys lån og enkelte forsikringstjenester til en pris tilsvarende beste kundevilkår. Fordeler som ytes til ledende ansatte og styremedlemmer avviker ikke fra det som gis til øvrige ansatte.

Alle transaksjoner med nærstående parter er inngått på forretningsmessige vilkår. Se note 38

FORSIKRINGSPREMIE FREMTIND FORSIKRING AS 2020

NOK 1 000	Adm.dir	Styret
Årlig premie	27	348
Erstatninger		249

FORSIKRINGSPREMIE FREMTIND FORSIKRING AS 2019

NOK 1 000	Adm.dir	Styret
Årlig premie	28	235
Erstatninger	-	51

NOTE 38 – VESENTLIGE TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER**KONSERNETS TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER:**

Det overordnede prinsipp for transaksjoner mellom SpareBank 1 Gruppen AS og nærstående parter er at disse skal være i samsvar med vanlige forretningsmessige vilkår.

For tjenester ytet direkte til konsernselskaper, samt for fellestjenester som SpareBank 1 Gruppen AS utfører for konsernselskaper og Alliansen gjennom SpareBank 1 Utvikling DA benyttes kostnadsdelingsprinsippet uten fortjenestepåslag. For øvrige transaksjoner mellom SpareBank 1 Gruppen AS og konsernselskaper benyttes påslag og markedsmessige vurderinger for å fastsette prisen på transaksjoner.

Morselskapet		Konsernet	
2020	2019 NOK 1 000	2020	2019
	Salg av tjenester (inntekter)		
2 613	2 560 Foretak med felles kontroll eller betydelig innflytelse over foretaket	479 046	461 874
22 175	23 799 Datterselskap	-	-
18 347	13 760 Tilknyttede selskaper	49 300	38 997
-	91 Andre nærstående parter	25 796	354 297
	Kjøp av tjenester (kostnader)		
-	- Foretak med felles kontroll eller betydelig innflytelse over foretaket	-1 484 306	-1 475 030
-9 484	-9 954 Datterselskap	-	-
-3 931	-2 359 Tilknyttede selskaper	-4 990	-1 193
-	- Andre nærstående parter	-364 159	-370 907
	Balanseposter som følge av kjøp og salg av tjenester		
1 191	1 547 Foretak med felles kontroll eller betydelig innflytelse over foretaket	-111 912	-333 823
8 975	42 729 Datterselskap	-	-
-	- Tilknyttede selskaper	472	223
-	- Andre nærstående parter	-265 857	-10 055
	Netto leieinntekter		
-2 384	-3 037 Datterselskap	-	-
	Renteinntekter på utlån (+) og rentekostnader på lån (-)		
-109 677	-140 120 Foretak med felles kontroll eller betydelig innflytelse over foretaket	-90 711	-104 143
35 710	48 881 Datterselskap	-	-

4 475	11 186	Andre nærstående parter	4 475	11 186
Utlån, fordringer og andre finansielle transaksjoner				
234 991	358 437	Foretak med felles kontroll eller betydelig innflytelse over foretaket	494 283	521 746
1 834 693	1 736 331	Datterselskap	-	-
Lån, gjeld og andre finansielle transaksjoner				
-4 536 803	-5 292 305	Foretak med felles kontroll eller betydelig innflytelse over foretaket	-4 536 803	-5 292 305

¹⁾ Godtgjørelse til ledende ansatte, styret, er omhandlet i Note 37.

Morselskapet har innvilget avlastningsgaranti overfor datterselskap på 731 (731) mill. kroner.

NOTE 39 - ANTALL ANSATTE OG ÅRSVERK

	Ansatte 31.12.2020	Årsverk 31.12.2020	Gjennomsnittlig antall ansatte 2020	Gjennomsnittlig antall årsverk 2020
SpareBank 1 Gruppen AS	40	39	40	40
SpareBank 1 Forsikring AS	141	140	139	137
Fremtind Forsikring AS	1 005	981	988	976
ODIN Forvaltning AS	47	47	52	52
LOfavør AS	13	13	12	12
SpareBank 1 Factoring AS	36	36	37	36
Modhi Norge AS	102	101	100	99
SpareBank 1 Spleis AS	7	7	6	6
Modhi Finance AS	14	14	11	11
Modhi Collect AS	35	34	36	35
Modhi Collect AB	9	9	8	8
Sum	1 449	1 421	1 429	1 411

	Ansatte 31.12.2019	Årsverk 31.12.2019	Gjennomsnittlig antall ansatte 2019	Gjennomsnittlig antall årsverk 2019
SpareBank 1 Gruppen AS	39	39	39	39
SpareBank 1 Forsikring AS	135	132	287	287
Fremtind Forsikring AS	926	904	882	873
ODIN Forvaltning AS	58	58	57	57
SpareBank 1 Factoring AS	40	38	41	38
LOfavør AS	10	10	10	10
Conecto AS	114	110	126	121
SpareBank 1 Spleis AS	5	5	2	2
Modhi Finance AS	7	7	6	6
Sum	1 334	1 303	1 450	1 433

NOTE 40 – ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

Morselskapet				Konsernet		
2020	2019	NOK 1 000	Rente	Forfall	2020	2019
Ansvarlig lånekapital						
14.12.16 Tidsbegrenset ansvarlig lån						
-	-	Nordic Trustee ASA	NIBOR pluss 3,45%	14.12.2026	1 251 794	1 252 196
83 159	83 217	Eierbanker og Sparebanken Vest	NIBOR pluss 3%	Evigvarende	83 159	83 217
200 325	200 304	Eierbanker og Sparebanken Vest	NIBOR pluss 3%	Evigvarende	200 325	200 304
283 484	283 522	Sum evigvarende ansvarlig lånekapital			1 535 278	1 535 717
283 484	283 522	Sum ansvarlig lånekapital			1 535 278	1 535 717

NOTE 41 – INNSKUDD FRA OG GJELD TIL KUNDER OG KREDITTINSTITUSJONER

Morselskapet			Konsernet	
2020	2019	NOK 1 000	2020	2019
280 608	802 644	Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppsigelsestid	-	-
4 253 319	5 008 784	Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner med avtalt løpetid eller oppsigelsestid	4 253 319	5 008 784
-	-	- Bankinnskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid	341 130	229 952
-	-	- Gjeld til forsikringstakere	583 747	472 653
4 533 927	5 811 428	Sum innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	5 178 197	5 711 389

NOTE 42 – EIERSTRUKTUR

SpareBank 1 Gruppen AS hadde per 31. desember 2020 følgende eierstruktur:

	Antall aksjer	Eierandel
SpareBank 1 Nord-Norge	420 498	19,50%
SpareBank 1 SMN	420 498	19,50%
SpareBank 1 SR-Bank ASA	420 498	19,50%
Samarbeidende Sparebanker AS	420 498	19,50%
SpareBank 1 Østlandet	267 394	12,40%
Landsorganisasjonen i Norge (LO) /Forbund tilknyttet LO	207 014	9,60%
Totalt antall aksjer	2 156 400	100,00%

Pålydende per aksje er 1 000. Eierandel og stemmeandel er lik.

SpareBank 1 Gruppen AS hadde per 31. desember 2019 følgende eierstruktur:

	Antall aksjer	Eierandel
SpareBank 1 Nord-Norge	381 498	19,50%
SpareBank 1 SMN	381 498	19,50%
SpareBank 1 SR-Bank ASA	381 498	19,50%
Samarbeidende Sparebanker AS	381 498	19,50%
SpareBank 1 Østlandet	242 594	12,40%
Landsorganisasjonen i Norge (LO) /Forbund tilknyttet LO	187 814	9,60%
Totalt antall aksjer	1 956 400	100%

Pålydende per aksje er 1 000. Eierandel og stemmeandel er lik.

	2020	2019
Utbetalt utbytte per aksje	512	1739

NOTE 43 - HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN, TVISTESAKER

HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

I forbindelse med en samordning av selskaper innen spareområdet i SpareBank 1-alliansen, vil det bli opprettet et eget konsern direkte eiet av SpareBank 1-bankene og LO. I den anledning har SpareBank 1 Gruppen AS etablert selskapet SpareBank 1 Forvaltning AS, som vil bli morselskapet i det nye spare-konsernet etter at det er overdratt til eierne av SpareBank 1 Gruppen AS. Deretter vil ODIN Forvaltning AS bli utfisjonert fra SpareBank 1 Gruppen AS. Gjennom fisjonen blir ODIN Forvaltning AS datterselskap av SpareBank 1 Forvaltning AS der fisjonsvederlaget er aksjer i det nye morselskapet. Forutsatt nødvendig samtykke fra Finanstilsynet planlegges disse transaksjonene gjennomført i løpet av første halvår 2021.

Det er ikke registrert informasjon om vesentlige hendelser etter balansedagen 31. desember 2020 som påvirker SpareBank 1 Gruppen konsern sitt avlagte årsregnskap.

TVISTESAKER

Som finansforetak vil SpareBank 1 Gruppen konsern regelmessig være part i ulike tvister, kommersielle uenigheter og krav. Det er ved regnskapsavleggelsen ingen tvistesaker som anses å ha vesentlig betydning for vurderingen av konsernets finansielle stilling.

Rettstvistene gjelder i hovedsak tvister med forsikringstakere og andre forsikringsselskap knyttet til erstatningsoppgjør i forsikringsforhold. Disse sakene avsettes det løpende for i forsikringsselskapenes regnskaper, og utfallet av disse sakene er av uvesentlig betydning for konsernets økonomiske stilling.

Ved årsslutt var SpareBank1 Gruppen AS' datterselskap, Fremtind Forsikring AS, involvert i 18 tvistesaker som er under behandling i rettsapparatet.

I forbindelse med gjennomføringen av fisjon av personrisikoprodukter fra DNB Livsforsikring AS og SpareBank 1 Forsikring AS til Fremtind Livsforsikring AS, er det oppstått en tvist der Fremtind Livsforsikring AS har fremmet krav overfor de to overdragende selskapene knyttet til størrelsen på avsetningene som fulgte med personrisikoporteføljen. Selv om kravene samlet sett utgjør et betydelig beløp, der kravet mot DNB Livsforsikring AS er klart størst, vil ikke de udekkede kravene påvirke regnskapet til SpareBank 1 Gruppen AS.

KPMG AS
Sørkedalsveien 6
Postboks 7000 Majorstuen
0306 Oslo

Telephone +47 45 40 40 63
Fax
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Til generalforsamlingen i Sparebank 1 Gruppen AS

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Sparebank 1 Gruppen AS' årsregnskap, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2020, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2020, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- gir det medfølgende selskapsregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Sparebank 1 Gruppen AS per 31. desember 2020 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.
- gir det medfølgende konsernregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Sparebank 1 Gruppen AS per 31. desember 2020 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Offices in:

KPMG AS, a Norwegian limited liability company and member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity.

Statsautoriserte revisorer - medlemmer av Den norske Revisorforening

Oslo	Elverum	Mo i Rana	Stord
Alta	Finnsnes	Moide	Straume
Arendal	Hamar	Skien	Tromsø
Bergen	Haugesund	Sandefjord	Trondheim
Bodø	Knarvik	Sandnessjøen	Tynset
Drammen	Kristiansand	Stavanger	Ålesund

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettvise bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift, og på tilbørlig måte å opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle konsernet eller å legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betyggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen.

Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke fortsetter driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsen om samfunnsansvar om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 31. mars 2021
KPMG AS

Geir Moen
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

Penneo

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo" - sikker digital signatur.
De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Geir Moen
Partner
På vegne av: KPMG AS
Serienummer: 9578-5999-4-2322213
IP: 80.232.xxxxxx
2021-03-31 10:52:45Z

STYRETS REDEGJØRELSE FOR EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE I ÅRSRAPPORTEN FOR 2020 – POLICY PÅ OMRÅDET

EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE

Styret i SpareBank 1 Gruppen AS har vedtatt at selskapet skal følge Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse av 4. desember 2007, sist revidert 17. oktober 2018, med de forbehold og tilpasninger som følger av at SpareBank 1 Gruppen AS har få aksjonærer, og at aksjen ikke er børsnotert eller gjenstand for regelmessig omsetning.

Anbefalingen er fastsatt av Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES), og anbefalingen er tilgjengelig på www.nues.no.

REDEGJØRELSE FOR EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE

I henhold til anbefalingens pkt. 1 skal styret gi en samlet redegjørelse for selskapets eierstyring og selskapsledelse i årsberetningen eller i dokument det er henvist til i årsberetningen. Nedenfor følger styrets redegjørelse for selskapets eierstyring og selskapsledelse.

Styret påser at selskapet har god eierstyring og selskapsledelse.

VIRKSOMHET

Selskapets formål er i vedtektene angitt på følgende måte:

«Selskapets formål er å eie aksjer i foretak som etter sine vedtekter skal tilby særlige finansielle tjenester, herunder forsikrings- og verdipapirfondstjenester. Selskapet kan også eie aksjer i selskap som skal utvikle, eie og/eller distribuere programvare- og informasjonsteknologi, markedsføringstjenester, produkter, lisenser, varemerke og andre immaterielle rettigheter, samt utøve virksomhet i tilknytning til dette.»

Styret i selskapet har fastsatt klare mål, strategier og risikoprofil for virksomheten. Med utgangspunkt i selskapets hovedstrategi er det utformet mål, strategier, risikoprofil og verdier som skal legges til grunn ved styringen av selskapet. Selskapets mål og hovedstrategier fremgår av årsrapporten for 2020. Virksomheten drives for øvrig i henhold til norsk lov, offentlige tillatelser og interne regler. Styret har klargjort selskapets verdigrunnlag, og fastsatt etiske retningslinjer. Det er også fastsatt egne instruksjoner for styret og administrerende direktør. Enkelte overordnede styringsprinsipper, aksjonærrettigheter og -plikter fremgår også av aksjonæravtale.

Styret har utformet retningslinjer for samfunnsansvar.

SELSKAPSKAPITAL OG UTBYTTE

Egenkapitalen i selskapet og konsernet tilfredsstiller de krav som følger av lov og forskrifter, og er tilpasset selskapets mål, strategi og risikoprofil. Styret har fastsatt en klar og forutsigbar utbyttepolitikk for selskapet.

Det foreligger ikke styrefullmakter til kapitalforhøyelse eller kjøp av egne aksjer.

LIKEBEHANDLING AV AKSJEIEERE OG TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE

Selskapet har bare én aksjeklasse. Likebehandling av aksjeeiere er sikret via vedtekter, styreinstruks, etiske retningslinjer og aksjonæravtaler. Transaksjoner med nærstående forutsettes å skje til markedsmessige vilkår.

Selskapet har ikke etablert tilbakekjøpsprogram for egne aksjer. Selskapets styreinstruks og etiske retningslinjer inneholder bestemmelser som skal sikre at styremedlemmer og ledende ansatte melder fra til styret hvis de direkte eller indirekte har en vesentlig interesse i en avtale som inngås av selskapet.

AKSJER OG OMSETTELIGHET

Selskapets aksjer er ikke fritt omsettelige. Ved enhver overdragelse av aksjer har de øvrige aksjonærer forkjøpsrett på ellers like vilkår. Hovedbegrunnelsen for omsetningsbegrensningen er at selskapets aksjer ikke er børsnotert, og at selskapet inngår som en del av SpareBank 1-alliansen.

GENERALFORSAMLING

SpareBank 1 Gruppen AS har en konsentrert aksjonærstruktur, og erfaringsmessig er nærmere 100 % av aksjene representert på generalforsamlingene. Selskapet søker å tilrettelegge og avvikle generalforsamlingene i samsvar med Norsk anbefaling, men for et selskap med få aksjonærer, svært liten omsetning i aksjen og hvor samtlige aksjonærer og aksjonærgrupperinger er representert i styret, er det hensiktsmessig å foreta visse tilpasninger i forhold til anbefalingen.

VALGKOMITÉ

Selskapet har en valgkomité med tre medlemmer valgt av generalforsamlingen. Det er i aksjonæravtale og ved etablert praksis gitt føringer om valg av styremedlemmer i selskapet. Valgkomiteens arbeid er tilpasset selskapets aksjonærstruktur og at aksjene ikke er børsnotert samt at selskapet inngår i SpareBank 1-alliansen.

STYRET, SAMMENSETNING OG UAVHENGIGHET

SpareBank 1 Gruppen AS med datterselskaper inngår som del av SpareBank 1-alliansen, og dette preger også styrets sammensetning. Styret er sammensatt av representanter fra aksjonærene og de ansatte. Samtlige aksjonærer og aksjonærgrupperinger er representert i styret enten direkte eller indirekte. Generalforsamlingen velger styrets leder. Sammensetningen er nærmere omtalt i eget avsnitt i årsrapporten.

Selskapet har ingen enkeltpersoner som aksjonærer, og følgelig heller ingen styremedlemmer som personlig eier aksjer i selskapet.

STYRETS ARBEID

Styret utøver sitt arbeid i henhold til lov, vedtekter samt fastsatte instruks og retningslinjer. Styret har også fastsatt instruks for administrerende direktør. Styret følger opp internkontrollen i samsvar med forskrift og instruks fastsatt av Finanstilsynet, og har også internrevisjon for konsernet.

Styret kan i henhold til styreinstruksen opprette særskilte utvalg og komiteer, men kan normalt ikke delegere beslutningskompetanse til slike utvalg eller komiteer. Styret besluttet i 2008 å opprette revisjonsutvalg og godtgjøringsutvalg. I 2013 besluttet styret å opprette et risikoutvalg.

Styret foretar en årlig evaluering av sitt arbeid og kompetanse.

RISIKOSTYRING OG INTERN KONTROLL

SpareBank 1 Gruppen AS er som finansforetak underlagt detaljerte regler for risikostyring og intern kontroll. Det gis en beskrivelse av selskapets risikostyring og interne kontroll i styrets årsberetning.

GODTGJØRELSE TIL STYRET

Styrets godtgjørelse fremgår av notene til årsregnskapet. Godtgjørelsen er ikke resultatavhengig. Det er ikke utstedt opsjoner til styremedlemmer.

GODTGJØRELSE TIL LEDENDE ANSATTE

Godtgjørelse til administrerende direktør og ledende ansatte fremgår av noter til årsregnskapet. Styret har fastsatt retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte.

Selskapet avviklet samtlige bonusordninger i løpet av 2015. Det er ikke etablert opsjonsordninger i selskapet.

INFORMASJON OG KOMMUNIKASJON

Selskapet tilstreber en åpen informasjonspolitikk overfor markedet. Styret har for øvrig ikke fastsatt retningslinjer for rapportering av finansiell og annen informasjon til markedet. Selskapets finansielle kalender, regnskapsinformasjon og pressemeldinger legges ut på selskapets IR-side. Årsregnskap presenteres på IR-siden etter avholdt generalforsamling.

Styret har ikke fastsatt retningslinjer for selskapets kontakt med aksjeeiere utenfor generalforsamlingen. Samtlige aksjonærer og aksjonærgrupperinger er representert i selskapets styre, og mottar således samme informasjon fra selskapet i egenskap av styremedlemmer.

SELSKAPSOVERTAKELSE

Norsk anbefalings regler på dette området anses ikke for å være relevante for SpareBank 1 Gruppen AS på grunn av aksjonær- og styresammensetning.

REVISOR

Styret har ikke fastsatt retningslinjer for ledelsens adgang til å benytte ekstern revisor til andre tjenester enn revisjon. Revisors rådgivningsvirksomhet er imidlertid, som det fremgår av notene til årsregnskapet, på et beskjedent nivå.

Styret har avholdt ett møte med revisor uten at administrerende direktør eller andre fra den daglige ledelse var til stede.

REVISJONSUTVALGET

Styret i SpareBank 1 Gruppen AS har hatt et revisjonsutvalg bestående av fire av styrets medlemmer frem til desember 2020. Utvalget har i denne perioden bestått av leder Richard Heiberg (SpareBank 1 Østlandet), Arne Austreid (SpareBank 1 SR–Bank ASA), Mette Nord (LO) og Geir Hjelkerud (hovedtillitsvalgt SpareBank 1 Gruppen AS). Fra januar 2021 har Arne Austreid trådt ut av utvalget.

Revisjonsutvalgets sekretær er Brigitte Ninauve (SpareBank 1 Gruppen AS)

Revisjonsutvalgets overordnende funksjon er å føre en uavhengig kontroll med selskapets finansielle rapportering og kontrollsystemer. Revisjonsutvalget skal samlet ha den kompetanse som ut fra konsernets organisasjon og virksomhet er nødvendig for å ivareta sine oppgaver. Minst ett av utvalgets medlemmer må ha kvalifikasjoner innen regnskap eller revisjon. Revisjonsutvalgets formål, oppgaver og funksjoner er fastsatt i samsvar med internasjonale regler og standarder, og også i samsvar med lovendringene som følge av implementering av EUs revisjonsdirektiv.

Revisjonsutvalget er et forberedende og rådgivende arbeidsutvalg for styret, og det har i utgangspunktet ikke selvstendig beslutningskompetanse. Revisjonsutvalgets oppgave er blant annet å påse at konsernet har uavhengig og effektiv ekstern revisjon, samt føre tilsyn med regnskapsavleggelsen. Revisjonsutvalget skal også vurdere og overvåke revisors uavhengighet, jf. Revisorloven kapittel 4, herunder særlig i hvilken grad andre tjenester enn revisjon som er levert av revisor eller revisjonsselskapet utgjør en trussel mot uavhengigheten.

Revisjonsutvalget gjennomgår blant annet drifts-, kvartalsrapportering og årsregnskapsrapportering før behandling i styret. Utvalget vurderer særskilt spørsmål vedrørende tolking og overholdelse av regnskapsprinsipper og – praksis, samt verdsettelse av datterselskaper. I sin gjennomgang har utvalget diskusjoner med ledelsen og ekstern revisor. Minst en gang i året har utvalget møte med ekstern revisor uten tilstedeværelse av administrasjonen.

Revisjonsutvalget har avholdt ti møter i perioden april 2020 til og med mars 2021.

REVISJONSUTVALGETS FOKUSOMRÅDER

Finansiell rapportering:

- Vurdere egnetheten av regnskapsprinsippene
- Etablere regler for informasjonsplikt
- Kvalitetssikre overgang til nye regnskapsprinsipper
- Følge opp nyetablerte selskap
- Gjennomgang av store vurderingsposter i regnskapet som goodwill, utsatt skattefordel og annet

Ekstern revisjon:

- Utnevne og gjenvelge revisor
- Diskutere omfanget av revisjon
- Vurdere revisors uavhengighet
- Gjennomgå vesentlige revisjonsfunn
- Kvalitetssikre revisors arbeid

I tillegg til faste saker har utvalget brukt mye tid på forskjellige dagsaktuelle saker.

RISIKOUTVALGET

Styret i SpareBank 1 Gruppen AS har hatt et risikoutvalg bestående av fire av styrets medlemmer frem til og med desember 2020. Utvalget har i denne perioden bestått av leder Richard Heiberg (SpareBank 1 Østlandet), Arne Austreid (SpareBank 1 SR-bank ASA), Mette Nord (LO) og Geir Hjelkerud (hovedtillitsvalgt SpareBank 1 Gruppen AS). Fra januar 2021 har Arne Austreid trådt ut av utvalget.

Risikoutvalgets sekretær er Brigitte Ninauve (SpareBank 1 Gruppen AS).

Risikoutvalget har egen instruks vedtatt av styret. Risikoutvalget er et forberedende og rådgivende utvalg for styret og skal bidra til at risiko- og kapitalstyringen i konsernet støtter opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse, og samtidig sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Risikoutvalget skal overvåke den samlede risiko og vurdere om konsernets styrings- og kontrollordninger er tilpasset risikonivået og omfanget av virksomheten. Risikoutvalget har ikke selvstendig beslutningskompetanse.

Risikoutvalget har holdt seks møter i perioden april 2020 til og med mars 2021.

RISIKOUTVALGETS FOKUSOMRÅDER

Risk management og internkontroll:

- Gjennomgå risikostyring og compliance i konsernet
- Forstå områder identifisert som nøkkelrisiko (key risk)
- Vurdere effektiviteten av etablerte kontroller
- Mislighetsrisiko
- Omorganisering i konsernet
- Kapitaloptimalisering

Intern revisjon:

- Fastsette arbeidsoppgaver, rapporteringslinje og angi ressurser
- Diskutere omfanget av intern revisjonen
- Komme med innspill på fokusområder
- Vurdere effektiviteten
- Følge opp anbefalinger fra intern revisjon

Risikoutvalget har siste år brukt mye tid på hvitvaskingsregelverk, GDPR regelverket og compliance, samt hvordan covid-19 har påvirket de ulike risikoer i selskapet.

SpareBank 1

